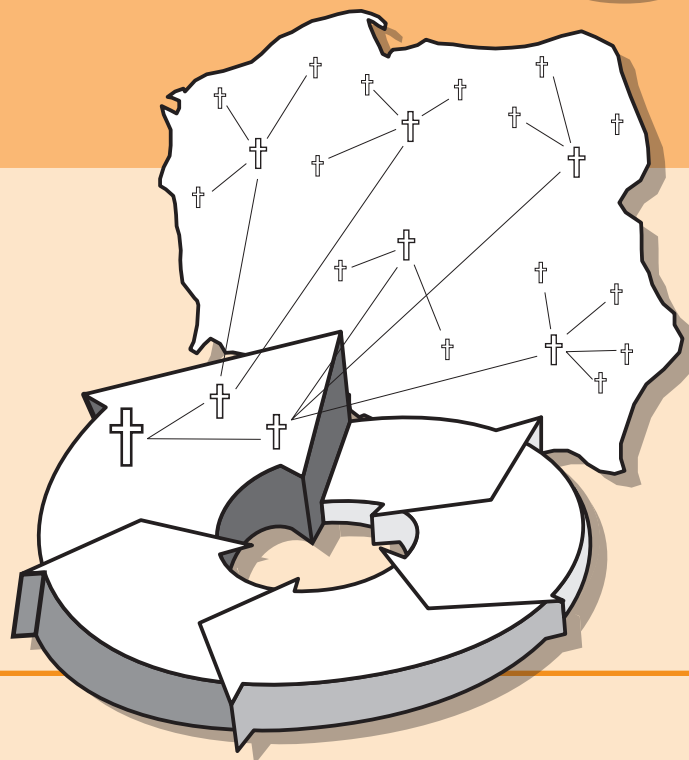

Metody studium biblij

Kurs Omega

*Praktyczne Przygotowanie dla
Chrześcijan Zakładających Kościoły*

THE ALLIANCE
FOR SATURATION CHURCH PLANTING

Kurs Omega:

Praktyczne przygotowanie
dla
założycieli kościołów

Metody Studium Biblii

Opracowany przez

The Alliance for Saturation Church Planting

we współpracy z

Peter Deyneka Russian Ministries

**Kurs Omega:
Praktyczne przygotowanie dla chrześcijan zakładających kościoły
Metody Studium Biblii**

Published by
The Bible League, 16801 Van Dam Road, South Holland, IL 60473 USA
Tel: (800) 334-7017 E-mail: BibleLeague@xc.org www.bibleleague.org

Copyright ©1999 by *The Alliance for Saturation Church Planting*.
This material was prepared in cooperation with Peter Deyneka Russian Ministries, Project 250.

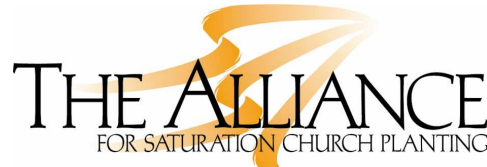
Pozwalamy i zachęcamy do kopiowania i rozprowadzania tego materiału w dowolnej formie, pod warunkiem, że: (1) będzie podany autor, (2) jeżeli dokonasz modyfikacji, zostaną one zaznaczone, (3) nie będziesz pobierał opłaty przewyższającej koszt kopiowania i (4) nie wykonasz więcej niż 1 000 kopii.

Jeżeli chciałbyś umieścić ten materiał w internecie lub jeżeli zamierzasz wykorzystać go w sposób inny niż powyższy, prosimy o skontaktowanie się z:

The Alliance for Saturation Church Planting, H-1111 Budapest, Budafoki út 34/B III/2, HUNGARY,
tel.: +(36-1) 466-5978 and 385-8199 Fax: +(36-1) 365-6406. E-Mail: SCPAlliance@compuserve.com.

Zachęcamy także do tłumaczeń i adaptacji do własnego kontekstu kulturowego. W takim przypadku również prosimy o kontakt z *The Alliance*, żebyśmy mogli udzielić zachęty i poinformować innych, którzy mogą być zainteresowani użyciem twojej wersji językowej lub innym wykorzystaniem tego materiału.

Więcej informacji na temat służby *The Alliance* możesz uzyskać kontaktując się z:

P.O. Box 843
Monument, CO, USA 80132-0843
Toll-free: (800) 649-2440
E-mail: Contact_USA@AllianceSCP.org
www.AllianceSCP.org
Europe Field Office E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

Peter Deyneka

Russian Ministries

Project 250
P.O. Box 496, 1415 Hill Avenue
Wheaton, IL, USA 60189
Tel: (630) 462-1739 Fax: (630) 690-2976
E-mail: RMUSA@ASR.ru
www.russian-ministries.org

Tekst Biblii, jeśli nie zaznaczono inaczej, pochodzi z: „Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu”, Brytyjskie i Zagraniczne Towarzystwo Biblijne, Warszawa.

Printed in Poland

O THE ALLIANCE

Program ten został przygotowany przez *The Alliance for Saturation Church Planting* we współpracy z Project 250 z Peter Deyneka Russian Ministries. *The Alliance* to grupa współpracujących kościołów i organizacji misyjnych, które mobilizują wierzących do napelnienia ewangelicznymi kościołami każdego kraju w Europie Centralnej i Wschodniej oraz byłym Związku Radzieckim. Saturation Church Planting to strategia starająca się założyć lokalne kościoły w każdym mieście, wiosce i osiedlu, aby ludzie, którzy przyjmą Chrystusa, mieli lokalną wspólnotę, w której mogliby wzrastać i przygotowywać się do służby. *The Alliance* wychodzi z założenia, że połączenie sił wzmaga skuteczność, redukuje powtarzanie się i demonstrowanie jedności wierzących w Chrystusa.

W CO WIERZYMYS:

- Kościół lokalny jest głównym narzędziem Boga w ewangelizacji i uczniostwie.
- Partnerstwo z kościołami i organizacjami misyjnymi ma kluczowe znaczenie dla pomnażania lokalnych kościołów i rozwoju ruchów zakładania kościołów aż do nasycenia.
- Praktyczne przygotowywanie przywódców jest konieczne dla zakładania kościołów i wzrostu kościoła.
- Traktat w Lozannie jest wyznaniem wiary dla *The Alliance*.

CO ROBIMYS:

Praktyczne przygotowywanie i doradztwo dla chrześcijan zakładających kościoły

The Alliance zapewnia oparte na praktycznych umiejętnościach przygotowanie w formie seminariów, z praktycznymi zadaniami służby mającymi na uwadze zakładanie pomnażających się kościołów.

Gromadzenie informacji

Właściwa informacja prowadzi do trafnych decyzji w zakładaniu kościołów. *The Alliance* może Ci pomóc przez szkolenie i konsultacje w zakresie gromadzenia informacji odnośnie do zakładania kościołów i ich wzrostu.

Konsultacje w zakresie ruchu modlitwy

Ruch zakładania kościołów rozpoczyna się od wizji, którą odkrywamy i udoskonalamy szukając w modlitwie Bożego planu. *The Alliance* może pomóc Ci lepiej zrozumieć rolę ruchów modlitwy w zadaniu zakładania kościołów oraz podpowie, jak wspierać ruch modlitwy w Twoim regionie.

Ukazywanie wizji

Czego Bóg chce dla twojego kraju? On pragnie, by wszędzie były kościoły! *The Alliance* może pomóc w ukazywaniu wizji nowych kościołów przez seminaria na temat zasad zakładania kościołów aż do nasycenia.

ABY UZYSKAĆ WIĘCEJ INFORMACJI, SKONTAKTUJ SIĘ Z:

The Alliance for Saturation Church Planting – Polska
ul. Trzmiela 1
60-185 Skórzewo
Tel: (0601) 229-213
E-Mail: ascp.poland@europe.com

The Alliance for Saturation Church Planting
Regional Resource Team
H-1111 Budapest
Budafoki út 34/B III/2, HUNGARY
Tel: +(36-1) 466-5978 lub 385-8199
Fax: + (36-1) 365-6406
E-mail: SCPAlliance@compuserve.com

PODZIĘKOWANIA

Dziękujemy wszystkim, którzy wnieśli swój wkład w przygotowanie podręczników tej serii. Następujące osoby przyczyniły się w dużym stopniu do ich powstania, głównie pisząc i redagując materiały. Panie, załóż swój kościół aż po krańce ziemi!

Jay Weaver, General Editor, *World Team*

Richard Beckham	<i>Greater Europe Mission</i>
David & Lisa Bromlow	<i>Christ For Russia</i>
Ron Brunson	<i>World Witness and United World Mission</i>
Don Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Bea Crane	<i>Greater Europe Mission</i>
Hunter Dockery	<i>World Harvest Mission</i>
Mike Elwood	<i>Greater Europe Mission</i>
Jeff Geske	<i>United World Mission</i>
Dave Henderson	<i>C B International</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Bob Mackey	<i>United World Mission</i>
Bob Martin	<i>United World Mission</i>
Paul Michaels	<i>Grace Brethren Intl. Mission</i>
Norie Roeder	<i>United World Mission</i>
Ki Sanders	<i>World Team</i>
Larry Sallee	<i>UFM International</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>
Eric Villanueva	<i>United World Mission</i>
David Westrum	<i>Interlink Ministries</i> <i>-- Project 250 of Peter Deyneka Russian Ministries</i>

SPECJALNE PODZIĘKOWANIA ZA POMOC ADMINISTRACYJNĄ I TECHNICZNĄ DLA:

Edith Bond	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
David Gál	<i>The Alliance Regional Resource Team</i>
Nell Harden	<i>Retired English Professor</i>

Spis treści

Wstęp: Myślenie Typu ‘Z’	1
I. na czym polega myślenie typu „z”?.....	i
II. zakładanie kościołów aż do nasycenia.....	ii
III. kilka niezbędnych kroków do osiągnięcia „z”	iii
IV. myślenie typu „Z” owocuje działaniem typu „z”	iv
Lekcja 1: Wprowadzenie Do Indukcyjnej Metody Studium Biblii	3
I. indukcja jako przeciwieństwo dedukcji.....	3
II. etapy indukcyjnego studium biblii.....	6
III. budowanie solidnej piramidy	7
Dodatek 1A Jak Dotarła do Nas Biblia	10
Lekcja 2: Obserwacja Bożego Słowa	12
I. obserwacja – co mówi tekst?	13
II. przykładowa obserwacja.....	16
Dodatek 2A Język Biblii.....	20
I. rodzaje figur literackich w biblii.....	20
II. gatunki literackie w biblii	21
Lekcja 3: Zastosowanie - Warsztat.....	22
Lekcja 4: Interpretacja Bożego Słowa.....	28
I. interpretacja – drugi etap metody indukcyjnej.....	28
II. proces interpretacji.....	29
III. podstawowe zasady interpretacji	30
IV. przykładowa interpretacja.....	31
Dodatek 4a: Tabele Biblijne	36
Lekcja 5: Interpretacja - Warsztat.....	40
Lekcja 6: Stosowanie Bożego Słowa	44
I. zastosowanie – trzeci etap metody indukcyjnej.....	45

II.	proces zastosowania.....	45
III.	podsumowanie	47
Lekcja 7: Zastosowanie - Warsztat.....		50
Dodatek 7a: Efez – Indukcyjne Studium Biblijne		54
I.	modlitwa	54
II.	zapoznaj się z fragmentem z dziejów Apostolskich 19,1-10.....	54
III.	obserwacja	54
IV.	interpretacja	54
V.	zastosowanie	55
Lekcja 8: Różne Sposoby Posługiwania się Indukcyjnym Studium Biblijnym.....		56
I.	powtórzenie zasad indukcyjnego studium biblijnego.....	56
II.	studia biograficzne	57
III.	studium ksiąg	60
IV.	studium tematyczne	62
Dodatek 8A: Studium Biograficzne o Barnabie		64
I.	studium odnośnych fragmentów	64
II.	posumuj nauczanie.....	67
III.	zdecyduj, co z tym zrobić	67
Lekcja 9: Prowadzenie Indukcyjnego Studium Biblii		68
I.	charakterystyka grupy prowadzącej indukcyjne studium biblii.....	68
II.	przygotowanie do studium.....	69
III.	prowadzenie studium	70
Dodatek 9A: Indukcyjne Studium Biblii Na Podstawie Mat. 20:17-28		74
I.	modlitwa	74
II.	zapoznaj się z fragmentem z ewangelii mateusza 20:17-28	74
III.	obserwacja	74
IV.	interpretacja	75
V.	zastosowanie	76
Dodatek 9B: Indukcyjne Studium Biblii Na Podstawie Łuk. 15:1-7		78
I.	modlitwa	78

II.	zapoznaj się z fragmentem z ewangelii Łukasza 15:1-7.....	78
III.	obserwacja	78
IV.	interpretacja	79
V.	zastosowanie	79

Lekcja 10,11: Prowadzenie Indukcyjnego Studium Biblii - Warsztat . 82

**Dodatek 10A: Fragmenty Do Opracowania Droga Indukcyjnego
Studium Biblii..... 88**

WIZJA SCP

1

LEKCJA

Myślenie typu „Z”

CZEGO PRAGNIE BÓG?

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest podkreślenie roli, jaką pełni wizja w cyklu zakładania kościołów.

Główne punkty

- Myślenie typu „Z” bierze pod uwagę to, czego pragnie dokonać Bóg dla swojej chwały na danym terenie.
- Zakładanie kościołów aż do nasycenia jest wypełnianiem Wielkiego Nakazu Misyjnego poprzez zakładanie ich w taki sposób, by każdy mężczyzna, kobieta i dziecko mieli szansę przyjęcia ewangelii dzięki świadectwu miejscowego kościoła.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Posiadać wizję wychodzenia z ewangelią do świata, swego narodu, regionu, miasta, wsi i otoczenia.
- Zdawać sobie sprawę, że Bożą wolą jest, by każdy mężczyzna, kobieta i dziecko mogli usłyszeć i zrozumieć przesłanie ewangelii oraz przyjąć Chrystusa jako swego osobistego Pana i Zbawiciela.
- Zajmować się zakładaniem kościołów w oparciu o myślenie typu „Z” lub wizję docelową.

Propozycje dla prowadzących nauczanie

Myślenie typu „Z” przekazuje wizję *ostatecznego* Bożego planu dla danego narodu, regionu, miasta, wsi czy otoczenia. Plan ten polega na tym, by każdy mężczyzna, kobieta i dziecko usłyszeli i zrozumieli ewangelię oraz mieli okazję przyjąć Jezusa Chrystusa jako swego osobistego Pana i Zbawcę. Zastanów się, jak można w sposób jasny i przystępny przekazać koncepcję wizji docelowej w Twoim kontekście kulturowym.

WPROWADZENIE

Gdyby przywódcy chrześcijańscy zadali sobie pytanie: „Jaki jest ostateczny cel Bożego działania w dziejach ludzkości?” lub „Czego pragnie Bóg w miejscu, w którym Mu służę?”, jak wpłynęłoby to na sposób ich służby? Odpowiedzi na te pytania powinny zawierać wizję i określać zadania ich służby.

I. NA CZYM POLEGA MYŚLENIE TYPU „Z”?

Jaki jest ostateczny cel Bożego działania? Odpowiedź brzmi „Z” – końcowy skutek tego, czego Bóg pragnie dla każdego narodu, regionu, miasta, wsi bądź otoczenia. Działanie zmierzające do osiągnięcia tego celu oznacza jasne pojmowanie tego, czym jest „Z”. Biblia podaje wyraźnie, że Boża miłość obejmuje swym zasięgiem cały świat (Jana 3:16). W Liście do Tymoteusza Paweł podkreślił potrzebę modlitwy za wszystkich ludzi, ponieważ „Jest to bowiem rzecz dobra i miła w oczach Zbawiciela naszego, Boga, który pragnie, by wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy” (1 Tym 2:3-4). Piotr również wypowiada się na ten temat pisząc: „[Pan] jest cierpliwy w stosunku do was. Nie chce bowiem niektórych zgubić, ale wszystkich doprowadzić do nawrócenia” (2 Piotra 3:9).

Skoro Bóg chce, aby wszyscy ludzie się opamiętali, to czy my nie powinniśmy podzielać tego pragnienia? Czy Bóg może się nami posługiwać, byśmy mobilizowali innych do osiągnięcia tego celu? Co mogłoby się wydarzyć, gdyby wszyscy chrześcijanie w danym kraju, regionie, mieście, wsi czy choćby najbliższym otoczeniu byli całkowicie przekonani, że Bóg pragnie, aby każdy Go poznał i widział chrześcijan żyjących pośród nich tak, jak Jezus? (1 Piotra 2:12)

Mimo to równie wiele fragmentów Pisma wskazuje na fakt, że nie wszyscy zostaną zbawieni. Nasz wszechmocny Bóg wie jedynie, kto będzie zbawiony. Zadaniem Kościoła jest zapewnienie każdemu szansy usłyszenia ewangelii.

Zanim przystąpisz do dalszej lektury, postaw sobie następujące pytania:

- Czego Bóg pragnie dla _____? (mojego narodu, regionu, miasta, wsi, otoczenia) Poświęć na odpowiedź jeden akapit.

- Co powyższa odpowiedź oznacza dla mojej służby? Czy to, czym się obecnie zajmuję, odzwierciedla Boże pragnienia?

Łatwo zauważyć, w jaki sposób myślenie typu „Z” może trafnie określać wizję i zadania we wszelkiej służbie.

II. ZAKŁADANIE KOŚCIOŁÓW AŻ DO NASYCENIA

W celu osiągnięcia „Z”, musi dojść do nasycenia. Pod pojęciem „nasycenia” rozumiemy docieranie kościoła do „wszystkich ludzi”, jak to podaje 1 List do Tymoteusza i 2 List Piotra. Z listów tych jasno wynika, że Bóg pragnie, aby każdy mężczyzna, kobieta i dziecko usłyszeli i zrozumieli przesłanie Ewangelii oraz mieli okazję uwierzyć i okazać całkowite posłuszeństwo wobec Jezusa Chrystusa jako swego Pana i Zbawiciela. Istotną częścią chrześcijańskiego życia jest przynależność do miejscowego kościoła, gdzie wierzy się w Słowo Boże i Go naucza.

Zakładanie kościołów aż do nasycenia (SCP) ma całkowicie biblijne podstawy. Jest to wcielanie w życie Wielkiego Nakazu Misyjnego poprzez zakładanie kościołów w taki sposób, by każdy mężczyzna, kobieta czy dziecko mieli szansę przyjęcia ewangelii dzięki świadectwu miejscowego kościoła. SCP to wizja, strategia i służba napelniania krajów, regionów, miast, wsi i najbliższego otoczenia kościołami, które przedstawią ewangelię każdej osobie w jej języku i właściwej danemu krajowi kulturze.

Zakładanie kościołów aż do nasycenia jest wcielaniem w życie Wielkiego Nakazu Misyjnego poprzez zakładanie kościołów w taki sposób, by każdy mężczyzna, kobieta czy dziecko mieli szansę przejęcia ewangelii dzięki świadectwu miejscowego kościoła.

A. Czy realistyczne jest oczekiwanie od Boga spełnienia celu „Z”?

Poza tym, że Bóg pragnie „Z” bardziej niż my, ekscytujący jest fakt, że w Piśmie mamy wyraźną obietnicę spełnienia celu „Z”. Obietnica napelnienia świata poznaniem Boga i Jego chwałą jest wyrażona w księdze Izajasza: „kraj się napelni znajomością Pana, na kształt wód, które przepelniają morze” (Iz. 11:9).

W księdze Objawienia apostoł Jan ma wizję nieba, z których dowiadujemy się o ostatecznym rezultacie Bożego działania w świecie, osiągnięciu celu „Z”, do którego zmierza historia ludzkości. Jan opisuje tłumy ludzi z każdego narodu, plemienia, ludu i języka oddających Bogu chwałę (Obj. 7:9)! A zatem oczekiwanie od Boga spełnienia celu „Z” jest realistyczne.

B. Co mówi sam Bóg na temat „Z”?

W jednej z najintymniejszych chwil spędzonych z Ojcem Jezus modlił się o jedność wśród tych, którzy w Niego wierzą: „aby świat poznał, żeś Ty Mnie posłał i żeś Ty ich umiłował tak, jak

Mnie umiłował” (Jan 17:23b). Jezus pragnął, żeby świat wiedział, kim jest! Na tym właśnie polega „Z”! Powtórzył tę prośbę dwukrotnie (Jan 17:21-23). Spróbujmy to sobie uzmysłowić – Bóg Syn w rozmowie z Bogiem Ojcem opisujący cel „Z”. Jest zatem jasne, że „Z” jest dla Boga sprawą niezmiernie istotną.

C. Jezus nauczał swoich uczniów o planie „Z”

Jezus uczył swoich uczniów myślenia typu „Z” zapewniając ich, że „najpierw musi być głoszona Ewangelia wszystkim narodom” (Mar. 13:10). Obiecał też, że ewangelia będzie głoszona aż do nasycenia narodów (Mat. 24:14, Łuk. 24:45-47).

III. KILKA NIEZBĘDNYCH KROKÓW DO OSIĄGNIĘCIA „Z”

W celu realizacji „Z” musimy przebyć w służbie etap od „A” do „Y”. Pismo podaje nam kilka zasad niezbędnych do odbycia etapu z „A” do „Y”, który jest konieczny do efektywnego wykonania „Z”. Warto zwrócić uwagę, że wszystkie te kroki mają coś wspólnego z „Z”. Zachowując stale w pamięci „Z” możemy dokonywać strategicznych posunięć odbywając etap od „A” do „Y”.

D. Modlitwa

Pod wieloma względami modlitwa stanowi integralną część dostrzegania realizacji Bożych celów na ziemi. Zwróć uwagę na następujące odnośniki:

- 2 Krn. 7:14 Jeśli lud Boży modli się tak, jak powinien, plan „Z” na pewno zostanie wykonany.
- Mat. 9:38 Lud Boży otrzymał nakaz modlitwy, aby pracownicy mogli wziąć udział w realizacji planu „Z”.
- 1 Tym. 2:1-4 Lud Boży ma się modlić po to, by zaistniały warunki sprzyjające realizacji planu „Z”. Paweł polecił Tymoteuszowi, by kościoły modliły się za przywódców w społeczeństwie w celu stworzenia odpowiednich warunków do szerzenia ewangelii.
- Obj. 5:8-10 „Z” jest skutkiem „modlitw świętych”.

E. Miłość i jedność

Gdy Jezus powiedział: „po tym wszyscy poznają”, miał na myśli miłość między chrześcijanami (Jan 13:35). Jasno stwierdził, że plan „Z” wymaga bardzo dobrych relacji międzyludzkich. Tylko w sytuacji, gdy wierzący będą się darzyć wzajemną miłością, ludzie będą wiedzieli, że należą oni do Chrystusa. Jeśli brak nam miłości, to niewiele pomoże wzrost liczebny – sprawi on jedynie, że ludzie będą nas postrzegać jako kolejny ruch religijny.

Jeśli świat ma poznać, że wierzący są uczniami Chrystusa, musi między nimi panować taka sama jedność jak ta, która łączy Jezusa z Jego Ojcem. Ilekroć Jezus mówi o swojej jedności z Ojcem, zawsze wskazuje na miłość i nierozzerwalną więź. Modli się o to, by nasza jedność była odbiciem jedności łączącej Ojca i Syna i o to, byśmy pozostawali z Nim w nierozzerwalnym związku (Jan 17:21,23).

F. Wizja

Jak wynika z zamieszczonych poniżej fragmentów Pisma, „Z” jest zadaniem o zasięgu globalnym i dotyczy wszystkich ludzi reprezentujących wszystkie narodowości i zakątki świata. Myślenie typu „Z” wymaga postrzegania całego świata Bożymi oczami.

- Ponieważ Bóg kocha wszystkich ludzi, posłał swego Syna, „aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (Jan 3:16).
- Jezus jest ofiarą „za grzechy całego świata” (1 Jana 2:2).
- Duch Święty „przekona świat o grzechu” (Jan 16:7-11).
- Duch Święty daje chrześcijanom moc do świadczenia „po krańce ziemi” (Dz. Ap. 1:8).
- Jezus nakazuje swoim następcom: „idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody” (Mat. 28:18-20).
- Jezus zapewnił, że wiele jest osób gotowych Go przyjąć: „żniwo...wielkie” (Mat. 9:37).

G. Ewangelizacja

W celu realizacji planu „Z” kościół musi wysyłać ewangelistów wszędzie tam, gdzie jest niewielu wierzących lub gdzie nie ma ich wcale. Plan „Z” wymaga dotarcia do osób, które nie słyszały ewangelii i przekazania im dobrej nowiny o zbawieniu. Paweł ujmując to następująco: „...Jakże mieli uwierzyć w Tego, którego nie słyszeli? Jakże mieli usłyszeć, gdy im nikt nie głosił?” (Rzym. 10:14).

Chrześcijanie muszą szukać miejsc, do których nie dotarła jeszcze ewangelia i osób, które jej nie słyszały, w każdej wsi, mieście, regionie i kraju. Wraz z rozpowszechnianiem ewangelii i zakładaniem kościołów w tych miejscach i wśród tych ludzi „Ci, którym o Nim nie mówiono, zobaczą Go, i ci, którzy o Nim nie słyszeli, poznają Go” (Rzym. 15:21).

H. Zakładanie kościołów

W celu realizacji planu „Z” wszędzie muszą być kościoły widoczne dla wszystkich. Za pośrednictwem kościoła, zarówno niewidzialnego (w sferze duchowej) oraz widzialnego świat pozna „wieloraką w przejawach mądrość Boga” (Efez. 3:8-11). Kościół jako ciało Chrystusowe jest namacalną obecnością Jezusa Chrystusa na ziemi. Z chwilą gdy Jezus Chrystus zajmuje pierwsze miejsce w życiu kościoła, świat pozna, że jest On panem wszystkiego (Efez. 1:22-23).

W celu realizacji planu „Z” wszędzie muszą być kościoły widoczne dla wszystkich.

Dzięki krwi przelanej na krzyżu ludzie zostali pojednani z Bogiem. Jezus Chrystus w swoim Kościele gromadzi wszystkich, którzy bez Niego nadal byłiby oddzieleni murem nieprzyjaźni. Pragnął on wśród tych ludzi żyjących dotąd w nienawiści „z dwóch rodzajów ludzi stworzyć w sobie jednego nowego człowieka, wprowadzając pokój” (Efez. 2:13-16).

Podobnie jak miłość i wierność współmałżonków jest zauważana przez członków wspólnoty, w której mieszkają, tak też widoczna jest relacja między Jezusem a Jego Kościołem (Efez. 5:22-23).

Członkowie kościoła są ze sobą powiązani tak jak części ciała, z których każda wykonuje swoje zadanie. Celem działania kościoła jest przybliżanie innym osoby Jezusa. Gdy tak się dzieje, w kościele ma miejsce wzrost i zbudowanie (Efez. 4:11-13). Dojrzały kościół posiada w gronie swoich członków przedstawicieli każdego narodu (Obj 5:9-10).

IV. MYŚLENIE TYPU „Z” OWOCUJE DZIAŁANIEM TYPU „Z”

I. Dawanie typu „Z”

Myślenie typu „Z” wymaga dawania typu „Z”. Paweł przytacza słowa Jezusa napominając w Milecie starszych z kościoła w Efezie: „Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu” (Dz. Ap. 20:35). Dawanie jest istotną częścią służby kościoła. Paweł podpierając się apostołskim autorytetem zalecał kościołowi w Koryncie: „obyście i w tę łaskę obfitowali” (2 Kor. 8:7).

Kościół, który daje, nie tylko odkłada sobie środki na koncie w niebie, lecz co więcej Bóg zaspokaja jego aktualne potrzeby „według bogactwa swego w chwale”. Nasz Pan błogosławi akt dawania zarówno w niebie, jak i na ziemi, dlatego sam zatroszczy się o finansową stronę przedsięwzięcia, jakiego podejmie się kościół dążący do realizacji planu „Z” (Filip. 4:15-19).

J. Strategia „Z”

Wybitny przywódca wielkiego przebudzenia, John Wesley powiedział: „We wszelkim działaniu zwracaj uwagę na koniec”. Stosowanie w praktyce myślenia typu „Z” wywiera ogromny wpływ. Mimo to, niestety, wiele osób oddanych służbie Bogu nigdy nie zastanawia się nad skutkiem ich wysiłków w realizacji Bożego planu „Z”. W takiej sytuacji łatwo jest popaść w rutynę i dopuścić do tego, że ominie nas Boże błogosławieństwo. Postawienie sobie zasadniczego pytania „Czego pragnie Bóg dla miejsca, w którym Mu służymy?” może okazać się niezwykle inspirujące dla ludzi służących Bogu. Odpowiedź na to pytanie pobudza wiarę i prowadzi do bardziej intensywnej pracy dla Boga.

Przykład myślenia typu „Z” w Rumunii

Nelu Sofrac, założyciel kościołów w Rumunii, zauważył, że Bóg pragnął mieć więcej niż cztery

kościół, jakie powstały w jego okręgu zwanym Alba lulia. Mógł poprzestać na tym i tak znaczącym osiągnięciu, jakim było założenie, prowadzenie i praca duszpasterska w tych czterech kościołach, jednak myślenie typu „Z” motywowało go do dalszego działania.

Zdawał sobie sprawę z tego, że sam nie był w stanie dotrzeć do całego okręgu, wiedział jednak, że Bóg pragnął wypełnić Alba lulia kościołami, które głosiłyby ewangelię i nauczałyby zgodnie z Pismem. Do skutecznego wypełnienia tego zadania trzeba było założyć w Alba lulia 500 kościołów. Nelu rozpoczął szkolenie piętnastu młodych ludzi ze swego kościoła i nowych założonych przez siebie placówek. Jego żona Dorina zorganizowała grupę modlitewną złożoną z trzech kobiet. Pastor Nelu podzielił się swoją wizją z innymi pastorami, którzy początkowo niechętnie zareagowali na jego pomysł. W przekonaniu i wierze, że ponieważ Bóg pragnie „Z” dla Alba lulia, pomoże Nelu doprowadzić dzieło do końca, Dorina prowadzi obecnie piętnaście kobiecych grup komórkowych modlących się o nowe kościoły, podczas gdy jej mąż stoi na czele międzywyznaniowego ruchu EVANGALBA z udziałem wielu kościołów. Ruch ten się rozrasta i zakłada nowe kościoły w okręgu Alba lulia dzięki mobilizacji kościołów już istniejących do zaangażowania. Ich głównym zadaniem jest modlitwa, szkolenie, ewangelizacja i zakładanie kościołów.

Zgromadzenia w Alba lulia modlą się, jednocześnie we wspólnej wizji, wzrastają w miłości, wysyłają ewangelistów i zakładają kościoły w swoim okręgu. Powoli rozpoczyna się tam proces dawania i pomimo iż ludzie ci uważają się za bardzo ubogich, niektórzy decydują się na wierne dawanie.

Myślenie typu „Z” umożliwiło Nelu działalność na skalę ogólnokrajową. Prowadzi on szkolenia dla założycieli kościołów i zaraza przywódców chrześcijańskich w innych częściach Rumunii wizją zakładania kościołów aż do nasycenia. Spodziewa się, że zostanie wysłany jako misjonarz międzynarodowy poza granice swego kraju.

KONKLUZJA

Zakładanie kościołów aż do nasycenia jest głównym punktem myślenia typu „Z”, gdyż pozostałe zadania w postaci modlitwy, pełnego miłości zjednoczenia, wizji, ewangelizacji i dawania mogą zostać zrealizowane na całym świecie jedynie za pośrednictwem kościoła. Z uwagi na fakt, że kościół musi dotrzeć do wszystkich, siłą napędową myślenia typu „Z” musi być zakładanie kościołów aż do nasycenia. Bóg pragnie „Z”, a jeśli dany kościół działa zgodnie z Bożą wolą, proces zakładania kościołów aż do nasycenia ulegnie przyspieszeniu. Napelnienie wszystkich krajów kościołami ma na celu przekazanie wszystkim ludziom przesłania ewangelii.

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Na czym polega różnica między założycielem kościołów reprezentującym myślenie „Z” a innymi założycielami kościołów?
- Czy modlisz się o całe narody, regiony, miasta, wsie czy otoczenie?
- Czy modlisz się o to, by Bóg posłał na swoje żniwo więcej robotników? Skoro sam Jezus dał takie polecenie, to czy będzie konsekwentnie odpowiadał na taką modlitwę, jeśli będziemy wytrwale się modlić? Dlaczego robotników jest za mało?
- Czy chcesz współpracować i okazywać miłość braciom z innych wyznań i o innych przekonaniach w sprawach pomniejszej wagi w pracy na rzecz planu „Z”? Czy modlitwa Jezusa o jedność zostanie wysłuchana, czy też modlił się na próżno? Czy staniesz się częścią odpowiedzi na Jego modlitwę?
- Czy osoby z zewnątrz postrzegają twój kościół jako jeszcze jedno wyznanie lub religię, czy też jako społeczność ludzi okazujących miłość?
- Czy masz wizję założenia jednego kościoła lub zostania członkiem ruchu, który wypełni świat kościołami głoszącymi ewangelię?
- Czy wyróżniasz się ofiarnością pod względem finansowym? Czy twój kościół daje pod tym względem dobry przykład? Czy nauczasz na temat dawania? Jeśli nie, to dlaczego, skoro naucza tego Pismo?
- Czy akcje ewangelizacyjne w twoim kościele mają na celu tylko powiększenie twego kościoła, czy też zakładanie nowych?

PLAN DZIAŁANIA

- Zaczynij myśleć o strategii zakładania kościołów aż do nasycenia, która zawierałaby element modlitwy, jedności i miłości, wizji, ewangelizacji i zakładania kościołów. Zanutuj kilka początkowych pomysłów i podziel się nimi ze swoim nauczycielem lub prowadzącym ten kurs.
- Pomyśl o swoim otoczeniu, wsi, mieście, regionie lub kraju. Zastanów się, jak byś odpowiedział na pytanie: „Czego Bóg pragnie dla _____?” Zapisz trzy rzeczy, które wykonasz w ramach przyczyniania się do realizacji planu „Z” na twoim terenie.

METODY STUDIUM BIBLI

METODY STUDIUM
BIBLII

1

LEKCJA

Wprowadzenie do indukcyjnej metody studium Biblii

POZWÓLMY BIBLII BYĆ NASZYM NAUCZYCIELEM

☞ Cel lekcji

Celem tej lekcji jest przedstawienie indukcyjnej metody studium Biblii oraz wyjaśnienie, na czym polega jej wyższość nad innymi metodami studium biblijnego.

☞ Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Rozumieć różnicę między dedukcją a indukcją.
- Być przekonanym o tym, że metoda indukcyjna jest lepsza niż „powszechne” podejście do studiowania Słowa.
- Znać trzy etapy metody indukcyjnej.

☞ Główne punkty

- Dedukcja i indukcja pod względem logicznym zmiernają w przeciwnych kierunkach.
- Metoda indukcyjna jest najlepsza w uczeniu się czegoś nowego ze Słowa.
- Kolejnymi krokami w metodzie indukcyjnej są: obserwacja, interpretacja, zastosowanie.
- Jeśli metodę indukcyjną stosuje się uważnie i bez pośpiechu, dostarcza ona solidnej podstawy do rozumienia Biblii.

☞ Dodatek

1A Jak dotarła do nas Biblia

WPROWADZENIE

Biblia jest najważniejszą księgą, jaka kiedykolwiek powstała. Podaje się sama za słowa wszechmocnego, nieograniczonego Boga, przekazane w celu Jego objawienia się ograniczonej ludzkości. Biblia stanowi też najważniejsze narzędzie dla współczesnego założyciela kościoła czy pastora. „Żywe i skuteczne” Słowo Boże jest zdolne przeniknąć serca i dusze tych, których próbujemy pozyskać dla Pana. Daje nam moc do każdego dobrego dzieła, w tym niewątpliwie do służby pomnażania liczby kościołów w całym kraju. Służy ono za normę, według której mierzymy i oceniamy każdą naukę, czyn, tradycję i wszelkie inne książki. Historia, tradycja i ludzki intelekt mogą prowadzić na manowce, ale Biblia pozostaje niezmienną prawdą Bożą. Jej nauki są zawsze słuszne. Jej przepowiednie zawsze się sprawdzają. Jej słowa pomagają nam pozyskać zgubionych oraz stawić czoła diabłu. Biblia jest niezbędna w naszym chrześcijańskim życiu i służbie.

Ponieważ wierzymy, że Bóg dał nam Biblię dla pouczenia nas, powinniśmy podchodzić do niej z całą uwagą i traktować z całym należnym szacunkiem (2 Tym. 2:15). Boży charakter Pisma wymaga, byśmy czytali je z nastawieniem *uczenia się z niego* zamiast *wyciągania z niego tego, co chcemy słyszeć*. Jak możemy być pewni, że właściwie rozumiemy Słowo? Indukcyjna metoda studiowania Biblii jest przeznaczona do tego, by pomóc każdemu wierzącemu – zarówno osobie świeckiej, jak i pastrowi – lepiej zrozumieć naukę płynącą z Bożego Słowa. W tej lekcji prezentujemy prostą i skuteczną metodę, której kolejne etapy będą szczegółowo omówione w kolejnych lekcjach.

Indukcyjna metoda studiowania Biblii jest przeznaczona do tego, by pomóc każdemu wierzącemu – zarówno osobie świeckiej, jak i pastrowi – lepiej zrozumieć naukę płynącą z Bożego Słowa.

I. INDUKCJA JAKO PRZECIWIENSTWO DEDUKCJI

Dedukcja i indukcja to dwa rodzaje logicznego rozumowania. Obydwa

zajmują się sprawami ogólnymi i szczegółowymi. Obie te metody prowadzą do jakiegoś wniosku. Robią to jednak w zupełnie odmienny sposób. Rozumowanie dedukcyjne przechodzi od ogółu do szczegółu, indukcyjne natomiast od szczegółu do ogółu. Chrześcijanie posługują się obydwoma tymi sposobami do studiowania Biblii, lecz na ogół nie zdają sobie sprawy z tego, jak każda z tych metod wpływa na ich studium i wnioski.

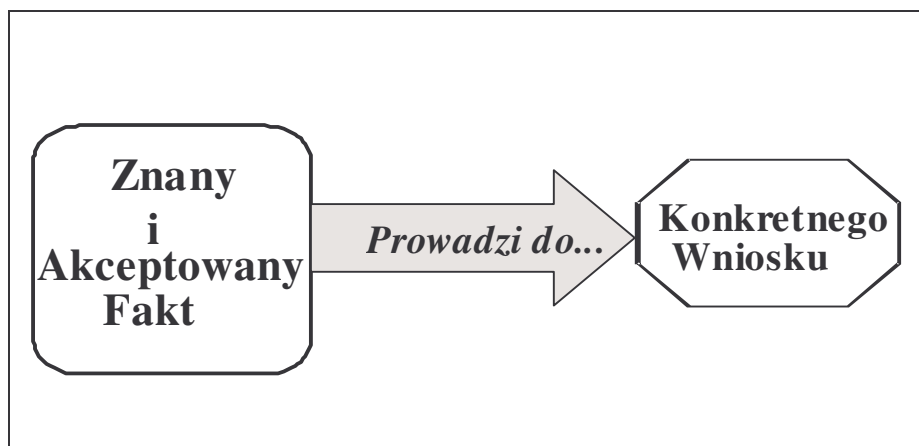
A. Podejście dedukcyjne

Podejście dedukcyjne stosuje się w różnych zawodach. Umiejętność dedukcji jest niezwykle cenna, dlatego też powstało wiele książek na ten temat. Celem tej lekcji nie jest pomniejszanie wartości dedukcji, lecz zasugerowanie, że jest to gorsza metoda studiowania Biblii.

1. Rozumowanie dedukcyjne

Ogólnie rzecz biorąc rozumowanie dedukcyjne przechodzi od ogółu do szczegółu, tzn. zaczyna się od znanej i powszechnie akceptowanej myśli lub przesłanki. To uprzednio istniejące rozumienie porównuje się następnie do konkretnej sytuacji i wyciąga wniosek. Podstawą wniosku jest fakt, że *ogólna myśl* jest prawdziwa, a dana sytuacja *jest do niej podobna*. Innymi słowy *myśl ogólna* kontroluje lub przynajmniej wywiera silny wpływ na nasz sposób postrzegania konkretnej sytuacji. Za przykład mogą posłużyć ślady w śniegu – są one na ogół śliskie, dlatego podchodząc do każdego śladu zachowamy ostrożność – nawet jeśli nigdy nie pośliznęliśmy się na danych śladach. Nasze ogólne doświadczenie ze śladami w śniegu prowadzi nas do logicznego i rozsądnego wniosku. Ilustracja 1.1 pokazuje kierunek rozumowania dedukcyjnego.

Ilustracja 1.1 Rozumowanie dedukcyjne

Dedukcja ma pewien istotny słaby punkt. Jeśli nasze ogólne pojmowanie jest błędne, to taki też będzie nasz wniosek. Załóżmy np., że Rosjanin słyszy, jak ktoś mówi o lekarzu. W Rosji większość lekarzy to kobiety. Dlatego człowiekowi temu logiczna wydaje się dedukcja, że ten lekarz jest kobietą. Często jednak będzie to mylny wniosek. W Rosji zawód lekarza wykonują też przecież *mężczyźni*, a w niektórych krajach będzie to zawód *zdecydowanie* męski. W tym wypadku wpływ naszych wcześniejszych doświadczeń może nas niejednokrotnie prowadzić w złym kierunku. *Zakładamy*, że znamy odpowiedź zamiast szukać innych wskazówek do poprawnej odpowiedzi.

2. Dedukcyjne studium Biblii

Metodą dedukcyjną można się posługiwać przy studiowaniu Biblii, choć jej słabe strony ograniczają jej użyteczność. Kiedy studiujemy Biblię, ważne jest, by rozumieć to, co *mówi Bóg*, a nie nakładać na tekst naszego rozumowania. Bywają sytuacje, gdy nie możemy zrozumieć jakiegoś trudnego wiersza i polegamy na naszym ogólnym rozumieniu Pisma usiłując wydedukować, co on „*prawdopodobnie oznacza*”. Powinna to być jednak ostateczność. Pierwszy krok, jaki należy wtedy uczynić, to modlitwa, rozważanie wiersza i ciągłe czytanie go od nowa w celu zrozumienia jego przesłania. Jeśli się szybko „poddamy” i założymy, że wiersz ten „*jest taki jak inne mu podobne*”, możemy poważnie wypaczyć Słowo Boże. Np. w Nowym Testamencie w dziesięciu na jedenaście przypadków użycia słowa „*drożdże*” odnosi się ono do grzechu. Byłoby zatem rozsądne i logiczne założenie, iż ten jedenasty przypadek (Mat. 13:33) również dotyczy grzechu. Ale

myślenie takie okazałoby się błędne. Zbadanie kontekstu tego fragmentu pokazuje, że chodzi o Królestwo Boże!

3. „Normalna” metoda

Niestety, dedukcja jest prawdopodobnie najpopularniejszą metodą studiowania Biblii. Skutkiem tego bardzo mało osób uczy się wiele z Biblii. Ponieważ podchodzą do Pisma z założonym z góry pojmowaniem jego znaczenia, nie są w stanie dostrzec i uczyć się ze szczegółów danego tekstu.

Nauczyciele biblijni często z góry wiedzą, co chcą powiedzieć, więc sięgają po Biblię, aby odszukać wiersz, który zdaje się potwierdzać ich rozumowanie. Wtedy Słowo Boże służy raczej popieraniu *naszego przesłania* niż przekazywaniu myśli, jakie *Pan zamierzał* przez nie przekazać.

Nauczyciele biblijni często z góry wiedzą, co chcą powiedzieć, więc sięgają po Biblię, aby odszukać wiersz, który zdaje się potwierdzać ich rozumowanie.

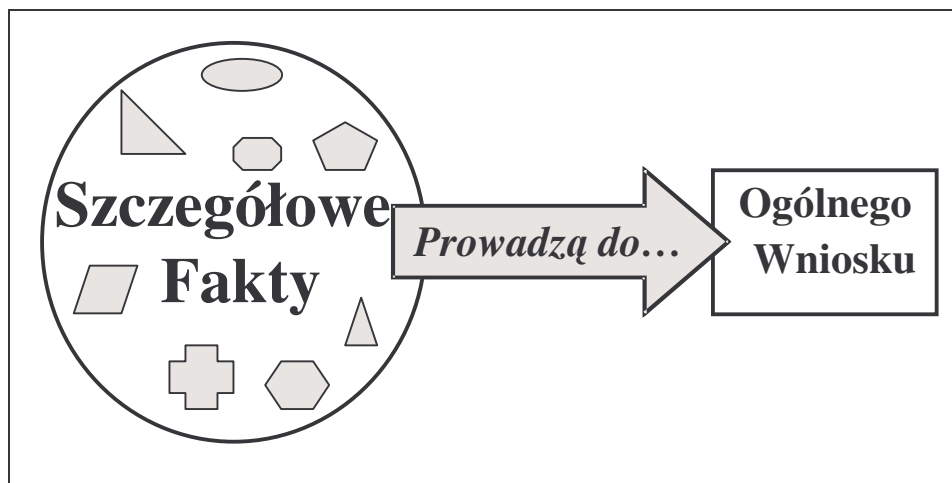
B. Podejście indukcyjne

Metoda indukcyjna pod wieloma względami jest przeciwieństwem dedukcyjnej. Bada ona konkretne elementy danej sytuacji, a następnie w oparciu o nie próbuje sformułować ogólną zasadę. Na ogół używa się jej wtedy, gdy nie mamy odpowiedniej zasady ogólnej i nie możemy posłużyć się dedukcją.

1. Rozumowanie indukcyjne

Dedukcja jest zasadniczo procesem, w którym posługujemy się zdobytą uprzednio wiedzą. Indukcja przeciwnie - polega na uczeniu się. Zakładamy, że nie znamy jeszcze odpowiedzi i uważnie śledzimy fakty po to, by próbować zrozumieć *ich znaczenie*. W metodzie tej nacisk kładzie się na konkretne szczegóły i fakty w określonej sytuacji. Ilustracja 1.2 pokazuje kierunek metody indukcyjnej.

Ilustracja 1.2 Metoda indukcyjna

Szczegółowe fakty prowadzą do ogólnego wniosku

2. Indukcyjne studium Biblii

Przy zastosowaniu indukcyjnej metody studiowania Biblii podchodzimy do niej jako uczniowie. Wyznajemy Bogu i sobie, że nie znamy jeszcze wszystkich odpowiedzi. Naszym celem jest *zrozumienie*. Podchodzimy z zaangażowaniem do uważnego badania tekstu i pozwalamy, by za jego pośrednictwem Pan przemawiał do nas. Metoda dedukcyjna prowadzi na ogół do krótkiego kazania – indukcyjna do duchowego wzrostu.

3. Lepsza metoda

Metoda indukcyjna przewyższa dedukcyjną, ponieważ czyni autorytetem *Pismo*, a nie nasze rozumowanie. Jej wyższość polega też na łączeniu procesu rozumienia z zastosowaniem zasad biblijnych do naszego życia. Zgłębiając Biblię widzimy, jak Bóg postępował z ludźmi w danej sytuacji, danym czasie i danej kulturze. Naszym zadaniem

jest zebranie tych faktów i sformułowanie w oparciu o nie biblijnej zasady. Następnie przekładamy tę zasadę na naszą analogiczną sytuację po to, byśmy mogli ją zastosować w naszym życiu. Proces indukcyjnej metody studiowania Biblii przebiega zatem następująco:

- **Obserwacja** faktów w kontekście biblijnym.
- **Interpretacja**, której celem jest odszukanie zasady, jakiej dany fragment naucza.
- **Zastosowanie** tej zasady do analogicznych sytuacji w naszym życiu.

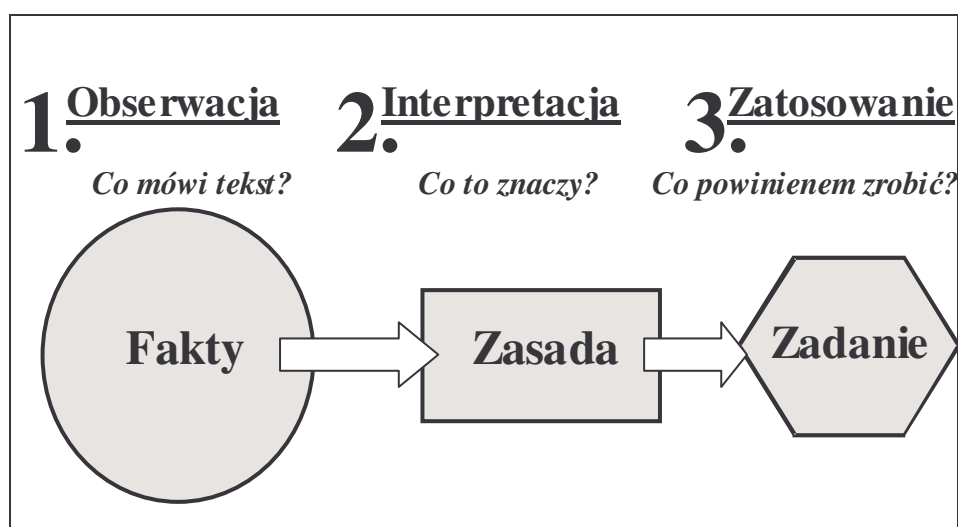
II. ETAPY INDUKCYJNEGO STUDIUM BIBLI

Wszystkie trzy etapy indukcyjnej metody studiowania Biblii są ważne. Są one kolejnymi cegiełkami, które ustawione jedna na drugiej prowadzą nas od tekstu biblijnego do właściwego zastosowania w naszym życiu. Zasadniczo te trzy etapy stawiają trzy różne pytania odnośnie do tekstu.

- Co mówi tekst? [Obserwacja]
- Co oznacza? [Interpretacja]
- Co powinienem zrobić? [Zastosowanie]

Wzajemne powiązanie między tymi etapami pokazuje ilustracja 1.3. Zwróć uwagę na postęp logiczny, jaki dokonuje się podczas tych trzech etapów, poczynając od tekstu biblijnego i kończąc na zastosowaniu do naszego chrześcijańskiego życia. Jeśli etapy te nie przebiegają we właściwej kolejności, skutkiem jest błąd.

Ilustracja 1.3 Trzy etapy

A. Obserwacja – co mówi tekst?

Pierwszym etapem metody indukcyjnej jest obserwacja. Jest to zarazem etap najważniejszy – podobnie jak solidny fundament ma zasadnicze znaczenie dla budowy domu. Na tym etapie śledzimy tekst, szukając każdego szczegółu, jaki możemy w nim znaleźć i zapisujemy nasze spostrzeżenia. Kluczem do tego etapu jest zadawanie niekończącej się serii pytań typu „Kto? Co? Dlaczego? Gdzie? Kiedy?” itp. Pytania te pomagają nam się skupić na *tym, co mówi Biblia* zamiast na przypisywaniu jej naszych własnych pomysłów. Przyglądamy się też uważnie kontekstowi danego wiersza, akapitu, rozdziału i księgi w celu poznania i zrozumienia sytuacji, w jakiej powstały. Na tym etapie bardzo istotne jest to, by *nie interpretować ani nie stosować* tekstu. Najpierw musimy odkryć wszystkie informacje – w następnym kroku (interpretacja) zastanowimy się, co dany tekst oznacza.

B. Interpretacja – co to znaczy?

Proces interpretacji składa się z dwóch części. Pierwsza polega na ustaleniu, *co dany fragment miał przekazać pierwotnemu adresatowi*. Druga część ma za zadanie sformułować *przesłanie tego fragmentu jako biblijnej zasady*, którą można zastosować w innych podobnych sytuacjach.

Jest to trudny etap, wymagający poważnego namysłu i modlitwy oraz prowadzenia Ducha Świętego. W tym punkcie musimy porównać nasze pojmowanie tamtej sytuacji historycznej,

geograficznej, politycznej, kulturalnej i religijnej z faktami, które odkryliśmy na etapie obserwacji. Wszystkie przeoczone przez nas wtedy fakty będą przeszkodą na obecnym etapie. Teraz jest też pora na porównanie tego tekstu z innymi podobnymi fragmentami w celu sprawdzenia, czy mogą nam one pomóc go zrozumieć – musimy przy tym uważać, by nie zniekształciły one faktów z czytanego przez nas fragmentu. Jeśli mimo to sens fragmentu jest wciąż niejasny, być może trzeba będzie wrócić do etapu obserwacji i wytrwale poszukiwać więcej informacji.

C. Zastosowanie – Co powinienem zrobić?

Ostatnim etapem metody indukcyjnej jest zastosowanie. W tym punkcie patrzymy na wynik etapu interpretacji i zastanawiamy się, jak dana zasada może odnosić się do naszej sytuacji. Ponieważ uważnie prześledziliśmy oryginalny kontekst i znamy jego szczegóły, możemy poszukać podobnych kontekstów w naszych czasach.

Trudność na tym etapie polega na ustaleniu, jaka współczesna sytuacja jest naprawdę analogiczna do oryginalnej. Możemy jedynie powiedzieć: „tak mówi Pan”, jeśli potrafimy wykazać, że takie podobieństwo istnieje. Jeśli nasza sytuacja jest naprawdę taka sama jak ta z fragmentu biblijnego, to możemy zakładać, że Pan chce, byśmy odnieśli to przesłanie do siebie. W tym wypadku ważnym zadaniem jest *konkretne i jasne* określenie „co powinniśmy zrobić”.

III. BUDOWANIE SOLIDNEJ PIRAMIDY

Ważne jest, by nie pomijać żadnego z tych etapów i nie zmieniać ich kolejności. Nie można właściwie ustalić znaczenia danego fragmentu, jeśli się go wcześniej uważnie nie prześledziło i bezowocne jest pytanie, co należy zrobić bez wiedzy, co dany tekst oznacza. Dlatego do właściwego wykorzystania metody indukcyjnej niesłychanie istotne jest poświęcenie tyle czasu, ile potrzeba.

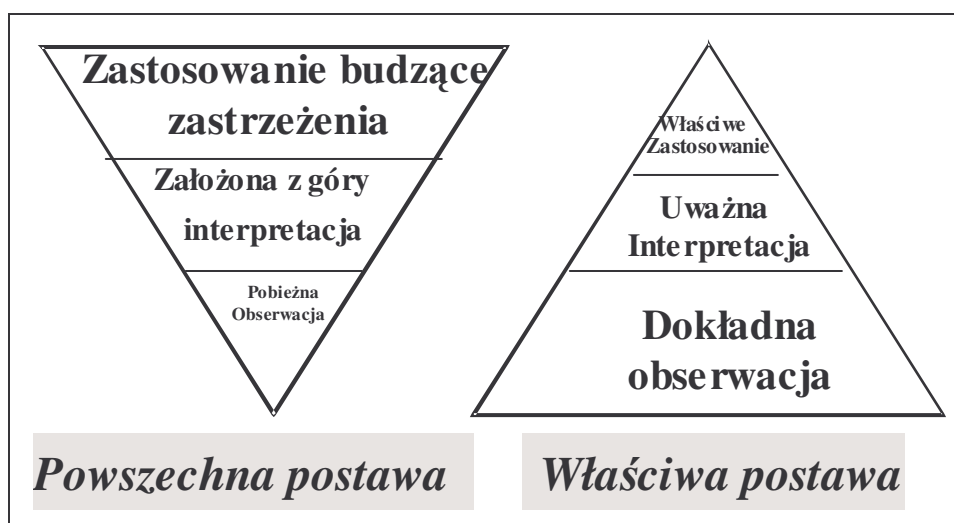
A. Przyspieszanie procesu

Najbardziej powszechnym błędem przy posługiwaniu się metodą indukcyjną jest poświęcanie zbyt mało czasu na etap obserwacji. Osoba studiująca Biblię rzuca okiem na dany fragment i zakłada, że wie, co on mówi. Takie podejście niweczy proces uczenia się. Skutek jest taki, że rozumienie fragmentu jest takie samo, jak było na początku. Nie pozwoliliśmy Pismu przemawiać do nas ani nas uczyć. Tego typu postawa wobec Słowa Bożego sprawia, że nie robimy postępów w pojmowaniu Biblii. Biblia jest żywa i skuteczna. Nigdy nie jesteśmy w stanie pojąć w pełni głębi płynących z niej nauk. Każdy studiujący Słowo zawsze znajdzie w nim jakąś nową naukę – o ile poświęci czas i wysiłek potrzebny do jej zrozumienia.

Każdy studiujący Słowo zawsze znajdzie w nim jakąś nową naukę – o ile poświęci czas i wysiłek potrzebny do jej zrozumienia.

Każdy studiujący Słowo zawsze znajdzie w nim jakąś nową naukę – o ile poświęci czas i wysiłek potrzebny do jej zrozumienia.

Ilustracja 1.4 Dobre i złe fundamenty

Pracownicy chrześcijańscy często przyspieszają ten proces, ponieważ chcą jak najszybciej przygotować innym przesłanie. Być może wina leży też w ich lenistwie. Tak czy owak skutkiem słabego przygotowania jest słabe nauczanie nie poparte mocą Pana. Żałowanie czasu i fatygi w tym procesie można porównać do piramidy po lewej stronie na ilustracji 1.4. Pobieźna obserwacja przechodzi w interpretację pospieszną lub założoną z góry, opartą na tekście, który niekoniecznie ją potwierdza. W efekcie kazanie czy przesłanie buduje się na takim chwiejnym fundamencie. To smutne, ale jest to być może najbardziej powszechny rodzaj nauczania we współczesnych kościołach.

B. Solidny fundament

Piramida po prawej stronie ilustracji 1.4 pokazuje właściwe zastosowanie metody indukcyjnej. Zwróć uwagę, że najwięcej miejsca zajmuje w niej obserwacja, następnie interpretacja, a na końcu zastosowanie. Mimo to zastosowanie jest solidne i odpowiednie, gdyż opiera się na dokładnym badaniu Słowa.

Metodę indukcyjną można porównać do kopania złota. Najpierw rozbija się tony skał zawierających złoto na małe kawałki i myje się je (obserwacja). Następnie przesiewa się połączoną skałę w celu znalezienia złotych bryłek (interpretacja). W końcu bryłki złota topi się i nadaje im kształt użytkowej biżuterii lub innych przedmiotów przeznaczonych dla kupujących (zastosowanie). W wyniku tego procesu wytwarza się niewielką ilość złotego kruszcu w porównaniu z wagą oryginalnej skały. Jednak ostateczny rezultat ma wielką wartość. Podobnie skutek studiowania Słowa przy pomocy metody indukcyjnej wart jest całego koniecznego wysiłku.

KONKLUZJA

Indukcyjna metoda studiowania Biblii jest lepsza. Prowadzi ona do dokładniejszego rozumienia Biblii i stymuluje prawdziwy wzrost duchowy oraz proces uczenia się. Jako taka jest najlepszą metodą nie tylko dla pastorów i kaznodziejów, ale również dla każdego chrześcijanina. Wszyscy mamy się uczyć z Pisma. Każdy założyciel kościoła powinien nie tylko przyswoić sobie tę metodę, lecz również uczyć jej wszystkich wierzących pozostających pod jego duszpasterską opieką.

Kolejne lekcje podadzą więcej szczegółów odnośnie do zastosowania poszczególnych etapów metody indukcyjnej. Będzie też czas na praktykę i oswojenie się z każdym z tych etapów. Włożony trud będzie w pełni wynagrodzony nowym rozumieniem Słowa Żywego Boga.

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Jaka jest zasadnicza różnica pomiędzy dedukcją a indukcją?
- Dlaczego metoda indukcyjna jest lepszą metodą studiowania Biblii niż dedukcyjna?
- Jakie są niebezpieczeństwa „powszechnego” podejścia do studiowania Biblii i głoszenia kazań?

PLAN DZIAŁANIA

- Następnym razem, gdy będziesz studiował Biblię, zapisz, ile czasu poświęcasz na obserwację, interpretację i zastosowanie. Na podstawie tych wyników oceń, czy posługujesz się metodą indukcyjną, dedukcyjną czy pośrednią.
- W ramach przygotowań do następnej lekcji na temat obserwacji wybierz przykładowy krótki fragment Pisma (nie więcej niż jeden akapit). Poświęć co najmniej dwie godziny na obserwację tego fragmentu z modlitwą oraz proszenie Boga, by otworzył ci oczy na to, czego jeszcze nie zauważyłeś. Zanutuj swoje spostrzeżenia. Czego się nauczyłeś?

Jak dotarła do nas Biblia

BIBLIA JEST WIARYGODNA

Biblia często była przedmiotem ataków pomimo jasnego nauczania o swoim boskim pochodzeniu oraz cudów i spełnionych prorocत्व dowodzących jej wiarygodności. Jest rzeczą zrozumiałą, że Szatan nie zmarnuje żadnej okazji, by podważyć nasze najpotężniejsze narzędzie. Pragnie on, by pracownicy Pana powątpiewali w wartość Biblii, podważali jej dokładność, lekceważyli ją lub zaniedbywali. Mimo to świadomość pochodzenia i przekazanie nam Pisma przez Boga pomaga nam docenić to wspaniałe narzędzie i jego kluczową rolę w sukcesie naszej służby.

Napisana przez ponad czterdziestu autorów, w trzech językach, na przestrzeni ponad tysiąca czterystu lat Biblia jest największym literackim przedsięwzięciem w historii. Jej zgodność, spójność i brak nieścisłości dowodzą, że sam Bóg jest jej głównym autorem. Prowadził On każdego ludzkiego autora do tego, by ostateczny wynik był dokładnie taki, jak to sobie zaplanował.

JAK DOTARŁA DO NAS BIBLIA

Pan czuwał i czuwa do tej pory nad tym, by dostarczona nam Biblia była wiarygodna. Proces ten zaczął się od autorów oryginalnych i trwa dotąd, ilekroć otwieramy Jego Słowo. Proces ten składa się z kilku etapów.

A. Natchnienie

Termin ten oznacza dosłownie Bóg „tchnął” lub „oddał tchnienie” i potwierdza, że Biblia jest dziełem żywego Boga (2 Tym. 3:16) i jako taka wymaga odpowiedniej postawy.

Biblia nie jest tylko wytworem ludzkiej myśli, lecz Słowem Bożym, wypowiedzianym ludzkimi ustami i zapisanym ludzką ręką. Wszyscy prorocy i apostołowie twierdzili, że głoszą i zapisują słowa kogoś innego: samego Boga. Nawet Jezus, Boży Syn, wyznał, że wypowiadał jedynie słowa dane mu przez jego Ojca. Zgodnie z fragmentem z Drugiego Listu Piotra 1:20-21 „kierowani Duchem Świętym mówili od Boga święci ludzie”. Warto zwrócić uwagę, że to sama Biblia jest natchniona, nie jej ludzcy pisarze. Ponadto natchnienie dotyczy nie tyle literackiej jakości pisma, ile jego boskiego pochodzenia i charakteru.

B. Zachowanie

Od samego początku zdawano sobie sprawę z wyjątkowego charakteru Biblii. Wierni zawsze wykazywali ogromną pieczołowitość w starannym kopiowaniu tekstu biblijnego. Popelniali niewiele błędów, a wielka ilość znalezionych rękopisów pozwoliła nam je odszukać i poprawić. Fragmenty biblijne, gdzie brakuje wystarczających dowodów na stuprocentowe ustalenie oryginału, są bardzo nieliczne i żadne z nich nie zawierają znaczących zagadnień lub doktryn.

Biorąc pod uwagę wielką liczbę kopistów, tysiące lat kopiowania, liczne języki, na jakie kopiowano, szeroki zasięg geograficzny oraz niezliczone próby zniszczenia Biblii zadziwiający jest fakt, że posiadany przez nas tekst jest tak rzetelny i dokładny. Najwyraźniej Bóg pracował nad tym, by zachować go na nasz użytek.

C. Kanonizacja

Termin „kanon” został zapożyczony od greckiego słowa oznaczającego zasadę lub normę. Chrześcijanie posługiwali się kanonem od czwartego wieku w celu ustalenia poprawnej listy ksiąg należących do Starego bądź Nowego Testamentu, według których oceniano wszelkie inne księgi.

Wielu wczesnych ojców kościoła i soborów kościelnych z Bożą pomocą przyczyniło się do dzieła kanonizacji. Sami badali świadków ksiąg, wiarygodność autora, zgodność księgi z innymi uznanymi księgami oraz uznanie księgi przez kościół. Tworzenie się kanonu Starego i Nowego Testamentu było raczej procesem niż jednorazowym wydarzeniem i odbywało się pod kontrolą Ducha Świętego.

W czasach Jezusa Stary Testament składał się z prawa, proroków i pism. Na początku ery chrześcijańskiej powszechnie uznawano wszystkie 39 ksiąg Starego Testamentu. Najstarszy zachowany spis pochodzi z ok. 170 r. po Chr. Tworzenie kanonu Nowego Testamentu z jego uznanymi obecnie 27 księgami zakończyło się w czwartym wieku. W kościele zapanowała powszechna zgoda co do tego, że Biblia składa się z 66 znanych nam dziś ksiąg. Wyjątek w tej sprawie stanowią Apokryfy.

Apokryfy są odrzucane przez protestantów, lecz przyjęte przez kościół prawosławny i rzymsko-katolicki. Istnieje jednak znacząca różnica między Apokryfami a pozostałymi 66 księgami. Apokryfy nie roszczą sobie pretensji do księgi Pisma, zawierają ewidentne błędy, a społeczność żydowska odmówiła im włączenia do kanonu. Są one jednak napisane w pobożnym stylu harmonizującym z liturgią kościoła prawosławnego i rzymsko-katolickiego. Wśród Apokryfów znajduje się kilka ksiąg, które kościół katolicki uznał za pomocne w walce przeciwko protestantom w czasach reformacji. Mogło to wpłynąć na decyzję soboru w Trydencie, aby w r. 1548 zaliczyć je do kanonu kościoła rzymsko-katolickiego.

D. Przekład

Boży ludzie trudzili się nad tym, by każdy mógł usłyszeć Słowo w swoim własnym języku. Jest to zadanie na ogromną skalę i wciąż pozostaje aktualne. Współczesne języki i kultury często bardzo się różnią od tych z czasów biblijnych i podlegają ciągłym zmianom. Tłumacze muszą dobrać najlepsze słowa i wyrażenia, aby oddać znaczenie języków oryginału i by przekład wciąż był zrozumiały dla osób w każdym wieku i o każdym stopniu wykształcenia. Żaden przekład nie jest doskonały, lecz współczesna nauka, odkrycia nowych rękopisów i wzrost rozumienia Biblii są pomocne w tym nigdy niekończącym się zadaniu. Ciągłe porównywanie z językami oryginału jest konieczne do tego, by mieć pewność, że dane tłumaczenie właściwie oddaje znaczenie Bożego Słowa. Bóg posługuje się zdolnymi i wykształconymi ludźmi, którzy polegają na Jego prowadzeniu i mądrości w tym aktualnym, istotnym przedsięwzięciu.

E. Oświecenie

Jeśli chrześcijanin czyta, zgłębia i rozważa Słowo, Duch Święty odsłania mu jego znaczenie. Proces oświecenia też nigdy nie ma końca, a przynajmniej tak być powinno. Jest to wspólny wysiłek. Ludzie nie mogą się uczyć bez Ducha (1 Kor. 2:11-14; Ps. 119:18), Duch natomiast nie uczy bez wysiłku ze strony człowieka (2 Tym. 2:15; Ps. 119:97-99; Prz. 2:1-5).

Nauczanie Słowa Bożego jest szczególnym wyróżnieniem (2 Tym. 4:17), ale również poważnym i odpowiedzialnym zadaniem (Jak. 3:1). Nie należy się go podejmować bez poważnego, pełnego modlitwy przygotowania. Bóg jednak zaopatrzył nas we wszystko, co potrzebne do tego, byśmy mieli wiarygodny tekst we własnym języku i umożliwił nam rozumienie Jego Słowa przy pomocy Ducha. Do nas należy jedynie decyzja odpowiedniego traktowania Pisma i wiernego posługiwania się nim do rozwijania przede wszystkim naszego własnego chrześcijańskiego życia, a następnie naszej służby dla innych. Jak wielkim przywilejem jest udział w procesie przynoszenia żywego Słowa Bożego potrzebującemu, ginącemu światu!

KONKLUZJA

Bóg czuwał nad przekazem swego Słowa od czasu pierwszego pisma aż do chwili, gdy otwieramy je po to, by szukać wskazówek dla naszego życia. Kopia, jaką trzymamy w ręku, jest wiarygodna i nadaje się do użytku zarówno w duchowym wzroście, jak i w służbie. Jest to jednak żywa, duchowa księga i można ją zrozumieć tylko wtedy, gdy podchodzi się do niej z modlitwą i szacunkiem pozwalając, by Duch Święty otwierał nam oczy na zawarte tam prawdy. Dziękujemy Panu za tę wspianą księgę-przewodnik.

METODY STUDIUM
BIBLII

2

LEKCJA

Obserwacja Bożego Słowa

CO MÓWI BIBLIA?

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest przedstawienie założycielowi kościoła indukcyjnego sposobu studiowania Biblii w oparciu o zasadę „obserwacji”.

Główne punkty

- Udane studium biblijne powinno być pełne modlitwy.
- Kontekst jest rzeczą niesłychanie istotną.
- Jest sześć kluczowych pytań do każdego fragmentu.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Potrafić przygotować pytania do obserwacji z indukcyjnego studium Biblii.
- Pilnie i systematycznie studiować Słowo Boże.

Dodatek

2A Język Biblii

Propozycje dla prowadzących nauczanie

Po tej lekcji przewidujemy godzinne ćwiczenie skupiające się na stosowaniu zasad obserwacji. W lekcji tej znajdują się przykładowe pytania do obserwacji na podstawie fragmentu z pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza. Należy podkreślać rodzaj zadawanych pytań, ponieważ kursanci podczas ćwiczeń będą mieli za zadanie ułożyć własne pytania.

WPROWADZENIE

Wszyscy chrześcijanie powinni umieć studiować Biblię dla własnego duchowego wzrostu oraz dla wzrostu osób objętych ich duchową opieką. Bóg każdemu wierzącemu udzielił Ducha Świętego jako głównego nauczyciela. Nie zapominajmy o tym, jak ważne jest nasze poleganie na Duchu Bożym w kwestii pouczenia nas i uzdalniania do posłuszeństwa wobec tej nauki. Z Bożą pomocą każdy wierzący może rozumieć Biblię nawet jeśli jedyną książką, jaką ma do dyspozycji, to właśnie Biblia. Ponadto Bóg przydzielił niektórym szczególną rolę pomagania swemu ludowi w odkrywaniu prawd Pisma i właściwym stosowaniu ich we własnym życiu. Szczególnie ważne jest, żeby założyciel kościoła wiedział, jak pomagać innym w odkrywaniu Bożej prawdy poprzez studiowanie Biblii.

Jednym z najlepszych sposobów systematycznego odkrywania, rozumienia i stosowania Bożej prawdy jest indukcyjna metoda studium Biblii. Prowadzi ona do tego procesu odkrywania poprzez trzy etapy zwane „obserwacją”, „interpretacją” i „zastosowaniem”. Duch Święty nas uczy, lecz Bóg oczekuje, że będziemy pilnie zgłębiali Jego Słowo posługując się wszystkimi środkami, jakie dał nam do dyspozycji. Nie powinniśmy nigdy wybierać między uważnym studiowaniem a poleganiem na Duchu Świętym – obie te rzeczy są ważne!

Bóg oczekuje, że będziemy pilnie zgłębiali Jego Słowo posługując się wszystkimi środkami, jakie dał nam do dyspozycji.

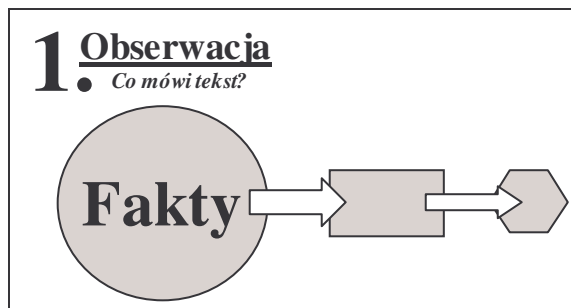
Lekcja niniejsza skupia się na pierwszym kroku w indukcyjnym studium Biblii, tj. na obserwacji. Jak była mowa w poprzedniej lekcji, obserwacja przypomina podstawę piramidy. Jeśli będzie ona dokładna i uważna, to wypływające z niej interpretacja i zastosowanie będą o wiele bardziej odpowiednie. Naszym celem powinno być *dokładne* zrozumienie tego, co Bóg chce, byśmy wiedzieli i czynili. Dlatego obserwacja stanowi etap krytyczny w tym procesie.

I. OBSERWACJA – CO MÓWI TEKST?

Obserwacja zajmuje się szczegółami i faktami postrzeganymi w wybranym fragmencie biblijnym. Odpowiada ona na pytanie: „Co mówi tekst?” Pokazuje wyraźnie ludzi, miejsca, wypadki, okoliczności, przedmioty, czas, więzi, osobiste opinie, myśli itp., które istniały w umyśle piszącego oraz kontekst, w jakim jest osadzony fragment.

Ilustracja 2.1

Studenci świeckiej literatury klasycznej spędzają niezliczone godziny usiłując rozszyfrować znaczenie wielkich tekstów napisanych przez ludzi. W wielu wypadkach proces ten trwał przez setki lub nawet tysiące lat od powstania tych tekstów. Ich rozumienie bez przerwy się zmienia. Poświęć chwilę na zastanowienie się nad niektórymi wybitnymi klasykami z twego kraju oraz nad tym, jak dociekano sensu ich utworów. Jeśli ten wysiłek jest uzasadniony, to o ileż bardziej powinniśmy dążyć do zrozumienia żywego, skutecznego, niezgłębionego Słowa Wszechmocnego Boga. Szczytem głupoty jest szybkie przeczytanie fragmentu biblijnego i zakładanie, że całkowicie go rozumiemy. Zawsze jest coś jeszcze do zrozumienia.

A. Przygotowanie do obserwacji

Z uwagi na to, że Biblia jest natchnionym Słowem Bożym, nie możemy podchodzić do niej tak, jak do każdej innej książki. Istnieje kilka czynników, które mają wpływ na to, czy ją rozumiemy, czy nie.

1. Wiara

Pismo mówi, że „człowiek zmysłowy” nie może pojąć spraw pochodzących od Boga (1 Kor. 2:14). Ponieważ tylko ci, którzy wyrazili żal za swoje grzechy i zaufali Chrystusowi w sprawie zbawienia, posiadają Ducha Świętego, niewierzący nie może w pełni zrozumieć Biblii. *Nie* oznacza to, że tylko wierzący mogą brać udział w studium biblijnym. *Oznacza* to jednak, że gdy uczestniczą w nim niewierzący, są ograniczeni w swoim pojmowaniu. Duch Święty pragnie im pokazać prawdy o grzechu, sprawiedliwości i sądzie na podstawie Słowa w celu poprowadzenia ich do zbawienia. Dlatego studium biblijne dla niewierzących powinno skupiać się na podstawowych prawdach Ewangelii.

2. Modlitwa

Właściwie poprowadzone studium biblijne powinno być wypełnione modlitwą. Przed jego rozpoczęciem powinniśmy się pomodlić i wyznać wszelki grzech czy przeszkodę, która utrudnia uczenie się ze Słowa. Powinniśmy też modlić się o oświecenie (Ps. 119:18; Efez. 1:18). W trakcie naszego studium warto też pomodlić się o jasność w sprawach dla nas niezrozumiałych. Wreszcie po zakończeniu studium warto się pomodlić o to, jak mamy zastosować to, czego się nauczyliśmy do naszego życia oraz do życia innych osób.

Właściwie poprowadzone studium biblijne powinno być wypełnione modlitwą.

3. Gotowość do posłuszeństwa

W Liście do Jakuba czytamy, że musimy nie tylko słuchać Słowa, lecz także być mu posłusznym (Jak. 1:22-25). Jezus porównał stosowanie Jego słów w praktyce do budowania domu na skale. Lekceważenie ich przypomina natomiast budowanie na piasku (Mat. 7:26). Jezus zdaje się mówić, że podawanie duchowej prawdy tym, którzy nie chcą jej stosować, jest równie niemądre jak rzucanie pereł przed świnie (Mat. 7:6). Bóg bardzo poważnie traktuje naszą reakcję na Jego Słowo. Im więcej wiemy, tym surowiej będziemy sądzeni.

4. Samoocena

Prawdą jest, że pastor czy założyciel kościoła jest odpowiedzialny za nauczanie Słowa innych. Mamy nakaz „pasienia owiec” (Jan 21:17). Nie zwalnia to jednak od stosowania tej zasady do własnego życia. Każdy dobry kucharz próbuje w trakcie gotowania potrawy w celu ustalenia, czy można ją już podać innym. Powinniśmy zawsze dbać przynajmniej o zastosowanie do nas samych, nawet jeśli naszym celem jest nauczanie innych. Jeszcze więcej korzyści przynosi pełny udział w posiłku niż próbowanie go.

Powinniśmy zawsze dbać przynajmniej o zastosowanie do nas samych, nawet jeśli naszym celem jest nauczanie innych.

Zgłębiający Pismo nigdy nie powinien mieć poczucia, że osiągnął pełne zrozumienie Słowa – jest to niemożliwe. O wiele lepiej jest być „ucznikiem”, który wzrasta dzień po dniu dzięki studiowaniu Słowa i modlitwie niż udawać „znawcę”. Służba nauczania będzie bogatsza i bardziej satysfakcjonująca, jeśli nauczyciel podzieli się bogactwem prawdy, jakiej uczy się codziennie od Pana.

5. Chęć uczenia się

Podchodź do Pisma z otwartym umysłem. Pozwól, by Bóg uczył cię tego, co naprawdę mówi Jego Słowo. Zawsze bądź chętny do prześwietlenia swoich osobistych przekonań w świetle Bożego Słowa. Nie bój się zmienić swego punktu widzenia, jeśli pokazuje ci ono prawdę o danej sprawie.

B. Nie żałuj czasu

Jest kilka sprawdzonych zasad rozumienia tego, na czym skupia się dany fragment. Jeśli proces ten przebiega zbyt szybko, skutkiem będzie płytkie zrozumienie tekstu. Ważne jest ćwiczenie cierpliwości i determinacji potrzebnej do pracy tak długo, aż tekst zostanie zrozumiany.

Pierwszym krokiem jest **kilkakrotne przeczytanie tekstu** w celu ogólnego zrozumienia danego fragmentu. Jest to czasochłonne, lecz bardzo owocne. Można wskazać wiele fragmentów, przy których można zaplątać się w szczegóły, dopóki po kilku czytaniach nie odróżni się głównego tematu. Dobre zrozumienie ogólnej wymowy fragmentu pozwoli ci zachować równowagę i właściwie podzielić czas na różne części studium.

C. Spójrz na kontekst

Słowo „kontekst” odnosi się do wierszy otaczających badany fragment. Zrozumienie kontekstu jest jednym z najcenniejszych narzędzi studium biblijnego, a mimo to często bywa lekceważone. Patrząc na kontekst próbujemy zrozumieć, jaki jest motyw lub temat księgi, rozdziału i akapitu, w obrębie których znajdują się nasze wiersze. Śledzenie kontekstu oznacza badanie.

- O czym mówią wiersze wcześniejsze i kolejne?
- Jaki jest temat danego akapitu?
- Jaki jest temat rozdziału?
- Jaki jest cel i temat księgi?
- Czy fragment ten pochodzi ze Starego czy z Nowego Testamentu i jakie to ma znaczenie?

Za dobry przykład tego, jak ważny jest kontekst, może posłużyć fragment z Listu do Filipian 4:19, gdzie Paweł obiecuje, że Bóg „zaspokoi każdą waszą potrzebę”. Wielu uważa to za bezwarunkową obietnicę dotyczącą każdego. Wielu uznaje, że ponieważ List do Filipian jest adresowany do wierzących, obietnica ta odnosi się jedynie do chrześcijan. Jednak bardziej dogłębne zbadanie kontekstu ujawnia, że list ten zawiera

Rozumienie kontekstu jest jednym z najcenniejszych narzędzi studium biblijnego.

podziękowanie dla kościoła w Filipii za dar wysłany przez niego do Pawła za pośrednictwem Epafrodyta. Kontekst rozdziału czwartego skupia uwagę właśnie na tym hojnym darze przekazanym Pawłowi z ich własnego ubóstwa. Kontekst wiersza osiemnastego pokazuje, że Bogu podoba się ten dar. Stąd z kontekstu wynika, że wiersz dziewiętnasty jest obietnicą dla tych, którzy zdobyli się na wsparcie finansowe dla misjonarza – założyciela kościołów (Pawła), głoszącego Ewangelię zgubionym ludziom (w Rzymie, w tamtych czasach).

W niektórych wydaniach Biblii każdą księgę poprzedzają uwagi wyjaśniające jej treść. Mogą one okazać się pomocne. Są też dostępne inne komentarze i książki, które omawiają tło i okoliczności powstania danej księgi biblijnej lub rozdziału. Lepiej jest jednak ograniczyć posługiwanie się tymi źródłami aż do etapu interpretacji. Nic nie może zastąpić samodzielnej lektury Biblii i jej przemawiania do czytelnika za pośrednictwem Ducha Świętego. Na etapie obserwacji skup się na tym, co ty dostrzegasz w danym fragmencie i kontekście. Poświęć czas na słuchanie Boga, zanim sięgniesz po komentarze ludzkiego autorstwa, nawet jeśli autorami są utalentowani nauczyciele czy pisarze.

Badanie kontekstu wymaga przeczytania nieco więcej niż wybrany fragment – obejmuje ono sąsiednie wiersze, rozdział czy księgę. Cofamy się i patrzymy na dany fragment z pewnej odległości, zanim zrobimy krok do przodu i przyjrzymy się z bliska. Myśli i uwagi dotyczące kontekstu należy starannie zapisywać. Będą one miały istotne znaczenie na etapie interpretacji.

Cofamy się i patrzymy na dany fragment z pewnej odległości, zanim zrobimy krok do przodu.

D. Badanie struktury

Jeśli spojrzeliśmy na dany fragment z pewnej perspektywy, czas teraz na bliższe przyjrzenie mu się. Przeczytaj go kilka razy, szukając i odnotowując następujące szczegóły związane z jego strukturą:

- Kluczowe słowa – Zapisz słowo lub słowa, które się powtarzają. One właśnie często wskazują na temat.
- Porównania lub przeciwieństwa – Czy coś jest takie samo jak coś innego, czy też jest to coś zupełnie innego?
- Rozwijanie myśli – Czy jedna myśl bazuje na innej? Czy wiążą się one z jeszcze innymi myślami jak ogniwa w łańcuchu?
- Czasowniki – Czy mają tam miejsce jakieś wydarzenia? Czy zawarte jest polecenie, które musimy wypełnić?
- Spójniki – Czy coś jest względem czegoś innego równorzędne? Często spójnik „lecz” wskazuje na przeciwieństwo, a słowa „podobnie jak”, „tak jak” na porównanie.
- Ilustracje – Wyobraź sobie opisywaną rzecz lub czyn.
- Rodzaj literatury – Dany fragment może być opisem historycznym, prorocstwem, alegorią, prawdą dydaktyczną bądź logiczną, przypowieścią itp. – jest jeszcze wiele innych możliwości, których pełniejsza lista znajduje się w Dodatku 2A. Ustalenie rodzaju literatury, do jakiego należy dany fragment, będzie miało wpływ na interpretację w następnym etapie, dlatego warto je teraz starannie odnotować.

E. Zadawaj pytania: Kto? Co? Gdzie? Kiedy? Jak? Dlaczego?

Najlepszą metodą odkrywania treści i znaczenia danego fragmentu Pisma jest stawianie kluczowych pytań na jego temat i zapisywanie odpowiedzi. Ilustracja 2.2 przedstawia sześć kluczowych pytań, jakie należy stawiać i na jakie odpowiadać. Nie są to oczywiście jedyne możliwe pytania, lecz są one najważniejsze. Pozostałe są raczej wariantami tych sześciu podstawowych.

Najlepiej byłoby zadawać te pytania we wszelkich możliwych postaciach (im więcej, tym lepiej). Przykładowe warianty pokazano w następnej sekcji. Zadając pytania uważnie je zapisuj na kartce papieru wraz z odpowiedziami na nie. Będą ci one potrzebne na etapie interpretacji.

Jeśli nie potrafisz udzielić odpowiedzi na jakieś pytanie, zapisz je i wróć do niego później.

Jeśli nie potrafisz udzielić odpowiedzi na jakieś pytanie, zapisz je i wróć do niego później. Nie lekceważ tych pytań, gdyż mogą one być istotne. Módl się raczej w tej sprawie, rozważaj je i proś Boga o wskazanie ci odpowiedzi. Bądź przygotowany na to, że zajmie to sporo czasu i wysiłku, ale opłaci się, kiedy dzięki temu uzyskasz lepsze zrozumienie Pisma. Tylko wtedy będziesz mógł je z ufnością zastosować we własnym życiu i uczyć innych słowami „tak mówi Pan”.

Ilustracja 2.2 Kluczowe pytania na etapie obserwacji

II. PRZYKŁADOWA OBSERWACJA

Posłużymy się teraz tymi sześcioma pytaniami do odkrycia Bożej prawdy zawartej we fragmencie ze Starego Testamentu opisującym młodego człowieka powołanego do służby Bogu. Śledząc ten fragment wyraźnie dostrzegamy, że został on powołany do zajęcia stanowiska zupełnie odmiennego od swoich współczesnych. Niektórzy z was bez wątpienia mogą się utożsamić ze zmaganiem, jakie stały przed tym młodym człowiekiem w związku z odpowiedzią na Boże powołanie. Fragment ten znajduje się w pierwszym rozdziale Księgi Jeremiasza.

Odszukaj ten fragment w swojej Biblii, módl się o oświecenie, a następnie szukaj odpowiedzi na następujące pytania. Zanotuj zwłaszcza *rodzaj* zadawanych *pytań*. W swoim późniejszym studium będziesz musiał ułożyć podobne pytania dotyczące innych studiowanych przez siebie fragmentów. Zapisz odpowiedzi obok każdego pytania.

A. Kto?

- **Komu** przypisuje się tę część Pisma (wiersz 1)?
- **Kim** są osoby wymienione we fragmencie (wiersze 1-2)?
- **Kim** są królowie wspomniani w wierszach 2-3?
- **Kim** są ludzie, których zwoła Bóg do zniszczenia tej ziemi (wiersz 15)?
- Wiersze 18-19 wymieniają głównych przeciwników Jeremiasza. **Kim** będą ci ludzie?
- (Inne?)

B. Co?

- **Co** szczególnego wydarzyło się i zostało opisane na początku wiersza drugiego?
- Czy można wywnioskować, **na czym** polegała rola Jeremiasza od wiersza drugiego?
- Jeśli tak, to **co** to była za rola?
- **Co** według wiersza drugiego miało miejsce pod koniec rządów Sedecjasza?
- **Co** się przydarzyło Jeremiaszowi w wierszu trzecim?
- **Co** powiedział mu Pan (wiersz 5)?
- **Co** składa się na cztery konkretne czyny przypisane przez Boga Jemu samemu w wierszu piątym?
- **Na czym** miała polegać rola Jeremiasza opisana w wierszu piątym?
- **Co** wyznaczało granice roli Jeremiasza? Czy ograniczała się ona do narodu izraelskiego, czy sięgała znacznie dalej?
- **Co** odpowiedział Jeremiasz w wierszu szóstym?
- **Co** odparł na to Bóg w wierszach siódmym i ósmym?
- **Co** Bóg nakazuje Jeremiaszowi w wierszach siódmym i ósmym (dwie rzeczy)?

- **Co** według wiersza siódmego może wybrać Jeremiasz?
- **Co** odczuwa Jeremiasz i o jakich jego emocjach mówi Bóg na początku wiersza ósmego?
- **Co** ma być głównym powodem braku lęku u Jeremiasza (chodzi o dwie rzeczy)?
- **Co** Pan czyni Jeremiaszowi w wierszu dziewiątym?
- Wiersz dziesiąty opisuje zadanie Jeremiasza. **Na czym** ono polegało?
- **Na czym** polegał postęp odnotowany w wierszu dziesiątym?
- **Co** Bóg pokazał Jeremiaszowi w wierszach 11-16 (dwie rzeczy)?
- **Co** według wiersza dwunastego robi Bóg?
- **Co** według wierszy 14-16 ma się stać z Bożym ludem?
- **Co** spowodowało, że Bóg osądza swój lud (wiersz 16)?
- **Co** Bóg poleca Jeremiaszowi w wierszu siedemnastym?
- **Co** z wydanych wcześniej poleceń zostało powtórzone?
- **Co** głosi nowa obietnica (wiersz 17)?
- **Co** zrobią Jeremiaszowi ludzie z wiersza osiemnastego (wiersz 19)?
- **Co** Bóg obiecuje Jeremiaszowi odnośnie do przyszłych walk (wiersz 19)?
- (Inne?)

C. Gdzie?

- **Gdzie** według wiersza pierwszego rozgrywają się wydarzenia?
- **Gdzie** jest położone to miejsce?
- **Skąd** będą się wywodzić ludy opisane w wierszu piętnastym?
- (Inne?)

D. Kiedy?

- **Kiedy** rozgrywają się wydarzenia przedstawione w całej księdze?
- **Kiedy** Bóg poznał (wybrał) Jeremiasza według wiersza piątego?
- **Kiedy** Bóg przeznaczył Jeremiasza do służby (wiersz 5)?
- **Kiedy** ma miejsce wydarzenie opisane w wierszu osiemnastym?
- (Inne?)

E. Dlaczego?

- **Dlaczego** Bóg „czuwa” w wierszu dwunastym?
- **Dlaczego** Bóg ogłasza wyrok na swój lud (w.16)?
- (Inne?)

F. Jak?

- **Jak** został opisany Jeremiasz w wierszu pierwszym?
- **Jak** przedstawiono jego ojca Chilkiasza?
- **Jak** Jeremiasz zwraca się do Boga w wierszu szóstym?
- **Jak** Jeremiasz reaguje na słowo Boże w wierszu szóstym?
- **Jak** Bóg opisuje Jeremiasza w wierszu osiemnastym?

Wykorzystaj to miejsce na wypisanie wszelkich innych spostrzeżeń, jakie przyszły ci na myśl odnośnie do pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza:

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Co oznacza słowo „kontekst”?
- Jaki jest zestaw sześciu kluczowych pytań do danego fragmentu?
- Kiedy podczas studium biblijnego powinniśmy się modlić?

PLAN DZIAŁANIA

Jeśli nie miałeś czasu na dokończenie obserwacji pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza, zrób to przed następną lekcją. Sprawdź, czy możesz zadać inne odpowiednie pytania dotyczące tego samego fragmentu. Zachowaj te pytania i odpowiedzi – przydadzą ci się do lekcji 4.

Język Biblii

Gdy studujemy Słowo Boże, szukamy jego zamierzonego przez autora, dosłownego znaczenia. Chcemy zrozumieć przesłanie, które Pan pragnie nam poprzez nie przekazać. Warto sobie jednak uświadomić, że tak jak w każdej wielkiej literaturze pisarze biblijni często posługiwali się figurami literackimi, aby przekazać prawdę. Co więcej, wykorzystywali oni w swoich pismach wiele różnych gatunków literackich. Dokładne studiowanie Biblii wymaga wychwycenia tych różnic i potraktowania każdego fragmentu zgodnie ze stylem i gatunkiem literackim, w jakim został napisany.

I. RODZAJE FIGUR LITERACKICH W BIBLI

A. Porównanie

Porównanie występuje wtedy, gdy porównuje się dwie rzeczy przy użyciu słów „podobnie”, „tak jak”, „niż”. Psalm pierwszy porównuje człowieka sprawiedliwego do drzewa zasadzonego nad płynącą wodą. Obaj przynoszą owoc i wszystko im się układa pomyślnie.

B. Przypowieść

Przypowieść jest to porównanie w formie dłuższej opowieści. Jezus pomagał uczniom zrozumieć swoje Królestwo opowiadając przypowieść o robotnikach, którzy otrzymywali jednakowe wynagrodzenie pomimo, iż jedni pracowali dłużej niż inni. Zaczyna się ona słowami: „Albowiem królestwo niebieskie podobne jest do gospodarza, który wyszedł wczesnym rankiem, aby nająć robotników do swej winnicy...” (Mat. 20:1).

C. Przenośnia

Przenośnia porównuje dwie rzeczy niepodobne do siebie bez posługiwania się słowami „podobny”, „tak jak”. W Księdze Jeremiasza 1:18 Pan zwrócił się do proroka Jeremiasza: „A oto Ja czynię cię dzisiaj twierdzą warowną, kolumną żelazną i murem spiżowym...”.

D. Alegoria

Alegoria jest długą metaforą. W Księdze Sędziów 9:7-15 Jotam opowiada historię o bezużytecznym krzewie cierniowym, który miał panować nad innymi drzewami przynoszącymi owoce. Jotam chciał w ten sposób opisać zepsutego przywódcę politycznego.

E. Hiperbola

Hiperbola opisuje coś posługując się przesadnymi określeniami, wyolbrzymia pewne zjawiska po to, by uwypuklić jakiś pogląd. Kiedy Jezus mówi o człowieku osądzającym innych, a nie dostrzegającym belki we własnym oku, mówi o czymś, co fizycznie jest niemożliwe. Chodzi mu jednak o to, że osoba nieświadoma własnych grzechów nie jest w stanie właściwie ocenić cudzych.

F. Sarkazm

Sarkazm polega na krytykowaniu przy użyciu niezastudzonych lub śmiesznych wręcz pochwał. Paweł piętnuje dumę Koryntian pisząc: „Tak więc już jesteście nasyceni, już opływacie w bogactwa. Zaczęliście królować bez nas!” (1Kor 4,8).

Ustalenie, kiedy pisarze biblijni posługiwali się figurami stylistycznymi, a kiedy pisali dosłownie, jest odpowiedzialnym zadaniem. Byłby to karygodny błąd, gdybyśmy zlekceważyli jedno z Bożych przykazań uznając je za figurę stylistyczną. Z drugiej strony twierdzenie, że każdy wiersz biblijny należy interpretować dosłownie prowadzi do zamieszania. Kiedy Pan nazywał Jeremiasza „twierdzą warowną, kolumną żelazną i murem spiżowym”, to oczywiście nie mówił tego dosłownie (Jr 1,18). To samo można powiedzieć o fragmencie, w którym Pan wyznaczył Jeremiasza, by „wyrywał i obalał, (...) niszczył i burzył” (Jr 1,10).

Jak można odróżnić język dosłowny od figur stylistycznych? Można zadać kilka prostych pytań w rodzaju:

- Czy dany fragment mówi o tym, że jest figurą stylistyczną? („Posłuchajcie innej przypowieści (...)” Mt 21,33).
- Czy dany fragment staje się niedorzeczny lub nie do przyjęcia, jeśli rozumie się go dosłownie? (“Widzę wrzący kocioł, a powierzchnia jego jest od strony północnej (...) Od północy rozszałe się zagłada wszystkich mieszkańców ziemi (...)” Jr 1,13-14).
- Czy dany fragment opisuje Boga, który jest Duchem, tak jakby posiadał On fizyczne ciało i inne typowo ludzkie cechy? („I wyciągnąwszy rękę, dotknął Pan moich ust (...)” Jr 1,9).

Jeśli na powyższe pytania można odpowiedzieć przecząco, to jest wysoce prawdopodobne, że dany wiersz można interpretować dosłownie.

II. GATUNKI LITERACKIE W BIBLI

A. Opisy historyczne

W Biblii znajduje się wiele opisów historycznych i elementów biografii. Księga Sędziów na przykład opisuje historię Izraela w okresie między podbojem kraju przez Jozuego a panowaniem króla Saula. Księga Nehemiasza to dziennik, w którym Nehemiasz opisuje odbudowę murów Jerozolimy. Ewangelie są biografiami Jezusa zawierającymi Jego nauki. Dzieje Apostolskie odnotowują znaczące wydarzenia z historii wczesnego Kościoła.

B. Pouczenia

Cała Biblia pełna jest wytycznych, poleceń, zasad, przypowieści, nauk i praktycznych rad. Większość III Księgi Mojżeszowej to szczegółowe zalecenia dla duchownych izraelskich. Księga Przypowieści udziela porad na temat pieniędzy, stosunków międzyludzkich i pracy. Listy Pawła do poszczególnych kościołów zawierają mnóstwo doktryn i praktycznych wskazówek dla chrześcijańskiego życia.

C. Proroctwa

Większość literatury prorockiej to zapis kazań wygłoszonych początkowo do ludu Bożego. Większe księgi prorockie takie jak księga Izajasza, Jeremiasza i Ezechiela to zbiory kazań obejmujących kariery tych proroków. Ksiąg tych nie należy czytać od deski do deski jako nierozdzielnych całości. Kluczem do ich zrozumienia jest odszukanie początku i końca poszczególnych kazań oraz czytanie od jednego kazania do następnego. Niemal wszystkie kazania opisują jakiś okres historyczny, w jakim żyli pisarze. Niektóre z nich odnosiły się do przyszłości wykraczającej poza długość życia proroków.

D. Poezja

W poezji biblijnej opisane zostały wszelkie ludzkie emocje. Wiele ksiąg biblijnych zawiera elementy poezji. Psalmi i Pieśń nad Pieśniami są w całości poezją, natomiast wiele z ksiąg prorockich w głównej mierze ma charakter poetycki.

E. Apokalipsa

Niektóre proroctwa reprezentują szczególny gatunek literacki znany jako apokaliptyczny. Słowo to oznacza “odsłaniający”, gdyż odsłania on wydarzenia, które mają się rozegrać w przyszłości. Dobrym przykładem tego rodzaju literatury są Księga Daniela i Księga objawienia. Fragmenty apokaliptyczne mają charakter symboliczny, a zatem jeśli chce się zinterpretować ich przesłanie, trzeba najpierw zrozumieć ich symbolikę. Głównym motywem literatury apokaliptycznej jest powtórne przyjście Chrystusa oraz Jego ostateczne zwycięstwo nad Szatanem. Na ogół całe stworzenie bierze udział w nadchodzących wydarzeniach. (Kompilacja na podstawie Inch and Bullock, wyd., 1981. *Literature and Meaning of Scripture*. Baker Book House.)

METODY STUDIUM
BIBLII

3

LEKCJA

Zastosowanie - warsztat

Cel lekcji

Celem tego warsztatu jest stworzenie uczestnikom kursu okazji do praktycznych ćwiczeń w zadawaniu i odpowiadaniu na pytania dotyczące obserwacji w indukcyjnym studium biblijnym.

Główne punkty

- Zawsze można zadać więcej trafnych pytań.

Pożądanane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Potrafić przygotować pytania do obserwacji w indukcyjnym studium biblijnym.
- Znać doniosłość studiowania fragmentu jako cała grupa.

Propozycje dla prowadzących nauczanie

Istotne jest, by zebrać razem wszystkie grupy na piętnastominutowe porównanie wyników. Powinno to pokazać, że istnieje wiele pytań, które mogły ująć uwagę poszczególnych osób lub nawet małej grupy. Podkreśla to również wartość studiowania Pisma w grupie zamiast oddawanie głosu jednej osobie, aby wygłosiła małe kazanie na temat własnych spostrzeżeń z danego tekstu.

Przygotuj więcej papieru i długopisów do użytku grup. Będziesz też potrzebować tablicy na odnotowanie pytań i odpowiedzi, kiedy grupy zbiorą się pod koniec tej sesji.

ELEMENTY WARSZTATU

Fragmentem, jaki wykorzystamy podczas naszego warsztatu będzie fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10a. Poszczególne elementy tego warsztatu są następujące:

- Podzielcie się na grupy trzy lub czteroosobowe.
- Poświęćcie 35 minut na zapoznanie się z tym fragmentem, sformułujcie pytania do **obserwacji** i zanotujcie odpowiedzi.

Ostatnie piętnaście minut warsztatu wykorzystajcie na spotkanie z pozostałymi grupami w celu porównania pytań i odpowiedzi. Sporządźcie zbiorczą listę pytań i obserwacji na podstawie list z każdej grupy. Następnie wybierzcie *najlepsze pytanie* do każdej z sześciu sekcji. Chodzi o pytania, które okazały się najbardziej pomocne lub najwięcej wniosły i którymi posłużylibyście się, gdybyście mieli poprowadzić innych przez to studium.

ETAPY

Wykorzystaj następujące etapy wymienione w lekcji drugiej:

- Módl się o jasność umysłu.
- Przeczytaj fragment kilka razy.
- Zbadaj kontekst i zanotuj swoje spostrzeżenia.
- Zbadaj strukturę i zanotuj wyniki swoich obserwacji.
- Pomyśl o wszystkich możliwych wariantach sześciu kluczowych pytań oraz zapisz swoje odpowiedzi. Nie każde pytanie będzie się nadawało do tego fragmentu, wpisz te, które pasują.
- Wybierz *jedno najlepsze pytanie* do każdej sekcji, które wykorzystałbyś jako nauczyciel prowadzący to studium.

PRACA W GRUPIE

Wykorzystaj poniższe tabele do zanotowania swoich pytań i odpowiedzi. Jeśli zajdzie potrzeba, możesz użyć więcej papieru.

KONTEKST

Temat wierszy otaczających wybrany fragment

- Wiersze wcześniejsze –
- Wiersze następne –
- Akapit / sekcja –
- Rozdział (17) –
- Księga (Dzieje) –
- Nowy Testament –

STRUKTURA

Struktura tego fragmentu oznacza jego gramatykę i rodzaj języka.

- Kluczowe słowa –
- Porównania lub przeciwstawienia –
- Rozwijanie myśli –
- Czasowniki –
- Spójniki –
- Ilustracje –
- Gatunek literacki -

KLUCZOWE PYTANIA

Stawiaj pytania we wszystkich możliwych odmianach sześciu kluczowych pytań i udzielaj na nie odpowiedzi.

Twoje pytania:	Twoje odpowiedzi:
<p>Kto?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</p>	
<p>Co?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</p>	

Twoje pytania:	Twoje odpowiedzi:
<p>Gdzie?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</p>	
<p>Kiedy?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</p>	

Twoje pytania:	Twoje odpowiedzi:
<p>Jak?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</i></p>	
<p>Dlaczego?</p> <ol style="list-style-type: none">1.2.3.4.5.6.7.8.9.10. <p><i>[Zakreśl pytanie, które uważasz za najbardziej pomocne]</i></p>	

METODY STUDIUM
BIBLII

4

LEKCJA

Interpretacja Bożego Słowa

CO TO ZNACZY?

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest podanie założycielowi kościołów przykładu studiowania Biblii w oparciu o zasadę interpretacji indukcyjnej do studium biblijnego.

Główne punkty

- Istotna rola uważnej interpretacji.
- Powszechne błędy interpretacyjne.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Znać podstawowe zasady interpretacji Pisma.
- Nauczyć się pilnie zgłębiać Słowo Boże.

Dodatek

4A Tabele biblijne

Propozycje dla prowadzących nauczanie

Po tej lekcji zamieszczony jest jednogodzinny warsztat mający na celu rozwijanie umiejętności interpretacji danego fragmentu.

WPROWADZENIE

Poza Duchem Świętym i modlitwą Biblia jest najważniejszym narzędziem, jakie ma do swojej dyspozycji założyciel kościoła. Żywe i skuteczne Słowo Boże może przeniknąć serca i dusze tych, których pragniemy pozyskać dla Bożego Królestwa. Uzdalnia nas ono do wszelkiego dobrego dzieła, którym z pewnością jest też nasza służba pomnażania liczby kościołów w naszym kraju. Stanowi ono jedyną normę, według której mierzymy i oceniamy każdą naukę, praktykę czy tradycję Kościoła. Historia, tradycja i ludzki intelekt mogą prowadzić na manowce, lecz Biblia jest niezmienną i wiarygodną prawdą Bożą.

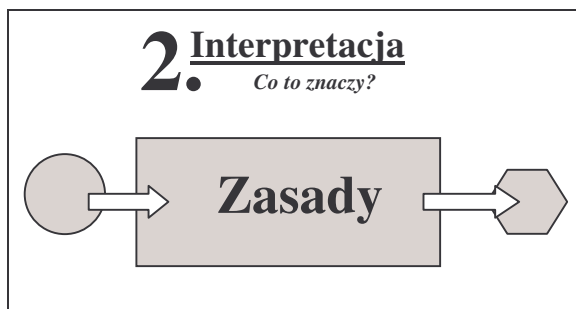
Dlatego ważne jest, byśmy wiedzieli, jak "sprawiedliwie dzielić Słowo Prawdy". Nasz przeciwnik Szatan nie szczędzi trudu, by podważyć Biblię i zawartą w niej prawdę. W ciągu stuleci powstało wiele sporów na tle niewłaściwego pojmowania biblijnych treści. Nikt chyba nie chce być winny przyczyniania się lub popierania tych fałszywych interpretacji Bożego Słowa.

I. INTERPRETACJA – DRUGI ETAP METODY INDUKCYJNEJ

Interpretacja odpowiada na pytanie "Co *oznacza* dany tekst?" W sesji tej zamieszczamy kilka wskazówek pomocnych w odkrywaniu tego, co tak naprawdę mówi Pismo. Nie jest to wyczerpujące potraktowanie tematu, lecz zaledwie wprowadzenie. Zajmiemy się tu tym samym fragmentem, z którym mieliśmy do czynienia w pierwszym rozdziale Księgi Jeremiasza oraz zastosujemy te same zasady w celu lepszego zrozumienia tego tekstu.

W indukcyjnym studium Biblii etap interpretacji następuje po etapie obserwacji. Wydaje się to oczywiste, lecz zbyt często studiujący Biblię spieszą się do tego etapu bez starannych przygotowań na etapie obserwacji. Skutkiem tego ich interpretacja nierzadko bywa błędna, ponieważ nie dysponują odpowiednią ilością faktów, aby właściwie zinterpretować dany fragment.

Ilustracja 4.1

Etapy obserwacji, interpretacji i zastosowania można porównać do procesu budowy domu. Obserwacja przypomina *gromadzenie materiałów*. Interpretacja to etap, na którym właściciel *buduje dom* z zebranych materiałów. Zastosowanie natomiast jest etapem, na którym właściciel wprowadza się do domu i *mieszka w nim*. Każdy etap jest równie ważny i wszystkie są ze sobą wzajemnie powiązane. Jeśli brakuje materiałów (obserwacja), nie można będzie ukończyć budowy. Jeśli budowa nie będzie solidna, mieszkanie w tym domu okaże się

niebezpieczne. Jeśli nikt nie mieszka w domu (zastosowanie), to budowanie go było stratą czasu.

Mając na uwadze to porównanie widzimy jasno, że interpretacji należy dokonywać bardzo starannie, z modlitwą i w sposób przemyślany. Jeśli w którymś momencie stwierdzisz, że nie masz dość faktów, by odczytać znaczenie danego tekstu, powinieneś wrócić do etapu obserwacji i postawić więcej pytań. Jest to właściwie normalne. Rzadko zdarza się, że dostrzegamy w tekście wszystko to, co jest ważne, podobnie jak budowniczy, któremu też kończą się materiały i musi sprowadzić więcej.

Interpretacji należy dokonywać bardzo starannie, z modlitwą i w sposób przemyślany.

II. PROCES INTERPRETACJI

Podczas interpretacji danego fragmentu Pisma próbujemy jasno przedstawić oryginalną sytuację biblijną i wyrazić przesłanie przekazane przez Boga w tej sytuacji. Wtedy możemy ostrożnie i z modlitwą założyć, że w podobnej sytuacji Bóg przemówiłby w podobny sposób – tak można sformułować ogólną biblijną zasadę.

Ilustracja 4.2 Posługiwanie się indukcją do odkrycia zasady biblijnej

Dlatego na proces interpretacji składa się:

- Zrozumienie oryginalnej biblijnej sytuacji i ludzi
- Rozpoznanie przesłania przekazanego tamym ludziom w tamtych czasach
- Sformułowanie zasady streszczającej te fakty, która ma zastosowanie do podobnej sytuacji w każdej epoce – szczególnie współczesnej.

Zasada wynikająca z interpretacji może być ostrzeżeniem, obietnicą, wyzwaniem itp. Ważne jest, by zrozumieć oryginalną sytuację na tyle wyraźnie, by można było z przekonaniem powiedzieć "tak mówi Pan", kiedy zastosuje się tę zasadę w życiu własnym i innych.

A. Przesiej fakty z obserwacji i odszukaj kluczowe

Interpretacja jest raczej sztuką niż nauką. Oznacza to, że jest to coś więcej niż przestrzeganie pewnych zasad, jakkolwiek zasady i wytyczne istnieją. Praktyka, modlitwa i wyczerpanie na prowadzenie Ducha Świętego są konieczne do rozwijania umiejętności przesiewania wszelkich faktów zgromadzonych na etapie obserwacji, wyboru najważniejszych i zrozumienia głównego przesłania tekstu.

B. Ustal, do czego zmierza autor

Ilekcio mówimy o autorze danego fragmentu, mamy na myśli zarówno ludzkiego autora, jak i Boga, który dał mu natchnienie do pisania. Z wyjątkiem kilku prorocत्व, których ludzki autor nie rozumiał, przesłanie piszącego człowieka i przesłanie Boga są takie same.

W niektórych wypadkach to, do czego zmierza autor, jest wyraźnie powiedziane w tekście. Na ogół jednak konieczne jest szukanie wskazówek i dokonywanie kluczowych obserwacji. Zazwyczaj kontekst jest najważniejszą wskazówką tematu lub głównego przesłania. Powtarzające się słowo lub określenie też stanowią cenne wskazówki. Każdy fragment jest inny, lecz ty zawsze będziesz próbował zdobyć następujące informacje:

- Na jaki temat pisze autor?
- Co na ten temat mówi?

Idealnym rozwiązaniem byłoby podsumowanie tych dwóch rzeczy w jednym krótkim zdaniu. Może będzie to wymagało kilku prób zanim cel zostanie osiągnięty. Posługując się ponownie analogią do budowy domu, przypomina to solidne budowanie fundamentów. Pełniejszy opis przesłania danego fragmentu zostanie zbudowany na tym fragmencie, podobnie jak zastosowanie.

Idealnym rozwiązaniem byłoby streszczenie przesłania danego fragmentu w jednym krótkim zdaniu.

C. Ustal bieg myśli w tekście

Po ustaleniu głównej myśli autora kolejnym krokiem jest opisanie, jak rozwija ją w tekście. Jakim stylem się posługuje? Dlaczego? Jaką obrał metodę bądź logikę? Dlaczego wybrał taki sposób jej przedstawienia? Warto odnotować zarówno treść danego fragmentu, jak i wyrażoną w nim postawę czy emocje. Teksty mogą wyrażać zachęę, sarkazm, gniew, konfrontację, uspokojenie, prośbę, wyzwanie itp.

III. PODSTAWOWE ZASADY INTERPRETACJI

Jakkolwiek interpretacja jest w zasadzie sztuką, którą rozwija się poprzez praktykę, jest kilka podstawowych zasad, jakie należy przestrzegać. Podane niżej zasady zakładają, że Biblia jest natchnionym Słowem Bożym i że Bóg chce, byśmy je czytali i rozumieli. Nie wszyscy zgadzają się z tymi założeniami, dlatego są one przedmiotem sporów religijnych w świecie oraz przyczyną powstania wielu sekt.

A. Ogólne zasady interpretacji biblijnej

1. Biblia jest niepodważalnym Słowem Bożym.
2. Biblia najlepiej interpretuje samą siebie, odzwierciedlając Boży charakter.
3. Zbawcza wiara oraz Duch Święty są niezbędne do rozumienia Pisma.
4. Wydarzenia historyczne, czyny, postawy, osobiste doświadczenia należy interpretować w świetle Pisma, a nie Pismo w ich świetle.
5. Głównym celem Biblii nie jest powiększenie zasobu naszej wiedzy, lecz zmiana naszego życia.
6. Każdy chrześcijanin ma prawo, obowiązek i przywilej badania i interpretacji Słowa Bożego z pomocą Ducha Świętego.

B. Gramatyczne, historyczne i teologiczne zasady interpretacji biblijnej

1. Słowa należy interpretować zgodnie z ich znaczeniem w kontekście historyczno-kulturowym autora. Zawsze warto pomyśleć o tym, jak oryginalni odbiorcy rozumieli i reagowali na to przesłanie.

2. Ważne jest, by rozumieć gramatykę danego fragmentu przed próbą zrozumienia zawartych w nim prawd teologicznych.
3. Figury stylistyczne mają na ogół jeden cel. Nie próbuj wyczytać zbyt wielu rzeczy z tego właśnie fragmentu. (Porównaj Dodatek 2A "Język Biblii", gdzie znajduje się opis różnych figur stylistycznych.)
4. Nie bądź bardziej oświecony w danej kwestii od samego Pisma. Nie dodawaj własnych poglądów lub tradycji kościelnej do tekstu biblijnego, ponieważ ty sam lub inni mogliby dojść do wniosku, że myśli te są czysto biblijne.

C. Powszechne błędy interpretacyjne

Źródłem trzech powszechnych błędów w interpretacji jest zapominanie o kluczowych atrybutach Pisma.

1. *Trampolina*

Błąd ten przypomina trampolinę, jaka posługują się gimnastycy usiłując wyżej skoczyć. Trampolina nie ma zasadniczego znaczenia dla ich wyczynu – pomaga im tylko wzbicie się w górę. Błąd tego typu ma miejsce wówczas, gdy interpretator wie już, co chce powiedzieć i nie jest zbyt zainteresowany odkrywaniem znaczenia tekstu. Rzuci okiem na dany fragment i "skacze" z tego miejsca na jakiś inny temat czy naukę, którą tak naprawdę chce omówić. To obraża Pana, który napisał Słowo po to, by przekazać nam prawdę.

2. *Alegoria*

Metoda jest również bardzo popularna, ale równie niedopuszczalna. Polega ona na lekceważeniu jasnego znaczenia Pisma i próbie doszukania się w nim jakiegoś ukrytego przesłania. Istnieje kilka fragmentów bardzo trudnych do zrozumienia, większość tekstu jednak ma sens, jeśli przyjrzymy się uważnie słowom i gramatyce. Nie powinniśmy doszukiwać się "ukrytych znaczeń", kiedy są one przedstawione w sposób wyraźny. Nawet przy trudnym fragmencie lepiej jest przyznać, że go nie rozumiemy niż wymyślać znaczenie, które trudno uzasadnić.

Nie powinniśmy doszukiwać się "ukrytych znaczeń", kiedy są one przedstawione w sposób wyraźny.

3. *Lekceważenie objawienia progresywnego*

Zrozumienie fragmentu jest niemożliwe, jeśli zapominamy o progresywnym charakterze Pisma. Bóg niekiedy zmienia sposób traktowania ludzi. Na przykład w Starym Testamencie domagał się wielu ofiar ze zwierząt. Miały one jednak charakter przejściowy. Gdy doskonały Baranek Boży zmarł na Kalwarii, spełnił starotestamentowe

wymagania (Hbr 9,12). W Nowym Testamencie nie żąda się już żadnej ofiary. Gdyby dziś ktoś chciał złożyć baranka w ofierze za swoje grzechy, byłaby to obraza dla Chrystusa. Dlatego interpretacji należy dokonywać ostrożnie, mając na uwadze szerszy zasięg nauk biblijnych.

D. Posługuj się „pomocami”, ale w sposób ostrożny

Istnieje wiele narzędzi i pomocy przydatnych w procesie interpretacji. Zalicza się tu komentarze, podręczniki biblijne, przypisy, paralelne odnośniki, słowniki, atlasy i wiele innych książek. Mimo iż są one pożyteczne, nie powinny zastępować osobistego wysiłku zrozumienia danego fragmentu. Są przeznaczone do tego, by *pomagać*, nie *wykonać pracę za siebie*. Posługuj się nimi w razie potrzeby, kiedy chcesz zrozumieć to, co dla Ciebie niejasne. Uważaj zwłaszcza na paralelne odnośniki biblijne. Często odnoszą się one do innego wiersza, który zawiera to samo słowo lub wyrażenie, nie musi jednak mieć *nic* wspólnego z tematem wybranego tekstu.

IV. PRZYKŁADOWA INTERPRETACJA

Wróć do swoich notatek dotyczących pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza i jeśli czas pozwoli dokonaj interpretacji zgodnie z podanym niżej schematem.

A. Przesiej informacje w poszukiwaniu kluczowych faktów

Przyglądając się obserwacjom poczynionym na temat pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza wydaje mi się, że najważniejsze z nich to: (*Wymień*)

B. Podaj główny temat

Tematem rozdziału jest:

Jeremiasz wypowiada się na ten temat następująco:

Główny temat uwzględniający dwie powyższe myśli można ująć następująco:

C. Opisz przebieg myśli

Jeremiasz rozwija główną myśl fragmentu przez:

D. Niektóre pytania dotyczące znaczenia

Podczas pracy nad powyższymi zagadnieniami pomocne mogą się okazać podane niżej pytania o *znaczenie* tekstu. Być może wymyślisz inne dobre lub nawet lepsze pytania. Poniższe mają ci pomóc przejść przez ten etap.

Wiersz 5

- Co to znaczy, że Pan „znał” Jeremiasza?
- Co znaczy być „poświęconym”?
- Co sugeruje to zdanie „(...) nim przyszedłeś na świat, poświęciłem cię (...)”?

Wiersz 6

- Dlaczego Jeremiasz mógł uważać się za „młodzieńca”?
- Dlaczego twoim zdaniem Jeremiasz tak właśnie odpowiedział?

Wiersz 7

- Jak opisałbyś Boże powołanie na podstawie tego, co widzisz w tym wierszu?
- Co twoja odpowiedź na powyższe pytanie mówi o Bogu i Jego naturze?

Wiersz 8

- Co Pan mówi o reakcji ludzi na przyszlą służbę Jeremiasza?
- Co motywuje Jeremiasza do przeciwstawienia się opozycji?

Wiersz 9

- Jak Pan „włożył” swoje słowa w usta Jeremiasza?

Wiersz 10

- Co twoim zdaniem oznaczają wyrażenia „byś wrywał i obalał, byś niszczył i burzył, byś budował i sadił”?
- Co możesz powiedzieć o cechach charakteru Jeremiasza, które umożliwią mu wykonanie Bożego planu?

Wiersz 12

- Jaką zasadę odnajdujesz w tym wierszu odnośnie do Bożego zaangażowania w służbę tych, których sam powołał?

Wiersz 16

- Jaką stronę Bożego charakteru ukazuje ten wiersz, nawet gdy przychodzi do sądu Jego własnego ludu?
- Czy Bóg miał prawo postąpić z tymi ludźmi tak, jak zaplanował? Dlaczego?

Wiersz 17

- Co mogło stanowić część przygotowań Jeremiasza?
- Dlaczego twoim zdaniem Pan powtórzył to, co już powiedział wcześniej (wiersz 8)?

Wiersz 18

- Jaki jest sens i znaczenie określeń „twierdza warowna, kolumna żelazna i mur spiżowy”?
- Dlaczego ludzie z wiersza osiemnastego będą przeciwni Jeremiaszowi i jego przesłaniu?
- Jak współcześnie Bóg umacnia i przygotowuje swój lud do reprezentowania go?

Wiersz 19

- Co pokazuje ten wiersz, jeśli chodzi o Boży charakter i wierność wobec tych, których Bóg powołuje?

E. Zasada biblijna

Ostatnim krokiem w procesie interpretacji jest próba ustalenia znaczenia fragmentu jako związanej zasady biblijnej. Powinna ona wykazywać bardzo duże podobieństwo do „Głównego tematu” w zamieszczonej powyżej sekcji IV.B. Jednakże główny temat w tej sekcji odnosił się do konkretnego kontekstu pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza, ponad 2500 lat temu. Zasada, jaką chcesz teraz sformułować, powinna być aktualna w każdej epoce, zwłaszcza współczesnej.

Zasada może być sformułowana mniej więcej tak: “W tego rodzaju sytuacji powinniśmy...” lub “Gdy takie wydarzenie ma miejsce, Bóg...” Oczywiście dokładne słownictwo zasady dla danego

fragmentu będzie się różniło. Także zasada powinna być możliwie jak najbardziej konkretna. Proces ten nie jest łatwy, ale bardzo ważny. I z Bożą pomocą jest on możliwy.

Na podstawie mojego studium pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza sformułowałem następującą ponadczasową zasadę biblijną: (zanotuj)

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Na czym polegają trzy powszechne błędy interpretacyjne?
- Na jakie pytanie odpowiada interpretacja?

PLAN DZIAŁANIA

- Odpowiedz na wszystkie pytania w tej lekcji, na które nie zdążyłeś jeszcze odpowiedzieć.
- Rozpocznij proces interpretacji w oparciu o fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10.

Tabele biblijne

Na następujących stronach znajdują się dwa wykresy, które mogą być pomocne:

- Ilustracja 4A. 1 przedstawia wielki obraz odwiecznego Bożego planu w Starym i Nowym Testamencie.
- Ilustracja 4A. 2 przedstawia historyczne okresy biblijne.

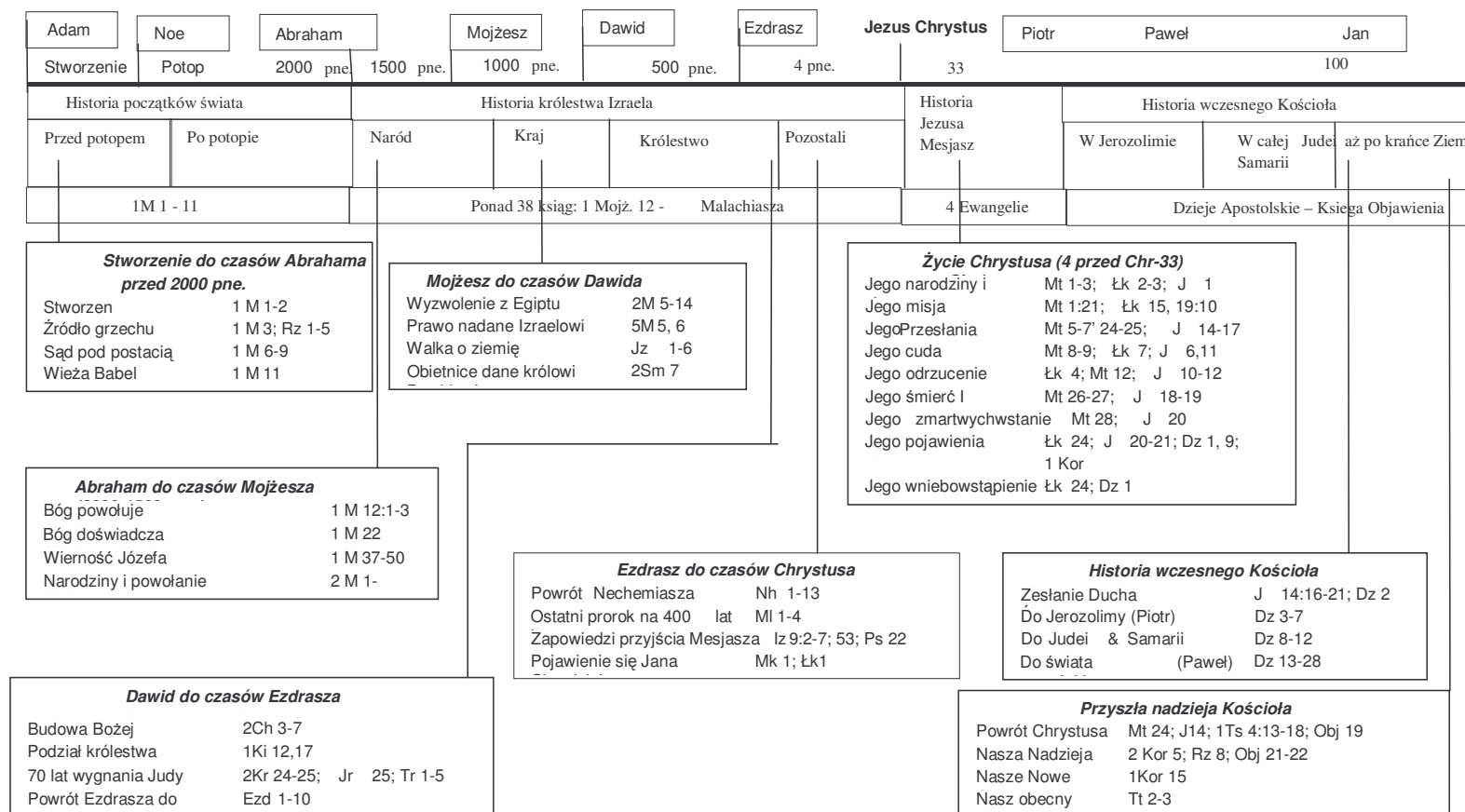
Tabela 4A.1: Historia odkupienia świata w Starym (ST) i Nowym Testamencie (NT)

Zamieszczona niżej tabela ma na celu przedstawienie PEŁNEGO OBRAZU Biblii i ukazanie, że oba Testamenty, Stary i Nowy, łączą się w wyrażaniu odwiecznego Bożego celu. Poczynając od I Księgi Mojżeszowej Bóg stworzył człowieka (mężczyznę i kobietę) po to, by mieli z Nim więź. Grzech człowieka sprawił, że więź ta została zerwana. Relacja z próby odbudowania tej więzi zaczyna się w trzecim rozdziale Księgi Mojżeszowej (1M 3,15), a kończy w dwudziestym drugim rozdziale Księgi Objawienia. W zasadzie Biblia jest przede wszystkim historią Bożego planu odkupienia.

ST	Stworzenie 1M 1,2	Upadek/Grzech 1M 3,1-14	Obietnica Odkupiciela 1M 3,15,21	Obietnica powtórzona Abrahamowi 1M 12	System ofiarny zapożyczony przez prawo Mojżesza/ Odkupienie przez krew 2 M	Naród wybrany, który ma świadczyc o Nim na całym świecie
	<ul style="list-style-type: none"> - Człowiek (mężczyzna i kobieta) stworzeni na OBRAZ Boży 1,27 - po to, by mieć więź z Bogiem 3,8 - po to, by mieć więź ze sobą nawzajem 2,24 - by się rozmnażać 1,28 - by uczynić sobie ziemię poddaną 1,28 - by przyjmować Boże błogosławieństwo 1,28 	<ul style="list-style-type: none"> - Obraz zniekształcony - Więź z Bogiem zerwana - Ból i cierpienie - Próba wzajemnej dominacji - Wszystko pod przekleństwem 	<ul style="list-style-type: none"> - Potomstwo kobiety zmiążdży piętę węża. - Bóg sporządził dla nich odzienie ze skór. 	<ul style="list-style-type: none"> - Będę ci błogosławił - Przez ciebie będą otrzymywały błogosławieństwo ludy całej ziemi - Bóg wybrał jeden naród, aby stał się jego ludem i głosił Go po całej ziemi. 	<ul style="list-style-type: none"> - Iz 53,7 - IIM 12,13 baranek ofiarny za grzechy (obraz baranka Bożego, który weźmie na siebie grzechy świata) - IIM 	<ul style="list-style-type: none"> - Jz 2,8-14; 4,24 - 2Sm 7,25-26 - 1Kr 8,41-43 - Iz 43,10-12; 54,5; 55,4, 5; 59,20; 60,16 - Dn 7,13-14 - Zch 13,1 - (oraz wiele, wiele innych)
NT	Jezus: Baranek Boży, który bierze na siebie grzechy świata	Ewangelie: Przyjście Jezusa Odkupiciela	Dzieje: Historia odkupienia zanieśiona na krańce ziemi	Ludzie odkupieni kształtowani na obraz Chrystusa: "Jak powinniśmy żyć?"	Objawienie: ostateczne odkupienie	
	<ul style="list-style-type: none"> - J 1,29 	<ul style="list-style-type: none"> - Mt 1,21 - J 3,16, 17 - Łk 4,18, 19 - Łk 19,10 	<ul style="list-style-type: none"> - Jerozolima 2 i 6,7 - Judea i Samaria 6,8- 9,31 - Palestyna i Syria 9,32-12,24 - Wschodnia część świata rzymskiego 12,25-19,20 - Do Rzymu 19,21-25,31 	<ul style="list-style-type: none"> - Rz 3,24; Rz 4,22-25; Rz 6,11-14 - Rz 8,29 - 2Kor 3,18 - Ef 4,21-33 - Kl 1,15-22 - 1P 5,1, 10 - 1Ts 2,19 - Jd 24,25 	<ul style="list-style-type: none"> (Stworzenie) Nowego Nieba i Nowej Ziemi (21,1) - Wszystko uczynione nowym (21,5) Jego słudzy będą z Nim królować (22,5) Błogosławieni, którzy płuczą swe szaty (22,14) 	

Ilustracja 4A.2 Chronologia biblijna

Poniższy wykres pokazuje historię Biblii podzieloną na okresy. Wypisano tu kluczowe postaci z danego okresu

© 1995 – Myles Lorenzen. Wykorzystano za zgodą

Interpretacja - warsztat

☞ Cel lekcji

Celem tej lekcji jest stworzenie uczestnikom kursu możliwości zastosowania w praktyce interpretacji metodą indukcyjnego studium biblijnego.

☞ Główne punkty

- Celem interpretacji jest zrozumienie myśli autora.

☞ Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Znać stosować zasady interpretacji.
- Lepiej rozumieć znaczenie fragmentu z Dziejów Apostolskich 17,1-10a.

☞ Propozycje dla prowadzących nauczanie

Warsztat: Podziel uczniów na małe grupy 3-4 osobowe. Wszystkie grupy mają pracować nad tym samym fragmentem zalecanym pod koniec pierwszej godziny. Pod koniec warsztatu daj grupom piętnaście minut czasu na wspólne omówienie znaczenia danego fragmentu.

PLAN WARSZTATU

Fragmentem, jakim będziemy się posługiwali w trakcie naszego warsztatu jest fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10a. Warsztat będzie przebiegał następująco:

- Podzielimy się na grupy 3-4 osobowe.
- Mamy 35 minut na zapoznanie się z treścią fragmentu i opracowanie poszczególnych etapów interpretacji przedstawionych w lekcji 4.
- Przez ostatnie piętnaście minut warsztatu ponownie podzielimy się na grupy i powiemy, jak rozumiemy ten fragment oraz wybierzemy kluczowe pytania "interpretacyjne".

PRACA W GRUPACH

Po zakończeniu lekcji 3 każdy uczestnik kursu powinien znać fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10a. Trzeba będzie wrócić do tamtej lekcji w celu przeprowadzenia tej. Być może konieczne okaże się poczynienie dodatkowych obserwacji, jeśli wyłonią się pytania, na które nie potraficie odpowiedzieć.

Wykorzystaj ten sam proces, jakim posługiwałaś się przy interpretacji pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza w lekcji 4.

A. Dokonaj „przesiewu” obserwacji w celu odszukania kluczowych faktów

Z moich obserwacji na temat Dziejów Apostolskich 17,1-10a wynika, że najważniejsze są (wymień):

Kontekst fragmentu:

Pierwotny odbiorca:

Pierwotne okoliczności:

Inne fakty i obserwacje:

B. Ustal główny temat

Tematem tego fragmentu jest:

Oto, co Łukasz mówi na ten temat:

Główny temat obejmujący dwie powyższe myśli można streścić słowami:

C. Opisz bieg myśli

Łukasz rozwija główną myśl fragmentu przez:

D. Pytania typu „co to znaczy”

W trakcie pracy grupowej nad tym fragmentem zanotujcie poniższe kluczowe pytania na temat jego znaczenia, pytania, które pomogły wam lepiej zrozumieć, *co oznaczają te wiersze*.

[Zakreśl dwa najbardziej pomocne pytania, którymi posłużyłbyś się w prowadzeniu grupowego studium tego fragmentu.]

E. Sformułuj zasadę biblijną

Ponadczasowa zasada, jaką można sformułować w oparciu o ten fragment, brzmi:

PODSUMOWANIE

Wykorzystaj zostawione niżej miejsce na notatki podczas wspólnego omawiania przez grupy ich rozumienia tego fragmentu. Zwróć uwagę na podobieństwa i różnice w rozumowaniu twoim i innych grup. Spróbujcie dojść do porozumienia w ustaleniu znaczenia tego fragmentu.

Spośród wybranych przez wszystkie grupy pytań pomocnych przy interpretacji wybierz dwa najlepsze do studium w grupie i zapisz je poniżej.

- 1.
- 2.

BIBLIOGRAFIA

Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL: Moody Press, 1991.

METODY STUDIUM
BIBLII

6

LEKCJA

Stosowanie Bożego Słowa

CO POWINIENEM ZROBIĆ?

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest przedstawienie założycielowi kościołów modelu „zastosowania” metodą indukcyjnego studium biblijnego.

Główne punkty

- Powinniśmy być posłuszni zasadom biblijnym, jakich się uczymy, gdyż w przeciwnym wypadku ćwiczenie jest bezużyteczne.
- Aby zastosowanie było właściwe, nasza sytuacja musi odpowiadać kontekstowi biblijnemu.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Wiedzieć, jak stosować zasady, jakich się nauczył z Pisma.
- Wiedzieć, jak przygotować pytania do etapu zastosowania w indukcyjnym studium Biblii.
- Zacząć stosować zasady zastosowania przedstawione w niniejszej lekcji.

Propozycje dla prowadzących nauczanie

W lekcji tej główny akcent kładzie się na praktycznym zastosowaniu, które każdy może wykorzystać w swoim życiu i służbie. Uczestników kursu należy zachęcać do tego, by zastosowali te zasady we własnym życiu.

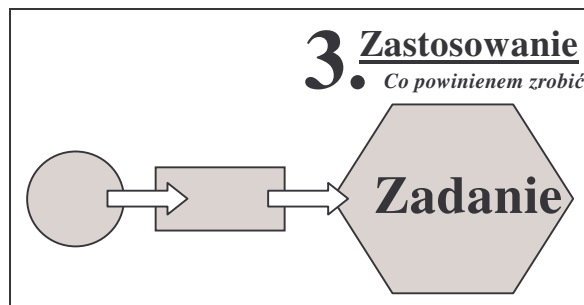
WPROWADZENIE

Z jakiegoś powodu najtrudniejszą częścią chrześcijańskiego życia jest stosowanie prawd biblijnych w codziennym życiu. Skutkiem studiowania Biblii może być powiększenie naszej wiedzy i naszej wiary. Mimo to jednak jeśli nie zrozumiemy, jak zastosować w praktyce to, czego się dowiedzieliśmy, studiowanie nie przyniesie nam wielkich korzyści. Na poprzednich lekcjach zebraliśmy materiały (obserwacja) i zbudowaliśmy z nich zasadę biblijną (interpretacja). Teraz jest czas na życie w prawdzie (zastosowanie). Kluczowym pytaniem stawianym przy zastosowaniu jest “co powinienem zrobić?”

Gdy ustalimy, co *powinniśmy* zrobić, wciąż pozostaje kwestia **posłuszeństwa** naukom biblijnym. Jezus nauczał, że Jego uczniowie powinni uczyć innych “zachowywać wszystko, co wam przykazałem” (Mt 28,20). Apostoł Paweł mówi o zastosowaniu tego, czego się w ten sposób nauczył: „Bądźcie naśladowcami moimi, tak jak ja jestem naśladowcą Chrystusa” (1Kor 11,1). Apostoł Jan pisze: „Po tym zaś poznajemy, że Go znamy, jeżeli zachowujemy Jego przykazania” (1J 2,3). Musimy też szukać praktycznych sposobów **zastosowania** prawd, jakie poznajemy zgłębiając Biblię. Apostoł Jakub mówi: „wiara, jeśli nie byłaby połączona z uczynkami, martwa jest sama w sobie” (Jk 2,17).

W tej lekcji chcemy wrócić do pierwszego rozdziału Księgi Jeremiasza. Ponownie będziemy studiować tekst, szukając zasad biblijnych, które możemy zastosować do własnego życia. I o ile zasady będą się odnosić do wszystkich, praktyczne zastosowania mogą u różnych osób być odmienne z uwagi na różnorodność okoliczności, w jakich się znajdujemy.

Ilustracja 6.1

I. ZASTOSOWANIE – TRZECI ETAP METODY INDUKCYJNEJ

Są dwie bardzo istotne sprawy, które należy poruszyć na etapie zastosowania. Pierwsza dotyczy faktu, że zastosowanie zawsze należy raczej odnosić do siebie niż do innych. Nie ma znaczenia, czy dane studium ma służyć osobistemu wzrostowi, czy nauczaniu innych. Jeśli najpierw nie zastosujemy czegoś do siebie, stajemy się obłudnikami. To, czego uczymy innych, powinno zawsze wypływać z tego, czego sami się już nauczyliśmy i zastosowaliśmy we własnym życiu. Wtedy dopiero możemy nauczać innych, jeśli pojawi się taka potrzeba.

Druga istotna sprawa to upewnienie się, że *nasz kontekst* jest taki sam, jak *kontekst oryginalny*. Nie możemy i nie wolno nam stosować przesłania adresowanego do postaci biblijnych do naszego własnego życia, jeżeli nasza sytuacja nie jest analogiczna. Dlatego większa część etapu zastosowania składa się z pytań “W czym moje życie przypomina sytuację opisaną w tym fragmencie?”

Większa część etapu zastosowania składa się z pytań “W czym moje życie przypomina sytuację opisaną w tym fragmencie?”

Ilustracja 6.2 Porównywanie kontekstów

II. PROCES ZASTOSOWANIA

Właściwe zastosowanie zaczyna się od logicznego i systematycznego rozważenia podstawowych dziedzin naszego życia i służby, które powinny odzwierciedlać zasady biblijne, jakie zauważyliśmy w tekście. Pomocne może okazać się rozważanie każdego tematu, a następnie zadawanie sobie wnikliwych, dających do myślenia pytań o to, co powinniśmy zrobić w odpowiedzi na dane przesłanie. Procesowi temu jak zwykle powinna bezustannie towarzyszyć modlitwa oraz chęć uczenia się i wzrastania w Panu.

A. Zagadnienia związane z zastosowaniem

Ostatecznym celem zastosowania jest osobiste kształcenie charakteru i większa wydajność w służbie. Istnieje wiele kwestii lub zagadnień, które należy wziąć pod uwagę próbując zastosować przesłanie danego fragmentu do życia osobistego. Zagadnienia te obejmują zarówno nasze życie osobiste, jak i służbę. Niektóre z przykładów zamieszczono poniżej:

Wiara: Czego mogę się nauczyć o osobistej wierze?

Postawy: Jakie postawy są dobre, a jakie złe? Jakie są ich skutki? Jak mogę zmienić postawy negatywne?

Czyny: Co powinienem zacząć robić? Z czego powinienem zrezygnować?

Grzechy: Jaki(e) grzech(y) został(y) mi pokazany(e)? Jak mogę uporządkować sprawy z Bogiem/innymi?

Wyzwania: Jakie wyzwania stały się dla mnie jasne w moim życiu osobistym? W relacjach z innymi? W mojej służbie?

Obietnice: Jakie obietnice mogę uznać za odnoszące się do mnie? Czy są postawione jakieś warunki? Co z tego wynika dla mego życia i służby?

Charakter: Jakie są Boże cechy charakteru, które muszę rozwinąć w swoim życiu i służbie?

B. Pytania ogólne

Hendricks w swojej książce wymienia szereg uniwersalnych pytań do zastosowania, nadających się do każdego fragmentu Pisma. Oto one:

- Czy jest tam dla mnie jakiś wzór do naśladowania?
- Czy jest jakiś grzech, którego trzeba unikać?
- Czy jest obietnica, której mogę się uchwycić?
- Czy jest tam modlitwa, z którą mogę się utożsamić?
- Czy jest polecenie, które należy wykonać?
- Czy jest jakiś warunek do spełnienia?
- Czy jest jakiś werset do zapamiętania?
- Czy jest tam jakiś błąd godny uwagi?
- Czy jest wyzwanie, któremu trzeba sprostać?

C. Pytania konkretne

Po odpowiedzi na ogólne pytania dotyczące zastosowania pierwszego rozdziału księgi Jeremiasza warto też przyrzeć się z osobna każdemu wierszowi czy akapitowi i postawić pytania bardziej konkretne. W przeciwieństwie do poprzednich etapów te pytania bezpośrednio odnoszą się do tego, *co powinieneś zrobić* po zapoznaniu się z przesłaniem. Jest nieskończona ilość takich pytań szczegółowych, gdyż dla każdego fragmentu są one inne. Twoja kreatywność znajdzie tu szerokie pole do popisu. Ważne jest to, by otworzyć swoje serce przed Panem i pozwolić Mu pokazać, co On chciałby zmienić w twoim życiu.

Poniżej znajduje się lista przykładowych pytań. W trakcie pracy nad tym fragmentem możesz dodawać do niej swoje własne.

Wiersz 5

- Jak osobiście przemawia do ciebie nauczanie zawarte w tym wierszu odnośnie do twojego stosunku z Bogiem Stwórcą?
- Jak osobiście przemawia do ciebie ten wiersz odnośnie do twego powołania do służby?
- Jeśli nie masz jeszcze jasno określonego powołania, co ten wiersz usiłuje ci przekazać?
- Co wiersz ten mówi na temat Bożej woli dla twojego życia?
- Czy wiesz, jaka jest teraz Boża wola dla twojego życia?
- Jaki wpływ wywiera ten wiersz na twoją wiarę w Bożą najwyższą władzę?
- Czy się z tym zgadzasz? Czy przyjmujesz tę myśl bez zastrzeżeń?

Wiersz 6

- Czy możesz się utożsamić z wahaniem Jeremiasza w odpowiedzi na Boże wyzwanie?
- Jakie są twoje „wymówki”?
- Czy wciąż szukasz jakichś wymówek? Co powinieneś z nimi zrobić?

Wiersz 7

- Co sądzisz o Bożej odpowiedzi dla Jeremiasza?
- Jakie uczucia wzbudza w tobie oczywisty brak „elastyczności” ze strony Jeremiasza w odrzuceniu Bożego powołania?
- Wygląda na to, że Jeremiasz nie może podjąć samodzielnej decyzji. Co osobiście odczuwasz nie mając tak naprawdę wyboru w kwestii Bożego powołania? Czy powinieneś mieć wybór?

- Czy wiersz ten stanowi dla ciebie problem dotyczący wolnej ludzkiej woli i Bożej wszechwładzy?
- Jeśli to istotnie sprawia problem, jaka będzie twoja odpowiedź?

Wiersz 8

- Co ten wiersz oznacza dla ciebie osobiście?
- Jak to zastosujesz do swojej sytuacji osobistej oraz do służby?

Wiersz 9

- Czy możesz opisać sytuację, w której Bóg „spotkał” się z tobą osobiście?

Wiersz 10

- Co wiersz ten mówi do ciebie osobiście o ostatecznym Bożym celu dla twojej służby?
- Czy dostrzegasz jakieś podobieństwo między zadaniem Jeremiasza a swoim jako założyciela kościołów?
- Istniały przeszkody, którym Jeremiasz musiał stawić czoła i pokonać je po to, by osiągnąć cel budowania i zakładania czegoś od nowa. Jakie są niektóre z przeszkód, jakie ty napotykasz zmierzając do osiągnięcia celu budowania Bożego królestwa przez zakładanie nowych kościołów?
- Jakie uczucia wzbudza w tobie perspektywa znalezienia się w sytuacji, w której musiałbyś naruszyć tradycję i stawić czoła przywódcom przeciwnym twoim planom zakładania kościoła?
- Jak poradziłbyś sobie z przeszkodami i osobami, które mogłyby ci się przeciwstawiać?

Wiersz 12

- W jaki sposób zasada ta odnosi się do ciebie osobiście?
- Jak wiersz ten wpływa na twoją pewność siebie jako założyciela kościoła?

Wiersz 16

- Jak radzisz sobie z „innymi bogami” w swoim własnym życiu?
- Co musisz zrobić, aby upewnić się, że jesteś posłuszny jedynie Bogu, a nie innym „bogom”, takim jak np. materializm, nacjonalizm, itp.?

Wiersz 17

- Jak oceniasz swoją obecną gotowość do opowiedzenia się za Bogiem wbrew wszelkim sprzeciwom?
- Co musisz zrobić, aby przygotować się do swojej przyszłej służby?
- Jakie dziedziny życia wymagają duchowego wsparcia?

Wiersz 18

- Bóg umocnił Jeremiasza. W jaki sposób Bóg umocnił ciebie, abyś mógł Go reprezentować?
- Co Bóg dał ci, żeby być z tobą w każdych okolicznościach?
- Jak to wpływa na twoje odczucia wobec Boga i Jego zaopatrzenie dla ciebie i twojej służby?

III. PODSUMOWANIE

Zastosowanie, jakie dostrzegam dla swego życia i służby w pierwszym rozdziale Księgi Jeremiasza jest następujące:

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Czy zgadzasz się z poglądem, że nauki należy stosować przede wszystkim do siebie? Dlaczego jest to takie ważne?

- Jak „kontekst” wpływa na zastosowanie danego fragmentu?

PLAN DZIAŁANIA

- Jeśli nie miałeś czasu na dokończenie tej lekcji w grupie, zrób to przed następnym warsztatem, aby zapoznać się z zasadami.

BIBLIOGRAFIA

Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL Moody Press, 1991.

Zastosowanie - warsztat

- ☞ **Cel lekcji**
Celem tej lekcji jest stworzenie uczestnikom kursu możliwości zastosowania w praktyce etapu zastosowania metodą indukcyjnego studium biblijnego.
- ☞ **Główne punkty**
 - Przede wszystkim musimy zastosować przesłanie danego fragmentu do siebie samych.
- ☞ **Pożądanane rezultaty**
Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:
 - Wiedzieć, jak zastosować przesłanie Dziejów Apostolskich 17,1-10a do własnego życia i służby.
- ☞ **Dodatek**
7A Efez –Indukcyjne Studium Biblii
- ☞ **Propozycje dla prowadzących nauczanie**
Niniejsze warsztat przebiega podobnie jak poprzednie. Podziel uczniów na grupy trzy-czteruosobowe. Pod koniec godziny lekcyjnej daj im piętnaście minut na zebranie się i porównanie wyników.

PLAN WARSZTATU

Będziemy w dalszym ciągu studiować fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10a. Wykorzystamy do tego wcześniejsze obserwacje oraz interpretację. Tym razem jednak będziemy zastanawiać się nad zastosowaniem w naszym własnym życiu i służbie.

- Podzielcie się na grupy trzy-czteruosobowe.
- Przez 35 minut pracujcie nad poszczególnymi etapami zastosowania i zdecydujcie, jak najlepiej zastosować dany fragment do waszego życia i służby.
- Przez ostatnie piętnaście minut spotkajcie się razem, omówcie swoje zastosowania i wybierzcie odpowiednie pytania przydatne na etapie zastosowania do użytku dla prowadzących indukcyjne studium biblijne na temat tego fragmentu.

PRACA W GRUPIE

Wykorzystaj poniższy proces do tego, by osiągnąć trafne i pomocne zastosowanie do swego własnego życia.

A. Pamiętaj o zasadzie biblijnej

Wpisz tu ponownie zasadę biblijną sformułowaną przez siebie w oparciu o fragment z Dziejów Apostolskich 17,1-10a z lekcji 5:

B. Porównaj konteksty

Aby twoje zastosowanie było trafne, twoja sytuacja powinna być odpowiednikiem oryginalnego kontekstu biblijnego.

1. *Opisz krótko oryginalny kontekst biblijny fragmentu z Dziejów Apostolskich 17,1-10a:*

2. *Opisz krótko swoją obecną sytuację (kim jesteś, co robisz itp.):*

3. *Napisz krótkie zdanie opisujące przynajmniej jedno podobieństwo twojej sytuacji do tej z siedemnastego rozdziału Dziejów Apostolskich (Uwaga: Wyniki będą nieco inne dla każdej osoby w grupie, ale podobieństwo będzie na tyle widoczne, że będziecie w stanie pomóc sobie nawzajem).*

C. Zastanów się nad zagadnieniami związanymi z zastosowaniem

Przeczytaj fragment i sprawdź, czy któreś z podanych zagadnień pasują do twojej sytuacji. Jeśli tak, zapisz, w jaki sposób się do niej odnoszą. Być może jest jeszcze jakiś inne trafniejsze zagadnienie. Jeśli tak, zapisz je poniżej.

- Wiara
- Postawa
- Działanie
- Grzech(y)
- Wyzwanie
- Obietnica
- Charakter
- (inne)
- (inne)

D. Pytania ogólne

Zadawaj pytania ogólne pomocne przy zastosowaniu – ich listę znajdziesz poniżej. Wpisz swoje odpowiedzi na każde z tych, które odnoszą się do twojej sytuacji.

- Czy jest tam dla mnie jakiś wzór do naśladowania?
- Czy jest jakiś grzech, którego trzeba unikać?
- Czy jest obietnica, której mogę się uchwycić?
- Czy jest tam modlitwa, z którą mogę się utożsamić?
- Czy jest polecenie, które należy wykonać?
- Czy jest jakiś warunek do spełnienia?
- Czy jest jakiś werset do zapamiętania?
- Czy jest tam jakiś błąd godny uwagi?
- Czy jest wyzwanie, któremu trzeba sprostać?

E. Zadawaj konkretne pytania

Teraz, gdy razem pracujecie nad wybranym fragmentem, pomyślcie o konkretnych pytaniach do każdego wiersza, które skupiają się na tym, "co powinienem zrobić?" Zanotujcie te pytania i odpowiedzi w podanym niżej wolnym miejscu:

[Zakreśl dwa najlepsze pytania, które wykorzystałbyś, gdybyś miał prowadzić grupowe studium indukcyjne na podstawie tego tekstu.]

PODSUMOWANIE

Gdy już zbierzecie się razem, omówcie i porównajcie zastosowania, które dostrzegacie w tym fragmencie. Na końcu porównajcie pytania pomocne przy zastosowaniu wybrane przez każdą grupę i wybierzcie dwa najbardziej przydatne w prowadzeniu indukcyjnego studium biblijnego w oparciu o ten fragment. Wpiszcie je poniżej:

1.

2.

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Jaka jest najważniejsza rzecz, którą powinieneś zrobić po przeczytaniu tego fragmentu?
- Jaki nowy skutek tej metody dostrzegłeś?

PLAN DZIAŁANIA

- Przeszedłeś już przez etapy obserwacji, interpretacji i zastosowania. Przed kolejnym seminarium będziesz musiał odbyć krótkie studium biblijne posługując się zasadami, których się nauczyłeś. Podczas warsztatu na tym seminarium będziesz mieć 20 minut na przedstawienie studium biblijnego. Na kolejnym seminarium będziemy omawiać zasady *prowadzenia* studium indukcyjnego.
- Twoim obecnym zadaniem jest przestudiowanie danego fragmentu przy użyciu metody indukcyjnej oraz przygotowanie tylu pytań potrzebnych do obserwacji, interpretacji i zastosowania, ile to tylko

możliwe. W trakcie tych przygotowań powinieneś ustalić *znaczenie* tego fragmentu oraz *zastosowanie*. Następnie ze wszystkich pytań wybierz najwyżej 5-6 pytań dotyczących obserwacji, 2-3 pytania dotyczące interpretacji oraz 1-2 pytania związane z zastosowaniem. Wybrane pytania powinny jak najlepiej pomagać pozostałym kursantom w odkrywaniu i stosowaniu nauczania tego fragmentu.

- Jako temat studium możesz wybrać jeden z fragmentów podanych niżej. Porównaj swój wybór z innymi uczestnikami kursu tak, by nikt nie miał takiego samego fragmentu. Możesz posłużyć się przykładowym studium indukcyjnym na temat zakładania kościoła w Efezie (Dz 19,1-10) zamieszczonym w Dodatku 7A. Twoje studium powinno przebiegać według tego samego planu, ale oczywiście będzie miało inne pytania, główną myśl i zastosowanie.
- Przykładowe fragmenty do wyboru:
 - Dz 13,4-12 (Pafos)*
 - Dz 13,13-52 (Antiochia)*
 - Dz 14,1-7 (Ikonium)*
 - Dz 14, 8-20 (Listra i Derbe)*
 - Dz 16,11-40 (Filippi)*
 - Dz 17,10-15 (Berea)*
 - Dz 17,16-34 (Ateny)*
 - Dz 18, 1-17 (Korynt)*

BIBLIOGRAFIA

Hendricks, Howard G., and William Hendricks. *Living By the Book*. Chicago, IL: Moody Press, 1991.

Efez – indukcyjne studium biblijne

JAK PAWEŁ ZAŁOŻYŁ KOŚCIÓŁ

WPROWADZENIE

Jezus polecił czynić uczniami wszystkie narody. Czy naprawdę potrafimy tego dokonać? Ile możesz osiągnąć? Ilu ludzi możesz pozyskać dla Chrystusa, powiedzmy, w ciągu dwóch lat? Jak wielki obszar geograficzny możesz nasycić Ewangelią przez ten okres? W dziewiętnastym rozdziale Dziejów Apostolskich apostoł Paweł był w stanie głosić Ewangelię każdemu na olbrzymim terytorium w tak krótkim czasie. Jeśli chcemy być skuteczni jako założyciele kościołów powinniśmy dowiedzieć się, jak Paweł to osiągnął i postarać się wykorzystać te same metody, jakimi on się posługiwał. Przyjrzyjmy się metodom zastosowanym przez Pawła w tym udanym zakładaniu kościoła.

I. MODLITWA

Poświęć chwilę czasu na modlitwę o to, by Bóg otworzył nasze oczy i serca, abyśmy mogli zrozumieć, jak chce do nas przemawiać przez ten fragment.

II. ZAPOZNAJ SIĘ Z FRAGMENTEM Z DZIEJÓW APOSTOLSKICH 19,1-10

Przeczytaj ten fragment z uwagą i zastanowieniem – po cichu albo na głos.

III. OBSERWACJA

Pierwszym krokiem jest odkrycie tego, co *mówi* Biblia. Przyjrzyj się uważnie temu fragmentowi i odpowiedz na poniższe pytania.

Z kontekstu (Dz 18,18-28)

- Gdy Paweł przybył do Efezu (Dz 19,1), znalazł tam kilku uczniów. **Jak** twoim zdaniem ludzie ci stali się uczniami?
- Kto był zaangażowany w czynieniu ich uczniami i **w jaki sposób**?

Z fragmentu (Dz 19,1-10):

- **Jaką** słabość Paweł odkrył w tych uczniach i **co** z tym zrobił?
- **Gdzie** Paweł rozpoczął swoją pracę w Efezie?
- **Jakiej** zmiany Paweł dokonał w swojej strategii i **dlaczego**?
- **Jaki** był skutek służby Pawła w Efezie?

IV. INTERPRETACJA

Kolejnym krokiem jest ustalenie *znaczenia* Biblii. Zastanów się nad przesłaniem tych wierszy omawiając następujące pytania:

- **Dlaczego** w początkowych ośmiu wierszach tego fragmentu Łukasz skupia się na odpowiedzi Pawła na naukę o Duchu Świętym?

- W wierszu ósmym Paweł w przekonujący sposób argumentuje. Natomiast w wierszach 9-10 skupił się raczej na szkoleniu uczniów. Na podstawie tekstu odpowiedz, **jaka** była reakcja na każdą z tych metod oraz **do której** z nich ten fragment ma zachęcać?

W jednym lub dwóch zdaniach streść *główną myśl* tych wierszy. Jeśli to możliwe, sformułuj ją jako *zasadę biblijną*. Wpisz ją w poniższe miejsce:

Zasada wynikająca z tego fragmentu:

V. ZASTOSOWANIE

Trzeci krok polega na ustaleniu, jak ta prawda odnosi się od naszego życia i służby jako założycieli kościoła. Zglądając ponownie do tekstu zastanów się nad następującymi pytaniami:

1. Jeśli mam służyć tak, jak apostoł Paweł, muszę wykonać dwie najważniejsze czynności:

2. Na podstawie tego fragmentu jak mogę służyć tak, by możliwie jak najbardziej zmniejszyć skalę prześladowań i zwiększyć rozpowszechnianie Ewangelii?

PODSUMOWANIE

Znajomość prawdy nie wystarczy. Musimy ją zastosować. Końcowym krokiem jest *jej wprowadzenie w życie*. Poświęć kolejną chwilę na modlitwę o Bożą pomoc w okazaniu posłuszeństwa zasadom zauważonym w tym fragmencie.

METODY STUDIUM
BIBLII8
LEKCJA

Różne sposoby posługiwania się indukcyjnym studium biblijnym

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest zachęcenie do wykorzystania metod indukcyjnego studium biblijnego w różnych rodzajach studiów w odniesieniu nie tylko do krótkich fragmentów.

Główne punkty

- Celem wszelkiego studium biblijnego powinno być ustalenie, co Biblia ma do powiedzenia, a do tego najlepsza jest metoda indukcyjna.
- Metoda indukcyjna jest korzystna dla takich studiów jak studium biograficzne, studium ksiąg i tematów.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Być przekonany, że metodą indukcyjną należy się posługiwać we wszelkiego rodzaju studiach biblijnych, jakie odbywa lub prowadzi.
- Wiedzieć, jak zabrać się za studium postaci biblijnej, księgi czy tematu z perspektywy studium indukcyjnego.

Dodatek

8A Studium biograficzne o Barnabie

WPROWADZENIE

W poprzednim podręczniku wyjaśniliśmy, jak indukcyjna metoda studium biblijnego skupia się na odkrywaniu i stosowaniu znaczenia Słowa Bożego. Akcent kładzie się raczej na Piśmie zamiast na naszym wcześniejszym pojmowaniu tego fragmentu. Mamy nadzieję, że metoda ta już wzbogaciła twoje studium Słowa.

Do tej pory posługiwaliśmy się metodą indukcyjną tylko w odniesieniu do krótkich fragmentów z uwagi na krótki czas trwania lekcji. Jednak metodę indukcyjnego studium biblijnego można też wykorzystywać w studiowaniu większych części Biblii lub porównywania wierszy z różnych sekcji – co będzie konieczne przy opracowywaniu danego tematu lub biografii. W tej lekcji omówimy niektóre wskazówki dotyczące stosowania metody indukcyjnej do tych innych rodzajów studiów.

I. POWTÓRZENIE ZASAD INDUKCYJNEGO STUDIUM BIBLIJNEGO

Zanim zastosujesz metodę indukcyjnego studium Biblii w szerszym kontekście, powinieneś wrócić do sekcji Metody studium Biblii w Podręczniku pierwszym.

A. Dlaczego metoda indukcyjna?

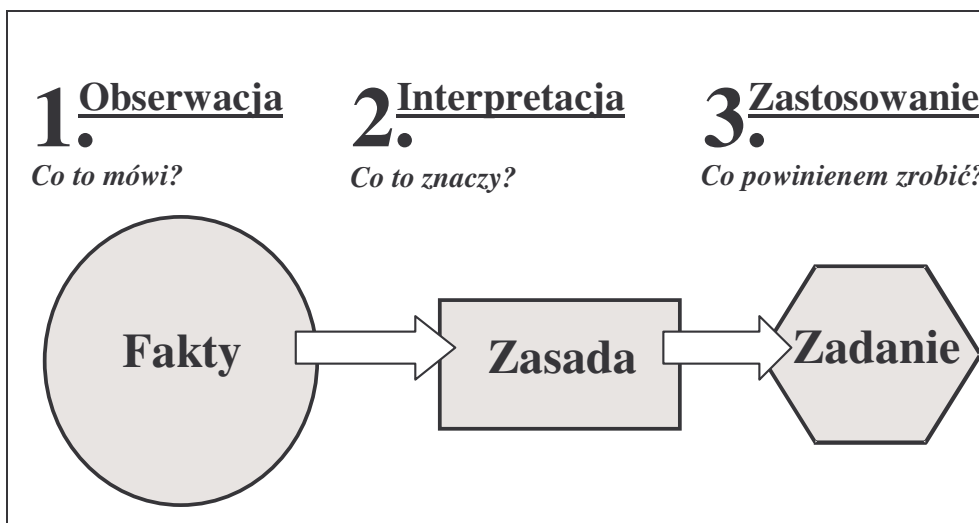
Metoda dedukcyjna opiera się na istniejącej już koncepcji czy założeniu, które decydują o znaczeniu studiowanej sytuacji. Gdy posługujemy się tą metodą studiowania Biblii, to skutek jest taki, że przypisujemy danemu wierszowi *to, co my już rozumiemy* zamiast uczyć się z niego. Inaczej jest, gdy w studium biblijnym wykorzystujemy metodę indukcyjną – podchodzimy wówczas do fragmentu po to, by się uczyć i pozwalamy, by Słowo do nas przemawiało.

B. Etapy metody indukcyjnej

Trzy etapy metody indukcyjnej – obserwacja, interpretacja i zastosowanie – zostały pokazane na ilustracji 8.1. Metoda indukcyjna prowadzi nas przez proces pytania, co *mówi* Biblia, co

oznacza oraz co powinienem z tym zrobić. Zaczyna się od poświęcenia czasu na uważne prześledzenie treści Pisma, a kończy zastosowaniem w moim życiu i służbie.

Ilustracja 8.1 Trzy etapy

Ważne jest, by przejść przez wszystkie etapy po kolei, bez wybiegania do przodu. Proces ten przypomina piramidę, w której konieczne było położenie dużego i solidnego fundamentu obserwacji przed zbudowaniem na nim naszej interpretacji i zastosowaniem jej do naszego życia.

C. Akcent na metodę indukcyjną

Indukcyjna metoda studium Biblii, jak się za chwilę przekonamy, może być pomocna w wielu rodzajach studiów biblijnych. Bez względu na to, jakie studium się prowadzi, istnieje kilka ważnych ogólnych zasad. Oto one:

- Zadawaj wiele pytań typu Kto? Co? Gdzie? Kiedy? Jak? Dlaczego?
- Spróbuj odnaleźć główny punkt
- Spróbuj zrozumieć cel, jaki przyświecał autorowi
- Pozwól na stopniowe objawianie
- Postaraj się zrozumieć kontekst
- Sformułuj zasadę biblijną
- Porównaj kontekst biblijny i współczesny
- Módl się

Zajrzyj do poprzednich lekcji w celu uzyskania więcej informacji na temat tych zasad.

II. STUDIA BIOGRAFICZNE

Studia biografii lub postaci wymagają przestudiowania wszystkich informacji na temat danej postaci biblijnej. Jeśli oznacza to dużą ilość fragmentów, pomocne może się okazać prześledzenie konkretnego wydarzenia lub ram czasowych w życiu danej postaci. Można na przykład zgłębiać biografię Pawła podczas jego podróży misyjnych lub Dawida podczas jego walki z królem Saulem. Jednak nawet w tej sytuacji trzeba rozważyć całe życie danej osoby oraz jak wybrana sekcja pasuje do całości.

A. Po co studium biograficzne?

Każdy lubi opowieści. Łatwo jest odnosić się do problemów, wyzwań, pokus, radości i zwycięstw innych, gdy są one przedstawione w formie opowieści. Biblia jest pełna zarówno pozytywnych, jak i negatywnych przykładów z historii życia ludzi.

Dzięki zgłębianiu życia postaci biblijnych z ich mocnymi i słabymi stronami możemy nauczyć się wielu lekcji, które pomogą nam upodobnić się do obrazu Chrystusa. Wiele fragmentów biblijnych dotyczy Bożego działania w życiu jednostek - ma ono na celu przyspieszenie tego procesu. Na przykład od Abrahama uczy się o wierze; od Józefa o tym, jak stawiać czoła pokusom; od Estery o Bożym niezależnym działaniu; od Daniela o modlitwie; od Jonasza uczy się, co się dzieje z osobą, która próbuje uciec od Boga; od Pawła uczy się o misjach. Kluczowym wierszem jest fragment z Listu do Koryntian 10:11: „A wszystko to przydarzyło się im jako zapowiedź rzeczy przyszłych, spisane zaś zostało ku pouczeniu nas”. Jakie inne przykłady przychodzą ci na myśl?

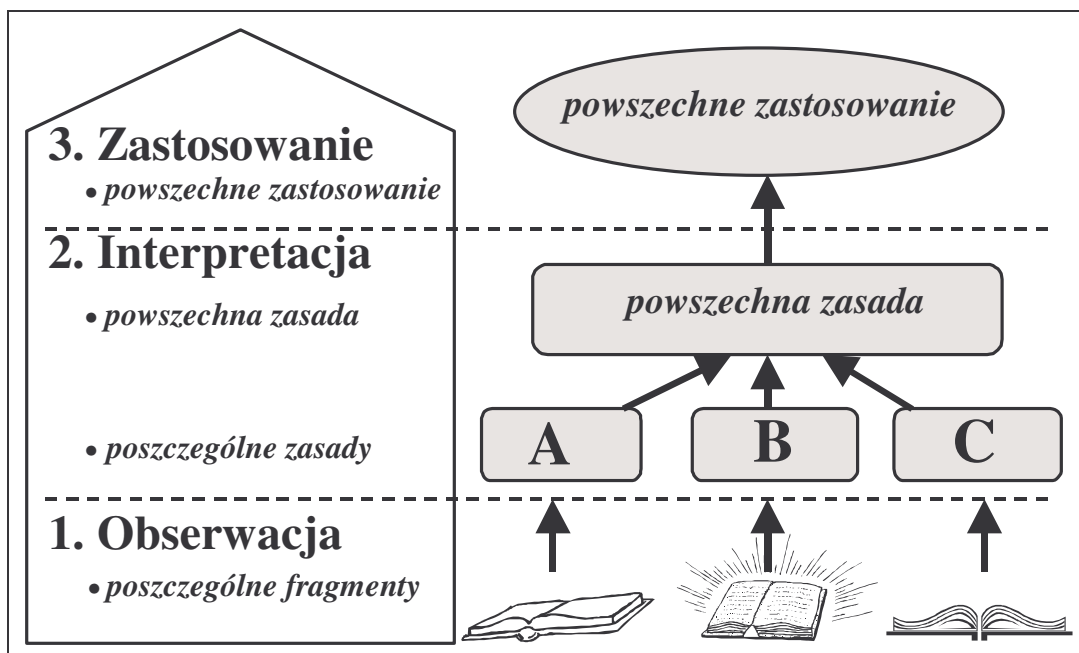
Dzięki zgłębianiu życia postaci biblijnych z ich mocnymi i słabymi stronami możemy nauczyć się wielu lekcji, które pomogą nam upodobnić się do obrazu Chrystusa.

Posługując się opowieściami z życia postaci biblijnych założyciele kościołów muszą umieć przekazać istotne prawdy tym, którym głoszą Ewangelię i poddają szkoleniu innych. Jednakże w celu najlepszego zastosowania Biblii konieczne jest zrozumienie tego, czego Biblia uczy poprzez życie danej osoby. Zasady wynikające z dobrze przeprowadzonego studium Biblii muszą się odnosić do studiów biograficznych tak samo, jak do każdego rodzaju studiów biblijnych.

B. Jak przeprowadzić studium biograficzne

Indukcyjne studia biograficzne przebiegają według podobnego schematu (obserwacja, interpretacja i zastosowanie), jak inne teksty, z jednym znaczącym wyjątkiem. Na ilustracji 8.2 pokazana jest *obserwacja* każdego fragmentu. *Interpretacja* jednak wymaga kolejnego kroku. Po pierwsze ustala się zasadę dla każdego fragmentu. Następnie z poszczególnych zasad formułuje się *powszechną zasadę*. Na końcu powstaje *powszechne zastosowanie*, które podsumowuje wszystkie fragmenty i zostaje zastosowane w praktyce. Poniższe sekcje będą rozwinięciem tych koncepcji.

Ilustracja 8.2 Studium biograficzne

1. Obserwacja

Obserwacja wymaga dokładnego przeglądu wszystkich odnośnych fragmentów – po jednym za każdym razem. Każdy fragment uczy określonej prawdy w konkretnym kontekście. Zanim przejdziesz do etapu interpretacji, musisz odkryć, jaka jest prawda dla każdego fragmentu. Posłuż się poniższymi krokami jako wskazówkami:

- Wybierz postać biblijną, którą chcesz analizować.
- Sporządź listę WSZYSTKICH odnośników biblijnych do tej postaci. Jeśli to możliwe, posłuż się konkordancją lub słownikiem biblijnym.
- Ułóż zebrane wiersze w porządku chronologicznym.
- Sformułuj i postaw jak najwięcej pytań dotyczących obserwacji (*Kto? Co? Gdzie? Kiedy? Jak? i Dlaczego?*)
- Zwróć szczególną uwagę na wskazówki dotyczące charakteru, osobowości, myśli lub czynów osoby, którą analizujesz. Na przykład:
 - Czego dowiadujemy się o jej przodkach i rodzinie?
 - Czy jej imię ma jakieś znaczenie? Czy zostało zmienione? Jeśli tak, jakie było znaczenie tej zmiany, np. imienia Abram na Abraham, Jakub na Izrael, Szymon na Piotr itp.?
 - Kiedy i gdzie żyła ta osoba? Czego dowiadujemy się o życiu w jej czasach ze źródeł biblijnych i pozabiblijnych?
 - Jakie znaczące wydarzenia miały miejsce w jej życiu: kryzys, osiągnięcia, powołanie do konkretnego zadania, problemy, z jakimi się zmierzyła itp.?
 - Relacje: Jaka była jej relacja z Bogiem? Jak odnosiła się do innych?
- Zapisz i streść swoje notatki na temat każdego wiersza.

2. Interpretacja

Interpretacja jest procesem dwuczęściowym, jeśli wiąże się z więcej niż jednym fragmentem Pisma – jak to często bywa w przypadku studium biograficznego. Każdy z wybranych przez siebie fragmentów do studiowania posiada określony cel i *własną* naukę. Z uwagi na jedność Pisma cele te nigdy nie będą ze sobą sprzeczne, ale mogą być różne. Na ogół zawierają dodatkowe informacje. Każdy z tych celów należy odkryć i sformułować w postaci zasady biblijnej, posługując się wskazówkami podanymi we wcześniejszych dyskusjach na temat metody indukcyjnej.

Każdy z wybranych przez siebie fragmentów do studiowania posiada określony cel i *własną* naukę.

Po sformułowaniu tych zasad dla każdego poszczególnego fragmentu możliwe jest ukończenie procesu interpretacji dzięki uważnemu i przemyślanemu połączeniu wszystkich zasad w jedną, która jest podsumowaniem tego, co wniosła każda część. Przypuśćmy, że wybrałeś do studiowania fragment z życia Dawida. Jeden fragment uczył, że był on oddany Słowu. Inny podkreślał jego życie modlitewne. Trzeci kładł nacisk na jego zaufanie do Boga w czasach kryzysu. Odpowiednia zasada uniwersalna mogłaby brzmieć: „Powinniśmy poświęcić się lekturze Słowa i modlitwie, gdy ufamy Bogu w czasach trudności”. Ta zasada streszcza nauki wszystkich trzech fragmentów.

3. Zastosowanie

Gdy po przeprowadzeniu studium postaci sformułowałeś powszechną zasadę biblijną, możesz porównać swoją sytuację do sytuacji tej postaci i ustalić, *co powinieneś robić*. Oznacza to, że poszukasz podobieństw między położeniem twoim a tej osoby i odpowiesz zgodnie z zaobserwowaną w Słowie nauką. Podczas tego etapu możesz przejrzeć kilka fragmentów, które podsunie ci Duch Święty i pozwolić Mu uczyć cię i prowadzić przez cały proces.

Jest wiele pytań dotyczących interpretacji, które można zadać po to, by pomóc sobie w odkryciu najważniejszego zastosowania dla siebie. Oto one:

- Pod jakim względem moje doświadczenie przypomina jego?

- Czy mam takie same mocne i słabe strony?
- Dlaczego Bóg umieścił tę osobę w Piśmie?
- Jakich konkretnych rzeczy Bóg chce mnie nauczyć dzięki studium życia tej osoby?

Uwaga: Przykład studium biograficznego o życiu Barnaby znajduje się w Dodatku 8A.

III. STUDIUM KSIĄG

Większość uczonych biblistów zgadza się, że Biblia ma jeden wspólny temat – choć dyskutują oni nad tym, jak go dokładnie sformułować. Każda księga biblijna rozwija ten wspólny temat dodając do niego coś unikatowego. Dobrym przykładem są tutaj ewangelie. Czterech autorów ewangelii pisało o życiu Chrystusa. Istnieje wiele podobieństw i różnic między ich relacjami. Każda powstała z odrębnego punktu widzenia.

- Mateusz – przedstawia Chrystusa jako żydowskiego Mesjasza (z perspektywy króla)
- Marek - przedstawia Chrystusa jako Sługę (pokora)
- Łukasz - przedstawia Chrystusa jako Syna Człowieczego (ludzka natura)
- Jan - przedstawia Chrystusa jako Syna Bożego (boska natura)

Każdy z tych portretów Chrystusa jest prawdziwy, a zarazem inny. Każda z ewangelii opisuje ważny aspekt Jego osoby czy charakteru lepiej niż inne. Cztery ewangelie składają się na pełniejszy obraz Pana. Podobnie wszystkie sześćdziesiąt sześć ksiąg biblijnych składa się na pełne ukazanie Bożego przesłania dla nas. Jedna z ksiąg najlepiej opisuje Jego miłość, inna cierpliwość, jeszcze inna gniew. Jedna z ksiąg podkreśla beznadziejną sytuację upadłego człowieka, druga opisuje wspaniałe ocalenie dzięki ofierze Chrystusa.

Wszystkie sześćdziesiąt sześć ksiąg biblijnych składa się na pełne ukazanie Bożego przesłania dla nas.

A. Po co studium księgi?

Skoro wszystkie sześćdziesiąt sześć ksiąg łączy się w przekazaniu nam Bożego przesłania, musimy uważnie prześledzić każdą księgę, jeśli chcemy należycie zrozumieć jej wkład w to przesłanie. Warto też zwrócić uwagę na jeszcze jedną korzyść. Otóż jeśli rozumiemy temat każdej księgi, wiemy, dokąd się zwrócić, aby szybko znaleźć odpowiedź na konkretny problem. Czy ktoś zmagają się z legalizmem? Powinien sięgnąć do Listu do Galacjan. Czy mamy wątpliwości odnośnie do naszego zbawienia? Przeczytajmy List do Rzymian. Czy podważamy bóstwo Chrystusa? Sięgnijmy do Ewangelii Jana. Jeśli powątpiewamy w powagę grzechu, powinniśmy zajrzeć do Księgi Sędziów. Każda księga kładzie na coś szczególny nacisk i zawiera szczególne przesłanie.

B. Jak przeprowadzić studium księgi?

Studium księgi wymaga podjęcia takich samych kroków jak poznana przez nas metoda indukcyjna. Na ogół studium księgi jest dość czasochłonne, jeśli chce się je przeprowadzić właściwie. Korzyści jednak, jakie ze sobą niesie, wynagrodzą poświęcony czas. Studium księgi składa się z czterech etapów:

1. Przeczytaj daną księgę kilka razy

Wiele ksiąg biblijnych to krótkie listy lub przesłania. Miały one być czytane jednym tchem od początku do końca. Najlepszym sposobem ich studiowania jest kilkakrotne zapoznanie się z nimi aż zaczniesz się dostrzegać temat i powtarzane lub podkreślane myśli. Niektóre z dłuższych ksiąg (takich jak Księga Izajasza czy Jeremiasza) powstawały na przestrzeni wielu lat, lecz i one są adresowane do jednego odbiorcy i będą do nas przemawiały wyraźniej, jeśli przeczytamy je w całości. Raz to za mało – nie wystarczy też zapoznanie się z wybranymi fragmentami księgi. Zainwestuj nieco czasu na wielokrotną lekturę zanim przystąpisz do interpretacji.

Zainwestuj nieco czasu na wielokrotną lekturę zanim przystąpisz do interpretacji.

2. Przeanalizuj okoliczności powstania księgi

Istnieje szereg istotnych czynników, które nazwiemy „okolicznościami powstania” księgi. Niektóre z tych informacji można znaleźć w samej księdze lub w przypisach w Biblii. Inne pytania będą wymagały posługiwania się komentarzami, podręcznikami biblijnymi lub

innymi pomocami. Rozpoczynając studium ogranicz wykorzystanie tych pomocy do wstępnych faktów na temat księgi z pominięciem wywodów komentatora. Zostaw je na potem, gdy już będziesz miał dość czasu na to, by najpierw przemówiło do ciebie Pismo. Zaczynając studium poszukaj następujących informacji:

- *Autor* – O ile to możliwe, ustal, kto napisał daną księgę, a następnie dowiedz się jak najwięcej o tej osobie. Dlaczego Bóg się nim posłużył jako ludzkim autorem? Jakie było jego wychowanie i doświadczenie? Jakim był człowiekiem? Kim była jego rodzina? Kiedy i w jaki sposób został zbawiony? W jakim był wieku? Jakiego był wyznania? Odpowiedz na tyle pytań go dotyczących, na ile tylko potrafisz.
- *Odbiorcy* – Do kogo była skierowana księga? W jakiej sytuacji znajdował się w tym czasie odbiorca? W jakim celu twoim zdaniem powstała ta księga? W jaki sposób dotarła do odbiorców (w formie kazania, prorocstwa, doręczonego listu itp.)? Jaka więź łączyła odbiorców z Bogiem? Z ludzkim autorem? Jaka była ich sytuacja polityczna? Religijna?
- *Data* – Kiedy powstała księga? Jakie ważne wydarzenia z historii miały wtedy miejsce? Jakie miejsce zajmuje ta księga w stopniowym Bożym objawieniu dla człowieka? Na jakiej przestrzeni czasu powstała księga?
- *Styl literacki* – Jakim stylem posłużył się autor (poezją, prorocstwem, stylem dzieła historycznego, dydaktycznego itp.)? Po więcej informacji na temat stylu sięgnij do Dodatku 2A „Język Biblii” z cyklu Metody studium Biblii. W jaki sposób dany styl wpłynie na twoją interpretację? Jak wpłynąłby on na odbiorców?

3. Przeanalizuj treść księgi

Przy studium księgi warto wziąć pod uwagę dwie rzeczy. Pierwszą jest temat, a druga to sposób rozwinięcia tematu. Innymi słowy, autor chciał nam przekazać jakąś myśl i zrobił to w określony sposób. Obydwie te rzeczy są istotne.

a. Temat księgi

Teraz gdy znasz już wiele faktów dotyczących księgi, przeanalizuj jej treść. Będzie ona miała jeden wiodący temat, łatwy lub trudny do ustalenia. Na przykład Jan wyraźnie podaje temat swojej Ewangelii (Jana 20:31). Podobnie Juda (Judy 3). Inni autorzy są mniej precyzyjni.

Ilustracja 8.3 Części księgi

b. Rozwinięcie tematu

Cała treść księgi złoży się na przekazanie tematu księgi odbiorcom (i nam). Podczas analizy i zadawania pytań zwróć uwagę, jak autor osiąga to zadanie. Jaka postawę wyraża (powagę, łagodność, miłość, gniew itp.)? Jakim językiem się posługuje – czy mówi wyraźnie, sarkastycznie, błyskotliwie, przekonywująco itp.? Czy skupia się na

intelekcie, czy na emocjach? Jak to robi? Dlaczego twoim zdaniem przyjmuje takie postawy?

4. *Sporządź tabelę ilustrującą rozwinięcie tematu księgi*

Jedną ze skutecznych technik przy studium księgi jest sporządzenie tabeli zawierającej wiodące tematy, postaci, miejsca itp. przedstawione w księdze. Często tabelę taką można znaleźć w studiach biblijnych lub komentarzach. Znajdują się one również w innych źródłach, takich jak Jensen (zobacz Bibliografia). Możesz jednak wykonać swoją własną tabelę. W rzeczy samej twoje studium skorzysta więcej na twojej własnej próbie sporządzenia tabeli zanim sięgniesz po inne źródło. Tabele takie nie muszą być zbyt szczegółowe, ich zadaniem jest pomóc ci zobaczyć ogólny charakter księgi. Ilustracja 8.3 jest przykładową tabelą powstałą w oparciu o księgę *Dziejów Apostolskich*.

Ilustracja 8.3 Tabela według księgi *Dziejów Apostolskich*

Księga <i>Dziejów Apostolskich</i>						
Temat:	„Będziecie moimi świadkami w Jerozolimie i w całej Judei, i w Samarii, i aż po krańce ziemi” (Dz. Ap. 1:8)					
Rozdziały:	1-7	8-12	13-28			
Miejsca:	Jerozolima	Judea i Samaria	krańce ziemi			
Służba wobec:	Żydów	Żydów i pogan	pogan			
Kluczowi ludzie:	<i>Piotr, Jan, Stefan</i>	<i>Piotr, Filip, Szawel/Paweł, Barnaba</i>	<i>Paweł, Barnaba, Sylas</i>			
Kluczowe wydarzenia:	wniebowstąpienie, pięćdziesiątnica	Eunuch, Korneliusz	(13-14) Pierwsza podróż misyjna	(15-18) Druga podróż misyjna	(19-20) Trzecia podróż misyjna	(21-28) Paweł udaje się do Rzymu
Zasady:	wzrost	prześladowanie	misje			

5. *Zastosuj temat księgi do swojej sytuacji*

Na tym etapie powinieneś już dobrze rozumieć, *co mówi księga* na podstawie swoich obserwacji. Powinieneś też ustalić temat i jego rozwinięcie – tj. *jaką myśl zawiera dana księga*. Ostatni krok polega na zastanowieniu się, *co powinieneś zrobić*. Podobnie jak w poprzednich lekcjach oznacza to zbadanie własnego życia i sytuacji pod kątem podobieństw między nim a oryginalnym kontekstem napisania księgi. Pomocne w tym procesie mogą się okazać następujące pytania:

- Co w moim życiu przypomina sytuację w księdze?
- Co w moim życiu przypomina autora księgi?
- Jak ja bym się zachował w tej sytuacji?
- Co szczególnie przemówiło do mojego serca w trakcie czytania tej księgi?

IV. STUDIUM TEMATYCZNE

Często chcemy przeanalizować konkretne zagadnienie na dany temat. Ten rodzaj studium również określa się mianem studium tematycznego. Wciąż obowiązują tu standardowe zasady studium indukcyjnego.

A. Czemu służy studium tematyczne?

Na kartach Biblii opracowano wiele tematów czy prawd. Wiele z nich jest rozsianych po obu testamentach. Studium księgi pokaże tylko część tych tematów. Na przykład nauczanie na temat modlitwy znajduje się w całym Piśmie. Jedynym sposobem na odpowiednią jego analizę jest przeprowadzenie studium tematycznego.

B. Jak przeprowadzić studium tematyczne?

Po ustaleniu tematu, który chcesz studiować, dokonaj następujących kroków:

- *Odszukaj wiersze na ten sam temat* – Uwagi i paralelne odnośniki na marginesach twojej Biblii mogą pomóc ci odszukać wiersze związane z danym tematem. Znajdź jeden znany ci odpowiedni wiersz i zacznij szukać powiązań od wiersza do wiersza. Dokładniejsza metoda wymaga użycia konkordancji w celu sprawdzenia *wszystkich* wierszy omawiających wybrany temat. Tu uwaga – wiersze zawierające to samo słowo niekoniecznie nawiązują do twojego tematu.
- *Poukładaj wiersze w kolejności* – wybrany przez ciebie temat może być opracowany stopniowo na kartach całej Biblii. Przeczytaj wiersze wcześniejsze, potem te, które napisano później. Dzięki temu odkryjesz prawdę w taki sam sposób, jak początkowo objawił ją Bóg.
- *Przestuduj i streść każdy wiersz w jego kontekście* – unikaj błędu wrywania wiersza z jego kontekstu i przypisywania mu twoich własnych treści. Pozwól, by Duch Święty przemawiał do ciebie przez niego. Prześledź uważnie i zinterpretuj każdy wiersz. Proces ten jest zasadniczo taki sam, jak metoda stosowana przy studium biograficznym, pokazana na ilustracji 8.2. Główna różnica polega na tym, że każdy fragment odnosi się do tematu, a nie do postaci.
- *Zastosuj daną prawdę* – w modlitwie i z namysłem proś Boga, by ci pokazał, jak prawda ta powinna zmienić twoje życie i służbę. „Przejrzałeś się w lustrze” – teraz idź i zrób to, czego się dowiedziałeś (Jak. 1:22-25).

Lista przykładowych studiów tematycznych i potrzebnych do nich kluczowych wierszy została podana w Dodatku 10A „Fragmenty do indukcyjnego studium Biblii” z cyklu Metody studium Biblii.

PODSUMOWANIE

Metoda indukcyjnego studium Biblii jest pomocna przy wielu rodzajach studium Biblii. Ma ona potężną siłę oddziaływania, ponieważ przypomina nam na każdym kroku, by Pismo przemawiało do nas zamiast żebyśmy my narzucali mu nasze pojmowanie. Nawet podczas studiowania księgi czy wielu fragmentów (jak np. przy studium tematycznym czy biograficznym) musimy bardzo uważnie prześledzić każdy wiersz w jego kontekście tak, by wyraźnie do nas przemówił.

PYTANIA DO PRZEJRZENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Jaka jest korzyść przeprowadzania studium biograficznego?
- Na czym polega różnica między „okolicznościami powstania” a „treścią” danej księgi biblijnej?
- Dlaczego ważne jest ułożenie wierszy do studium biograficznego czy tematycznego w porządku chronologicznym?

PLAN DZIAŁANIA

- Przeprowadź studium biograficzne o życiu Barnaby w Dodatku 8A. Zastanów się nad jego rolą w procesie zakładania kościoła w księdze Dziejów. Jakie zastosowanie widzisz tam dla swego własnego życia i służby?
- Poświęć czas na wykorzystanie metody indukcyjnej przy studium księgi i studium tematycznym. Wybierz mniejszą księgę bądź krótszy temat do swoich pierwszych prób. Oceń skuteczność tej metody w odkrywaniu w Słowie rzeczy, których wcześniej nie dostrzegłeś.

STUDIUM BIBLI
DODATEK

8A

Studium biograficzne o Barnabie

Jeśli w trakcie wykonywania tego zadania przyjdą ci do głowy jakieś pytania, wróć do punktu II, „Studia biograficzne” z cyklu Metody studium Biblii w lekcji 8: „Różne sposoby posługiwania się indukcyjnym studium Biblii”.

I. STUDIUM ODNOŚNYCH FRAGMENTÓW

Wiersze, w których padło imię Barnaby, zostały już podane. Przeczytaj każdy wiersz lub fragment z zamieszczonej niżej listy i zanotuj swoje spostrzeżenia. Następnie streść ten fragment. Pierwszy został już za ciebie opracowany.

A. Dzieje Apostolskie 4:36,37

1. Obserwacje:

- Był lewitą
- Pochodził z Cypru
- Nadane mu imię brzmiało Józef
- Apostołowie nadali mu przydomek „Barnaba”
- Syn Pocieszenia
- Sprzedał swoją ziemię, aby pomóc sfinansować działalność kościoła
- Złożył swój dar pokornie („u stóp Apostołów”)

2. Interpretacja/ Podsumowanie:

Barnaba był z natury „pocieszycielem” – do tego stopnia, że oddał to, co posiadał, aby zachęcić i wyposażyć innych wierzących.

B. Dzieje Apostolskie 11:19-24

1. Obserwacje

2. Interpretacja/ Podsumowanie:

C. Dzieje Apostolskie 11:25-26

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

D. Dzieje Apostolskie 11:27-30

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

E. Dzieje Apostolskie 12:25

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

F. Dzieje Apostolskie 13:1-13;42-43

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

G. Dzieje Apostolskie 14:1-23

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

H. Dzieje Apostolskie 15:2-4,12,22,25,35-39

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

I. List do Kolosan 4:10

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

J. List do Galacjan 2:11-13

1. *Obserwacje*

2. *Interpretacja/ Podsumowanie:*

II. POSUMUJ NAUCZANIE

Teraz po przyjrzeniu się poszczególnym fragmentom czas spojrzeć na wyniki i podsumować to, czego Biblia naucza o Barnabie. W trakcie tego ćwiczenia przemyśl następujące pytania:

- Jakie pochodzenie miał Barnaba?
- Dlaczego twoim zdaniem apostołowie nadali mu przydomek „Barnaba”?
- Co w przytoczonych fragmentach świadczy o tym, że Barnaba zasługiwał na swój przydomek?
- Jakie znaczenie ma kolejność, w jakiej wymienieni zostali Paweł i Barnaba (lub Barnaba i Paweł)?
- Jak zareagował Barnaba na przekazanie przywództwa Pawłowi?
- Jak reagował na konflikty? (Dz. 15:1-4 oraz 15:36-40)
- Dlaczego według ciebie zareagował tak, a nie inaczej w Liście do Galacjan 2:11-13?

Teraz napisz podsumowanie tego, czego dowiedziałeś się o życiu Barnaby. Upewnij się, że zawiera ono wszystkie kluczowe myśli, które zauważyłeś w każdym z tych fragmentów:

III. ZDECYDUJ, CO Z TYM ZROBIĆ

Studium Pisma ma niewielką wartość, dopóki nie zdecydujemy, jak je zastosować do naszego życia. Zastanów się nad nauką o życiu Barnaby odpowiadając na poniższe pytania:

- Czy spotkałeś w swoim życiu jakichś „Barnabów”? Kim byli i jak cię zachęcali?
- Czy znasz chrześcijanina, który potrzebuje zachęty? Co możesz zrobić, by go zachęcić?
- W Dziejach 9:26nn oraz 11:25-26 Barnaba zaryzykował własną reputację po to, by wesprzeć drugiego. Czy jesteś gotów na podobne ryzyko dla Ewangelii?
- Barnaba usunął się na bok i pozwolił Pawłowi zająć pierwsze miejsce w przywództwie. Czy jesteś gotów szkolić nowych przywódców i pozwolić im przejąć przywództwo nawet jeśli oznacza to dla ciebie drugorzędne stanowisko?
- Jakich konkretnych lekcji udzielił ci Pan podczas studiowania życia Barnaby?

Zastanów się w modlitwie, jak w wyniku tego studium Bóg chciałby zmienić twoje życie. W poniższym pustym miejscu wpisz, co zamierzasz z tym zrobić, a następnie poproś Pana, by pomógł ci konsekwentnie to osiągnąć:

METODY STUDIUM
BIBLII

9

LEKCJA

Prowadzenie indukcyjnego studium Biblii

PROWADZENIE INNYCH DO ODKRYCIA

Cel lekcji

Celem tej lekcji jest wyjaśnienie, jak prowadzić grupę indukcyjnego studium biblijnego w taki sposób, żeby członkowie mogli odkryć znaczenie i zastosowanie studiowanych przez siebie fragmentów Pisma.

Główne punkty

- Odkrycie ma większą moc oddziaływania niż „mówienie”.
- Dobre pytania ułatwiają proces odkrywania.

Pożądane rezultaty

Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:

- Znać różnicę między „nauczaniem” a „prowadzeniem w odkrywaniu”.
- Potrafić ułożyć odpowiednie pytania, które prowadzą do odkrycia.

Dodatek

9A Indukcyjne studium Biblii na podstawie Ewangelii Mateusza 20:17-28

9B Indukcyjne studium Biblii na podstawie Ewangelii Łukasza 15:1-7

Propozycje dla prowadzących nauczanie

Lekcja 10,11 to dwugodzinny warsztat, który ma na celu zapewnienie uczestnikom praktycznego prowadzenia indukcyjnego studium Biblii. Uczestnicy powinni mieć przynajmniej jeden wieczór na przemyślenie, jak przed warszatem wykorzystać techniki dyskusyjne przedstawione w tej lekcji.

I. CHARAKTERYSTYKA GRUPY PROWADZĄCEJ INDUKCYJNE STUDIUM BIBLII

Indukcyjne studium Biblii jest po pierwsze i najważniejsze metodą osobistego wzrostu chrześcijan. Jest to też jednak bardzo skuteczna forma służby na rzecz innych. Można się nią posługiwać przy ewangelizacji lub uczniostwie. Na ogół odbywa się to w grupie.

Grupa prowadząca indukcyjne studium Biblii to mała grupa osób, które gromadzą się w celu studiowania Biblii. Członkowie mogą, choć nie muszą, być wierzący – przywódca jednak powinien. Indukcyjne studium Biblii to dobry sposób dla niewierzących, aby odkryli przesłanie, jakie ma dla nich Bóg, tzn. aby się nawrócili i zaufali Chrystusowi w kwestii zbawienia. Jeśli członkowie są niewierzący, przywódca wybierze zapewne do studiowania fragment Pisma, który przystępnie wyjaśnia treść Ewangelii. Doskonałym przykładem jest Ewangelia Jana, zwłaszcza rozdział 3. Jeśli członkowie są wierzący, tematem może być wszystko, co ich interesuje.

Grupa prowadząca indukcyjne studium Biblii to mała grupa osób, które gromadzą się w celu studiowania Biblii.

Istnieje szereg różnic między grupą prowadzącą indukcyjne studium Biblii a kazaniem. Trzy najważniejsze są wymienione poniżej.

A. Pismo jest autorytetem

W kazaniu źródłem autorytetu jest zbyt często osoba nauczyciela. Skutek jest taki, że jeśli mówca jest bardzo zdolny, ludzie słuchają tego, co *on* mówi i nie zawsze zdają sobie sprawę, że przesłanie pochodzi od Boga. W przeciwnym wypadku, jeśli mówca jest słaby, przesłanie Słowa może być zaciemnione lub mylące. W obu sytuacjach między słuchaczami a Słowem Pana stoi jakaś osoba.

Indukcyjne studium Biblii natomiast pozwala każdemu z członków grupy skupić się na Piśmie. Żywe i skuteczne Słowo Boże jest w stanie dotknąć człowieka na najgłębszym poziomie,

przynosząc przekonanie lub pociechę. Nic nie stoi pomiędzy Słowem a słuchającym. Żadna ludzka istota nie stoi na przeszkodzie. Duch Święty kieruje przesłanie wprost do serca czytelnika.

Oczywiście jest czas i miejsce na nauczanie. Czasem pomocne jest słuchanie nauczyciela, gdy ludzie nie chcą sami czytać Słowa lub gdy nauczyciel ma szczególnie dobry wgląd w dany fragment lub temat. Nauczanie jednak powinno być równoważone gdziekolwiek lub kiedykolwiek to możliwe przez osobiste studiowanie Pisma. Nauczanie powinno być dodatkiem do tego, czego uczymy się sami – nigdy nie powinno *go zastępować*.

Nauczanie zawsze powinno być równoważone przez osobiste studiowanie Pisma.

B. Celem jest odkrycie

Teoria kształcenia dowiodła wielokrotnie i niezłomie, że najlepiej uczymy się i zapamiętujemy to, co odkrywamy na własną rękę. Czyjeś opowiadanie na temat łowienia ryb znacznie ustępuje osobistemu doświadczeniu go. To samo dotyczy prawdy zawartej w Słowie. Gdy odkrywamy jakąś prawdę na kartach Biblii, jest bardziej prawdopodobne, że ją zrozumiemy, uwierzemy w nią i wcielimy ją w życie, niż gdy ktoś głosi nam o niej kazanie. W celu umożliwienia tego odkrycia grupa prowadząca indukcyjne studium Biblii powinna być na tyle mała, by jej członkowie mogli mieć ze sobą kontakt. Ideałem byłaby grupa dziesięcioosobowa, jakkolwiek niektórzy przywódcy potrafią zachęcić do komunikacji w większych grupach.

C. Przywódca jest pomocnikiem

Ponieważ najlepszą metodą uczenia się prawdy biblijnej jest jej samodzielne odkrywanie, prowadzący indukcyjne studium Biblii musi pomagać członkom *odkrywać* prawdę zawartą w danym fragmencie zamiast ją im *podawać*. Osiąga się to dzięki umiejętnemu zadawaniu pytań. Pytania są sposobem kierowania uwagi członków na istotne fakty opisane we fragmencie, bez podawania ich wprost. Prowadzą ich one, lecz pozwalają na odkrywanie. Na tym polega cel.

Najlepszą metodą uczenia się prawdy biblijnej jest jej samodzielne odkrywanie.

Z tego wszystkiego jasno wynika, że pytania zadawane grupie są bardzo istotne. Podczas studium w grupie nie będzie dość czasu na zadawanie wszystkich pytań, jakie grupa jest w stanie wymyślić. Odpowiedzialnością przywódcy grupy jest przestudiowanie fragmentu przed czasem i zwrócenie uwagi, które pytania były dla niego najbardziej pomocne. Obejmuje to wszystkie aspekty – obserwację, interpretację i zastosowanie. Liczba potrzebnych pytań zależy od czasu trwania studium, ale nie trzeba zadawać zbyt wielu, gdyż należy jeszcze znaleźć czas na omówienie odpowiedzi. Należy też zdecydowanie pozwolić członkom grupy na stawianie pytań i udzielanie na nie odpowiedzi, zwłaszcza gdy nabiorą doświadczenia w tym procesie.

II. PRZYGOTOWANIE DO STUDIUM

Przed przystąpieniem do studium przywódca grupy powinien je starannie zaplanować.

A. Samodzielna analiza fragmentu

Ważne jest, by przywódca odkrył zasadniczą prawdę(y) i główne zastosowanie(a) fragmentu. Powinien on dokonać obserwacji, interpretacji i zastosowania na własną rękę zgodnie ze wskazówkami na temat indukcyjnego studium Biblii podanymi w Podręczniku pierwszym.

B. Zanutuj cel studium

Przywódca musi zdecydować, jaki ogólny kierunek nadać studium biblijnemu w małej grupie. Nie powinien on być zbyt sztywny. Warto pamiętać o tym, że Duch Święty może uczyć grupę w sposób przez siebie nieoczekiwany.

C. Przygotuj pytania dotyczące fragmentu dla grupy, która odbywa wszystkie trzy etapy studium

Przywódca powinien przygotować się do prowadzenia grupy w **zastosowaniu** właściwej **interpretacji** opartej na uważnej **obserwacji** dzięki przeprowadzeniu grupy przez taki proces odkrywania, który on sam już przeszedł. Dające do myślenia pytania należy układać jedno na drugim tak, by dyskusja skupiała się na głównym celu i zastosowaniu fragmentu. Pytania nie

powinny być tak układane, by wymagały prostych odpowiedzi „tak” lub „nie”. Powinny raczej naprowadzać grupę na szukanie w wierszu faktów, znaczenia i zastosowania. Jeśli właściwa odpowiedź na pytanie zajmuje kilka minut i kilka prób, nie szkodzi. Pytania powinny pomóc członkom w odkrywaniu – nie obrażać ich inteligencję.

W poprzednim podręczniku pokazaliśmy, jak przygotowywać te trzy rodzaje pytań i prosiliśmy o przygotowanie przykładowego studium. We wszystkich studiach, jakie w przyszłości poprowadzisz, powinieneś przejść przez ten sam proces. Podczas przygotowania wymyślisz zbyt wiele pytań, by można je było wykorzystać w grupie. Po samodzielnym studium danego fragmentu prześledź swoje pytania i wybierz najbardziej pomocne i pouczające. Tylko te wykorzystaj do prowadzenia innych w studium danego tekstu.

Upewnij się, że masz pytania do każdego etapu – obserwacji, interpretacji i zastosowania. Pamiętaj o przykładzie budowania piramidy opartej na solidnej podstawie. Lepiej jest ułożyć więcej pytań dotyczących obserwacji niż interpretacji, a najmniej pytań do zastosowania. Nie oznacza to, że zastosowanie jest mniej ważne – jest ono *najważniejsze*. Jednak doprowadzenie członków studium do etapu odkrycia jednego najważniejszego zastosowania w ich życiu wymaga szeregu pytań. Wskazywanie ludziom drogi do odkrycia poprzez umiejętne stawianie pytań jest rzeczą trudną, ale przynosi efekty.

Ilustracja 9.1

D. Przegląd pytań

Po sformułowaniu pytań przywódca powinien zastanowić się nad tym, czy:

- Jego pytania są jasne?
- Każde jest na tyle krótkie, że można je łatwo zrozumieć?
- Pytania zachęcają grupę do badania fragmentu?
- Pytania dotyczące obserwacji dostarczają solidnej podstawy do zadawania pytań na etapie interpretacji i zastosowania?
- Pytania zmuszają grupę do prześledzenia całego fragmentu?
- Pytania z zastosowania prowadzą grupę do określonych czynów?

E. Przygotowanie pytań wstępnych, które wzbudzą w studium emocje

Pytanie wstępne może się skupiać na tym, jak dany fragment przemawia do określonej sytuacji, z którą utożsamiają się członkowie grupy. Na przykład 1 List Piotra jest skierowany do kościołów cierpiących prześladowanie. Zgłębiając tę księgę można zapytać: jak się zachowujesz w obliczu cierpienia spowodowanego tym, że jesteś chrześcijaninem? Jak reagowali na prześladowanie adresaci listu Piotra?

III. PROWADZENIE STUDIUM

A. Studium należy zacząć i zakończyć modlitwą

Studiowanie Biblii nie jest procesem mechanicznym. Wymaga ono pomocy Ducha Świętego, który otwiera nam oczy na prawdę przekazywaną przez Boga. Przed przystąpieniem do studium powinniśmy się modlić o oświecenie, a następnie poprosić Pana o pomoc w zastosowaniu tego, czego się nauczyliśmy dzięki temu studium.

B. Przywódca powinien być gotowy na to, by uczyć się od grupy

Warto pamiętać, że ten sam Duch Święty, który przemawia do przywódcy, przemawia też do innych. Inni będą mieli spostrzeżenia, które umknęły uwadze przywódcy. Jeśli nie jest on gotowy do nauki, będzie sprawiał wrażenie „eksperta”. Obecność „eksperta” może być zabójcza dla uczciwej dyskusji. W wielu wypadkach ludzie nie będą chcieli dzielić się swoimi refleksjami w obecności eksperta, który może ich poprawiać.

Obecność „eksperta” może być zabójcza dla uczciwej dyskusji.

C. Przywódca nie powinien odpowiadać na własne pytania lub pytania, które wyłonią się w trakcie pracy grupy

Przywódca powinien unikać odpowiedzi na własne pytania. Ogranicza to myślenie grupy. Jeśli tak się dzieje, pytania zadawane przez przywódcę zaczynają przypominać pytania do egzaminu, na które istnieją poprawne odpowiedzi. Wiele osób niechętnie będzie odpowiadało na pytania w obawie przed „chybieniem”. Jeśli zadanemu pytaniu towarzyszy wiele wahania się, przywódca powinien sformułować je inaczej na wypadek, gdyby grupa miała trudności ze zrozumieniem. Podobnie pytania, które pojawiają się w grupie, powinny być przez nią samą przemyślane. Można na przykład zauważyć: „Darek ma pytanie odnośnie do _____. Co ty o tym sądzisz?” Można też skierować pytanie Darka do konkretnej osoby w grupie: „Ewo, jak odpowiedziałabyś na pytanie Darka?”

D. Nie bój się milczenia

Przywódca powinien dać odpowiednią ilość czasu na odpowiedź na dane pytanie. Przez jakiś czas może zapanować głucho milczenie, czym nie należy się przejmować. Myślenie wymaga czasu. Milczenie jest presją grupy wywieraną na przywódcę.

E. Przywódca nie zawsze powinien się zadowolić pierwszą podaną odpowiedzią

Jeśli przywódca stale akceptuje odpowiedź i przechodzi do kolejnego pytania, wtedy grupa może wpaść w schemat pytanie/odpowiedź, pytanie/odpowiedź. Lepiej byłoby dla grupy, gdyby miała dyskusję zamiast quizu. Dzięki uzyskaniu kilku odpowiedzi na pytanie można wywołać bardziej naturalną dyskusję. Często też pierwsza podana odpowiedź nie jest pełna czy wnikliwa. Czasem istnieje więcej odpowiedzi niż jedna. Jeśli poświęci się czas na omówienie innych odpowiedzi, można uzyskać lepsze zrozumienie fragmentu.

F. Pytania, na które grupa nie odpowiedziała, mogą pozostać bez odpowiedzi

Przywódca powinien powstrzymać się przed odpowiadaniem na pytania, na które grupa nie znalazła odpowiedzi. Podawanie gotowej odpowiedzi oznaczałoby hamowanie jednostkowego i grupowego myślenia. Jeśli ufamy Duchowi Świętemu jako prawdziwemu nauczycielowi, musimy zaufać, że pytanie bez odpowiedzi jest czymś, z czym grupa nie potrafi sobie w danym momencie poradzić. Pytanie takie może pobudzić ciekawość uczestników i zachęcić ich do przyjscia za tydzień.

G. Odpowiedzi niepoprawne lub częściowe powinny być poprawiane przez Pismo i/lub grupę, nie przez przywódcę

Trzeba liczyć się z faktem, że padną niewłaściwe odpowiedzi i niepoprawne stwierdzenia. Przywódca na ogół poprawia je i gani. Ale może to zniechęcić członków grupy do otwierania się. To z kolei zabija otwartą i uczciwą dyskusję. Zamiast korygowania niewłaściwej lub częściowej odpowiedzi przywódca może zrobić jedną z następujących rzeczy:

- Poprosić osobę udzielającą odpowiedzi o ponowne przeczytanie tekstu lub skierować ją do innego tekstu.
- Zapytać grupę, czy zgadza się z odpowiedzią.
- Poprosić członków grupy o inne wiersze na ten sam temat w celu poparcia lub skorygowania odpowiedzi.

H. Dopilnuj, aby dyskusja nie odbiegała od głównego tematu

Szatan jest mistrzem w odwracaniu ludzkiej uwagi od głównej prawdy. Rozmowa Jezusa z Samarytanką (Ewangelia Jana, rozdział 4) jest dobrym przykładem próby odciągnięcia Chrystusa od prawdziwych potrzeb tej kobiety. Prawdopodobnie w trakcie dyskusji wyłonią się dobre, często nawet ważne pytania. Jeśli nie mają one związku z głównym tematem, przywódca powinien powiedzieć coś w rodzaju: „Kasiu, to bardzo ciekawe pytanie. Ale ponieważ w zasadzie nie wiąże się ono z naszym dzisiejszym tematem, odpowiemy na nie po zakończeniu studium.” Lub: „Kasiu, jest to bardzo ważne pytanie. Nadaje się na oddzielne studium. Zastanowimy się nad tym później. Dziś skupimy się na temacie tego fragmentu”.

I. Nie zapomnij zadawać pytań dotyczących zastosowania

Celem tego studium nie jest tylko nabycie wiedzy o Bożym Słowie, lecz odkrycie, jak w praktyce być posłusznym Jego Słowu. Przywódca nie powinien bać się bezpośrednich pytań mobilizujących ludzi do działania. Członkowie grupy nie będą chcieli przypominać człowieka z

Listu do Jakuba 1:22-24, który nie stosował tego, czego się dowiedział. Przywódca powinien pomagać każdemu, by był możliwie jak najbardziej konkretny w zastosowaniu tak, by za tydzień mógł wrócić do tematu i zobaczyć postęp w stosowaniu Pisma do swojego życia.

J. Kontroluj udział tych, którzy mówią za dużo lub za mało

W większości małych grup pojawi się kilka osób chętnych do odpowiedzi na każde pytanie, większość będzie odpowiadała od czasu do czasu oraz kilka osób, które trzeba będzie zachęcać do udziału. Tym, którzy zawsze wyrwają się do odpowiedzi, przywódca powinien odpowiadać: „Darku, zawsze możemy liczyć na twoją odpowiedź. Posłuchajmy, co Ewa sądzi o _____.” Tym, którzy z rzadka biorą udział, przywódca może poprosić, by przeczytali tekst lub odpowiedzieli na pytania dotyczące obserwacji, na jakie łatwo odpowiedzieć śledząc tekst. Gdy nabiorą więcej pewności siebie, można ich zachęcać do udziału w łatwych pytaniach dotyczących interpretacji i zastosowania.

K. Pod koniec studium przywódca powinien podsumować to, czego grupa się dowiedziała lub wyraziła

Przywódca powinien unikać dodawania nowych informacji, których grupa nie przemyślała. Dodawanie nowych informacji nie tylko stawia przywódcę w pozycji „eksperta”, lecz ujawnia też brak zaufania do prowadzenia Ducha Świętego w odkrywaniu tego, co chce On objawić grupie. Lepiej jest potwierdzić to, czego nauczyła się grupa i kontynuować.

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Dlaczego odkrywanie jest konieczne do chrześcijańskiego wzrostu? Dlaczego samo głoszenie kazań nie wystarczy?
- Co powinno zawierać pytanie pobudzające do ożywionej dyskusji?

PLAN DZIAŁANIA

- W poprzednim podręczniku otrzymałeś polecenie przygotowania krótkiego studium indukcyjnego na temat jednego z poniższych fragmentów:

Dzieje Apostolskie 13:4-12 (Pafos)

Dzieje Apostolskie 17:10-15 (Berea)

Dzieje Apostolskie 13:13-52 (Antiochia)

Dzieje Apostolskie 17:16-34 (Ateny)

Dzieje Apostolskie 14:1-7 (Ikonium)

Dzieje Apostolskie 18:1-17 (Korynt)

Dzieje Apostolskie 14:8-20 (Listra i Derbe)

Dzieje Apostolskie 16:11-40 (Filippi)

W ramach przygotowań do następnej lekcji powinieneś mieć ze sobą ukończone studium, zawierające pytania z etapu obserwacji, interpretacji i zastosowania. W kolejnej lekcji (10,11) poprowadzisz kilku innych uczestników poprzez studium posługując się zasadami podanymi w tej lekcji. Poświęć nieco czasu na powtórzenie tego studium i zastanów się, jak poprowadzisz dyskusję.

- Jeśli z jakichś powodów nie przygotowałeś jeszcze studium, możesz wykorzystać jedno z przykładowych studiów w Dodatku 9A lub 9B, ale jest *wskazane*, byś posługiwał się swoim własnym studium. Prowadzenie własnego studium bardziej ci pomoże w ocenie twojego przygotowania pytań i sprawności w posługiwaniu się metodą indukcyjnego studium Biblii.

STUDIUM BIBLII
DODATEK

9A

Indukcyjne studium Biblii na podstawie Ewangelii Mateusza 20:17-28

Uwaga: Niniejsze studium ma posłużyć jako wzór indukcyjnego studium Biblii. Jeśli to konieczne, może być wykorzystane podczas ćwiczeń warsztatowych w Lekcji 10,11. Jednak wskazane jest posługiwanie się nim tylko jako przewodnikiem i przeprowadzenie własnego studium w oparciu o jeden z fragmentów podanych w Podręczniku pierwszym.

WPROWADZENIE

Lekcje poświęcone przywództwu w niniejszym kursie zakładania kościołów będą traktowały służbę Jezusa jako model przywództwa. Istnieje wiele rodzajów „przywództwa” w świecie, lecz Jezus zaprezentował zupełnie odmienną koncepcję prowadzenia innych. Jak się przekonamy na podstawie Ewangelii Mateusza 20:17-28, nawet Jego uczniowie mieli problemy ze zrozumieniem istoty tego nowego rodzaju chrześcijańskiego przywództwa. Chcemy tu odpowiedzieć na pytanie: „Na czym polega przywództwo chrześcijańskie?”

I. MODLITWA

Rozpocznij studium modlitwą do Boga o usunięcie z twego umysłu wszystkiego, co cię rozprasza i o to, byś mógł się skupić na uczeniu się z tego fragmentu prawdy, która pozwoli ci stać się lepszym chrześcijańskim przywódcą.

II. ZAPOZNAJ SIĘ Z FRAGMENTEM Z EWANGELII MATEUSZA 20:17-28

Przeczytaj ten fragment uważnie i z namysłem. Możesz polecić przeczytanie go jednej osobie lub podzielić czytanie między członków grupy.

III. OBSERWACJA

Naszym pierwszym zadaniem będzie odkrycie tego, co mówi dany fragment. Przyjrzyj się uważnie poniższym wierszom i odpowiedz na pytania:

Według kontekstu (Mat. 19:27-20:16)

- W **jaki** sposób nauczanie Jezusa w Ewangelii Mateusza 19:27-28 mogło wzbudzić w Jakubie i Janie pragnienie panowania w królestwie?
- **Jaki** jest sens przypowieści z Ewangelii Mateusza 20:1-15, który streścił Jezus w wierszu szesnastym?

Według fragmentu (Mat. 20:17-28)

- **Dokąd** zmierzają uczniowie i Jezus oraz **co** miało Go tam spotkać?
- **O jaką** przysługę prosi Jezusa żona Zebedeusza?
- **Jaka** jest reakcja pozostałych uczniów na jej prośbę i **dłaczego**?

- **Kto** decyduje o tym, kto jakie miejsce zajmuje w królestwie i **jakie** są kryteria przydzielania tych miejsc?
- **Czym** kryteria te różnią się od systemu obowiązującego w świecie?

IV. INTERPRETACJA

Teraz jesteśmy gotowi do analizy *znaczenia* tego fragmentu. Zastanów się uważnie nad poniższymi pytaniami, gdy będziesz sięgał do swoich obserwacji:

- **Jak** podsumowałbyś postawę żony Zebedeusza i uczniów podczas ich wędrówki do Jerozolimy? Jakie były ich oczekiwania wobec przyszłego życia w królestwie (zastanów się nad znaczeniem określeń „po prawej...po lewej stronie”). **Co** to mówi o ich pobudkach podążania za Jezusem?
- **Co** Jezus miał na myśli pod pojęciem „kielicha”? (Zwróć uwagę: my możemy spojrzeć na te wydarzenia z perspektywy czasu!) **Co** to oznaczało w życiu Jezusa i **jak** wypełniło się potem w życiu uczniów? Czy jest to szczególny rodzaj służby, czyn, postawa lub coś innego?
- Czy mam prawo pragnąć zaszczytów w królestwie Bożym? Czy problem polegał na tym, że uczniowie chcieli być wyróżnieni, czy na tym, że domagali się wyróżnienia teraz, a nie po powrocie Chrystusa?

Streść w jednym lub dwóch zdaniach *główne przesłanie* tych wierszy. Jeśli to możliwe, sformułuj je jako *zasadę biblijną*. Wpisz ją w poniższe puste miejsce.

Zasada wynikająca z tego fragmentu:

V. ZASTOSOWANIE

Teraz musisz się zastanowić nad tym, jak można zastosować tę zasadę w twoim własnym życiu i służbie. Przemyśl starannie odpowiedzi na następujące pytania:

- **Jakie** są moje pobudki służenia Chrystusowi jako założyciel kościołów? **Czego** się po tym spodziewam i **kiedy**?

- Jeśli moim pragnieniem jest podobać się Chrystusowi, **czym** moje przywództwo powinno się różnić od przywództwa otaczających mnie ludzi? Co konkretnie powinienem robić jako przywódca-sługa, który oddaje swoje życie za ludzi odkupionych przez Chrystusa?

PODSUMOWANIE

Po opracowaniu tego fragmentu powinieneś już potrafić odpowiedzieć na pytanie „Na czym polega przywództwo chrześcijańskie?” Na pewno też zastanawiałeś się, co to oznacza dla ciebie osobiście w twoim życiu i służbie. Teraz jest czas na to, by modlić się do Boga o pomoc w prowadzeniu takiego życia. Poproś Go konkretnie o pomoc w tych dziedzinach, w których dostrzegasz teraz swoje słabe strony lub niewłaściwe pobudki.

STUDIUM BIBLII
DODATEK

9B

Indukcyjne studium Biblii na podstawie Ewangelii Łukasza 15:1-7

Uwaga: Niniejsze studium ma posłużyć jako wzór indukcyjnego studium Biblii. Jeśli to konieczne, może być wykorzystane podczas ćwiczeń warsztatowych w Lekcji 10,11. Jednak wskazane jest posługiwanie się nim tylko jako przewodnikiem i przeprowadzenie własnego studium w oparciu o jeden z fragmentów podanych w Podręczniku pierwszym.

WPROWADZENIE

Czy kiedykolwiek zgubiłeś coś ważnego? Jak się czułeś? Co zrobiłeś próbując to odnaleźć? Jak się czułeś, gdy to znalazłeś? W piętnastym rozdziale Ewangelii Łukasza Jezus wyjaśnił, jak czuje się On i Jego Ojciec, gdy widzą „zgubione” dzieci.

I. MODLITWA

Rozpocznij studium modlitwą do Boga o pomoc w zrozumieniu, jak te wiersze powinny wpłynąć na twoje życie i służbę zakładania kościoła.

II. ZAPOZNAJ SIĘ Z FRAGMENTEM Z EWANGELII ŁUKASZA 15:1-7

Przeczytaj ten fragment uważnie i z namysłem. Możesz polecić przeczytanie go jednej osobie lub podzielić czytanie między członków grupy.

III. OBSERWACJA

Przyjrzyj się uważnie temu fragmentowi i spróbuj odkryć jego wymowę odpowiadając na poniższe pytania:

Według kontekstu (Łuk. 14:12-24)

- **Jakich** ludzi według Jezusa powinniśmy zapraszać do siebie i zachęcać do utrzymywania kontaktu z nami i z Panem (14:13,23)?
- **Jak** porównanie do bezwartościowej soli w wierszu trzydziestym czwartym może odnosić się do tych, którzy zapraszają lub nie zapraszają zgubionych, aby przychodzili do Boga?

Według fragmentu (Łuk. 15:1-7)

- **Do kogo** była adresowana ta przypowieść – do grzeszników czy pobożnych faryzeuszów i uczonych w piśmie (w. 3)? **Co** wiesz na temat tych ludzi?
- **Jaką** skargę przeciwko Jezusowi wnosili faryzeusze i uczeni w piśmie?
- **Ile** zgubionych owiec równa się owcom pozostającym bezpiecznie w zagrodzie?
- **Jaka** była reakcja pasterza na zagubienie jednej owcy?

- **Jaki** według Jezusa jest sens tej przypowieści (w. 7)?

IV. INTERPRETACJA

Teraz możemy się zastanowić nad *znaczeniem* opowieści o zgubionej owcy. Jest to nieco łatwiejsze niż na ogół, gdyż Jezus podał jej znaczenie w wierszu siódmym. Poniższe pytania mogą pomóc ci opracować zasadę, której próbował nauczyć:

- Pamiętaj, do kogo Jezus skierował tę przypowieść. **Jak** myśl o „radości z jednego grzesznika, który się nawraca” odnosi się właśnie do tych osób? **Dlaczego** twoim zdaniem Jezus wolął posłużyć się przypowieścią zamiast po prostu wyrazić prawdę?
- **Dlaczego** według ciebie ludzie ci musieli usłyszeć tę przypowieść? **Co** powinno się zmienić w ich życiu?

Streść w jednym lub dwóch zdaniach *główne przesłanie* tych wierszy. Jeśli to możliwe, sformułuj je jako *zasadę biblijną*. Wpisz ją w poniższe puste miejsce.

Zasada wynikająca z tego fragmentu:

V. ZASTOSOWANIE

Teraz musisz się zastanowić nad tym, jak można zastosować tę zasadę w twoim własnym życiu i służbie. Przemyśl starannie odpowiedzi na następujące pytania, które mogą ci w tym pomóc:

- Czy naprawdę wierzysz, że jeden zgubiony grzesznik ufający Chrystusowi jest ważniejszy niż kościół pełen, założony, dziewięćdziesięciu dziewięciu godnych zaufania wierzących, którzy prowadzą uczciwe i święte życie? Jeśli tak, to w jaki sposób wpłynie to na naszą służbę?
- Jak zareaguję, gdy zobaczę, że ktoś utrzymuje kontakty z grzesznikami po to, by pozyskać ich dla Chrystusa? Czy robiąc to można zachować „świętość”? Czy możliwe jest budowanie bliskich relacji z niewierzącymi po to, by własnym życiem dawać im świadectwo (1 Kor. 5:9-12)?

- Jaka jest moja reakcja na nawrócenie się „grzesznika”, który jeszcze nie uporządkował swego życia, a uchodzi za równie świętego jak ja? Czy cieszę się wraz z nim i pomagam mu wzrastać, czy potępiam sprawy, które nie są jeszcze poukładane w jego życiu?

PODSUMOWANIE

W całej historii świata przedstawionej na kartach Pisma Bóg chciał, by zgubieni ludzie żałowali za swoje grzechy i powracali do Niego. Chrystus zostawił zaszczyty w niebie i stał się człowiekiem po to, by zapłacić cenę za nasze odkupienie i umożliwić nasze pojednanie z Nim. Pozostawił nam polecenie wypełniania Wielkiego Nakazu Misyjnego przez docieranie z przesłaniem Ewangelii do każdego. Jaki będzie mój wkład? Czy Pan powołuje mnie do założenia nowego kościoła tam, gdzie zgubieni giną w nieświadomości przesłania Ewangelii? Jaka powinna być moja odpowiedź?

METODY STUDIUM
BIBLI

LEKCJA

10,11

Prowadzenie indukcyjnego studium Biblii - warsztat

- ☞ **Cel lekcji**
Celem tej lekcji jest zapewnienie uczestnikom doświadczenia z „pierwszej ręki” w prowadzeniu indukcyjnego studium Biblii pod nadzorem nauczyciela.
- ☞ **Główne punkty**
- Akcent powinien spoczywać na odkrywaniu.
 - Należy uwzględnić wszystkie etapy – **obserwację, interpretację i zastosowanie**.
- ☞ **Pożądane rezultaty**
Po opanowaniu treści tej lekcji każdy uczestnik powinien:
- Wiedzieć, jak poprowadzić indukcyjne studium Biblii.
 - Znać swoje mocne i słabe strony w prowadzeniu studium.
- ☞ **Dodatek**
10A Fragmenty do opracowania drogą indukcyjnego studium Biblii
- ☞ **Propozycje dla prowadzących nauczanie**
Te dwugodzinne zajęcia są w całości poświęcone na to, by uczestnicy mogli przećwiczyć w praktyce prowadzenie indukcyjnego studium Biblii i wzajemną ocenę swoich osiągnięć. Twoim zadaniem jako prowadzącego jest dopilnowanie organizacji grup i przechodzenie od grupy do grupy w celu wysłuchania prezentacji. Upewnij się, że uczestnicy kursu pracują uczciwie i solidnie dzięki liście kontrolnej zamieszczonej po każdym studium. Zachęć uczestników, aby byli uczciwi, a zarazem przychylni w swoich ocenach.

PRZEBIEG WARSZTATU

Każdy z uczestników powinien przygotować wcześniej krótkie indukcyjne studium biblijne na podstawie wybranego przez siebie fragmentu. Najlepiej, gdyby uczestnicy poświęcili jakieś dwadzieścia minut na prowadzenie swojego studium, a potem miałyby miejsce siedmiominutowa ocena w oparciu o listę kontrolną zamieszczoną w tej lekcji. Ponieważ są to zajęcia dwugodzinne, każda grupa powinna liczyć czterech członków tak, by każdy mógł poprowadzić swoje studium. Podziel uczestników na tyle grup czteroosobowych, ile potrzeba biorąc pod uwagę ich liczbę. Między jedną a drugą godziną można urządzić pięciominutową przerwę.

Każdy z uczestników prowadzących studium powinien pamiętać, że nie jest to kazanie. Celem ma być **odkrywanie**. Uczestnik powinien prowadzić grupę zadając pytania, które pomogą pozostałym odkryć fakty, znaczenie i zastosowanie dla nich samych. W tym celu prowadzący studium powinien z góry przygotować kilka naprowadzających pytań do każdego z trzech etapów – **obserwacji, interpretacji** oraz **zastosowania**. Po zadaniu każdego pytania daj czas na znalezienie odpowiedzi i dyskusję. Zachęcaj do dyskusji, lecz ogranicz liczbę stawianych przez siebie pytań tak, byś miał dość czasu na odbycie całej drogi do zastosowania.

Pamiętaj o modlitwie o oświecenie. Nie chodzi tu tylko o opanowanie pewnej umiejętności. O ile studium jest prowadzone właściwie, grupy powinny wyraźnie rozumieć dany fragment i wyciągnąć z niego naukę. Jest to *prawdziwe* studium Pisma i każdy powinien doznać dzięki niemu zachęty. Różnica między tym a „normalnym” indukcyjnym studium Biblii polega na ograniczeniu czasu jego trwania do dwudziestu minut. Na ogół dokładne ukończenie osobistego indukcyjnego studium zajmuje całe

Nie jest to tylko opanowanie pewnej umiejętności. Grupy powinny z tego studium wyciągnąć pewną naukę.

godziny lub nawet dni. Studium grupowe trwa na ogół godzinę w zależności od długości wybranego fragmentu. Dwadzieścia minut to bardzo krótki okres czasu, dlatego nie będziesz w stanie przedstawić wszystkiego, co nauczyłeś się w ramach przygotowania. Da ci to jednak dobry pogląd na to, czego wymaga takie studium.

Nawet osoba, która przygotowała studium, powinna wzbogacić swoje pojmowanie dzięki spostrzeżeniom innych uczestników. Nie należy się zniechęcać, jeśli grupa wyciągnie wnioski inne niż te, do których początkowo doszedł prowadzący. Jest to zjawisko normalne i naturalne. Nigdy nie zbadamy w pełni głębokości Słowa. Zawsze można się jeszcze czegoś nauczyć.

LISTY KONTROLNE

Poniżej znajdują się cztery listy kontrolne, po jednej dla każdego z uczestników w twojej grupie. Nie wypełniaj ich w trakcie studium. Całą uwagę skup raczej na udziale w dyskusji na temat danego fragmentu. Po zakończeniu studium przez każdego z uczestników zakreśl odpowiedzi na każde pytanie w prawej kolumnie listy kontrolnej dla danego uczestnika.

Po uzupełnieniu listy kontrolnej dla pierwszego uczestnika przez pozostały czas tego półgodzinnego ćwiczenia reszta grupy na gorąco dzieli się swoją oceną z tą osobą. Zalecana jest uczciwość, ale warto pamiętać, że dla danej osoby jest to pierwsza próba, a zatem trzeba dodać jej odwagi.

Należy zwrócić uwagę na dwie istotne sprawy. Po pierwsze, czy dane studium zostało przeprowadzone metodą indukcyjną oraz czy uczestnicy coś z niego wynieśli. Ta druga kwestia dotyczy tego, jak prowadzący kierował grupę do odkrycia posługując się właściwymi pytaniami i żywą, odpowiednio prowadzoną dyskusją. Jeśli masz jakąś pomocną uwagę, która nie mieści się w ramach dwunastu pytań na liście kontrolnej, wpisz ją w wierszu „uwagi” na dole tabeli.

Przejdź do drugiego uczestnika i kolejnego studium Biblii tylko wtedy, gdy grupa skończyła ocenę pierwszego. Staraj się jednak utrzymać w trzydziestominutowym limicie czasu po to, by czwarty uczestnik miał całe pół godziny na ostatnie studium.

Lista kontrolna nr 1: Imię prowadzącego _____

Pytania oceniające	Ocena	
1. Czy studium było prowadzone metodą indukcyjną i zawierało jej trzy etapy – obserwację, interpretację i zastosowanie?	Tak	Nie
2. Czy pytania były jasne i zrozumiałe?	Tak	Nie
3. Czy pytania pomogły ci w lepszym zrozumieniu tego fragmentu?	Tak	Nie
4. Czy prowadzący pozwolił grupie odpowiadać na pytania, czy raczej sam udzielał na nie odpowiedzi?	Tak	Nie
5. Czy prowadzący kierował pytania zadawane przez grupę do niej samej?	Tak	Nie
6. Czy prowadzący inaczej formułował pytania niezrozumiałe?	Tak	Nie
7. Czy prowadzący starał się, by wszyscy członkowie brali udział w dyskusji?	Tak	Nie
8. Czy prowadzący nie dopuścił do tego, by ktokolwiek zdominował dyskusję?	Tak	Nie
9. Czy prowadzący podsumował odkrycia poczynione przez grupę w trakcie studium?	Tak	Nie
10. Czy prowadzący pozwolił, by grupa i Pismo korygowały błędne odpowiedzi?	Tak	Nie
11. Czy prowadzący ukończył całe studium w przeznaczonym na to czasie?	Tak	Nie
12. Czy prowadzący rozpoczął i zakończył studium modlitwą?	Tak	Nie
Uwagi:		

Lista kontrolna nr 2: Imię prowadzącego _____

Pytania oceniające	Ocena	
1. Czy studium było prowadzone metodą indukcyjną i zawierało jej trzy etapy – obserwację, interpretację i zastosowanie?	Tak	Nie
2. Czy pytania były jasne i zrozumiałe?	Tak	Nie
3. Czy pytania pomogły ci w lepszym zrozumieniu tego fragmentu?	Tak	Nie
4. Czy prowadzący pozwolił grupie odpowiadać na pytania, czy raczej sam udzielał na nie odpowiedzi?	Tak	Nie
5. Czy prowadzący kierował pytania zadawane przez grupę do niej samej?	Tak	Nie
6. Czy prowadzący inaczej formułował pytania niezrozumiałe?	Tak	Nie
7. Czy prowadzący starał się, by wszyscy członkowie brali udział w dyskusji?	Tak	Nie
8. Czy prowadzący nie dopuścił do tego, by ktokolwiek zdominował dyskusję?	Tak	Nie
9. Czy prowadzący podsumował odkrycia poczynione przez grupę w trakcie studium?	Tak	Nie
10. Czy prowadzący pozwolił, by grupa i Pismo korygowały błędne odpowiedzi?	Tak	Nie
11. Czy prowadzący ukończył całe studium w przeznaczonym na to czasie?	Tak	Nie
12. Czy prowadzący rozpoczął i zakończył studium modlitwą?	Tak	Nie
Uwagi:		

Lista kontrolna nr 3: Imię prowadzącego _____

Pytania oceniające	Ocena	
1. Czy studium było prowadzone metodą indukcyjną i zawierało jej trzy etapy – obserwację, interpretację i zastosowanie?	Tak	Nie
2. Czy pytania były jasne i zrozumiałe?	Tak	Nie
3. Czy pytania pomogły ci w lepszym zrozumieniu tego fragmentu?	Tak	Nie
4. Czy prowadzący pozwolił grupie odpowiadać na pytania, czy raczej sam udzielał na nie odpowiedzi?	Tak	Nie
5. Czy prowadzący kierował pytania zadawane przez grupę do niej samej?	Tak	Nie
6. Czy prowadzący inaczej formułował pytania niezrozumiałe?	Tak	Nie
7. Czy prowadzący starał się, by wszyscy członkowie brali udział w dyskusji?	Tak	Nie
8. Czy prowadzący nie dopuścił do tego, by ktokolwiek zdominował dyskusję?	Tak	Nie
9. Czy prowadzący podsumował odkrycia poczynione przez grupę w trakcie studium?	Tak	Nie
10. Czy prowadzący pozwolił, by grupa i Pismo korygowały błędne odpowiedzi?	Tak	Nie
11. Czy prowadzący ukończył całe studium w przeznaczonym na to czasie?	Tak	Nie
12. Czy prowadzący rozpoczął i zakończył studium modlitwą?	Tak	Nie
Uwagi:		

Lista kontrolna nr 4: Imię prowadzącego _____

Pytania oceniające	Ocena	
1. Czy studium było prowadzone metodą indukcyjną i zawierało jej trzy etapy – obserwację, interpretację i zastosowanie?	Tak	Nie
2. Czy pytania były jasne i zrozumiałe?	Tak	Nie
3. Czy pytania pomogły ci w lepszym zrozumieniu tego fragmentu?	Tak	Nie
4. Czy prowadzący pozwolił grupie odpowiadać na pytania, czy raczej sam udzielał na nie odpowiedzi?	Tak	Nie
5. Czy prowadzący kierował pytania zadawane przez grupę do niej samej?	Tak	Nie
6. Czy prowadzący inaczej formułował pytania niezrozumiałe?	Tak	Nie
7. Czy prowadzący starał się, by wszyscy członkowie brali udział w dyskusji?	Tak	Nie
8. Czy prowadzący nie dopuścił do tego, by ktokolwiek zdominował dyskusję?	Tak	Nie
9. Czy prowadzący podsumował odkrycia poczynione przez grupę w trakcie studium?	Tak	Nie
10. Czy prowadzący pozwolił, by grupa i Pismo korygowały błędne odpowiedzi?	Tak	Nie
11. Czy prowadzący ukończył całe studium w przeznaczonym na to czasie?	Tak	Nie
12. Czy prowadzący rozpoczął i zakończył studium modlitwą?	Tak	Nie
Uwagi:		

PODSUMOWANIE

Ćwiczenie to miało na celu dać ci posmak dynamiki indukcyjnego studium Biblii. Powinien to być raczej początek niż koniec. Indukcyjne studium Biblii jest *najlepszą* metodą uczenia się z Pisma. Proces ten pozwala na poznanie nowych wymiarów prawdy i zrozumienia z pomocą Ducha Świętego. Metoda ta jest korzystna dla:

- Studium osobistego
- Studiów ewangelizacyjnych dla niewierzących
- Przygotowania kazania
- Nabożeństw kościelnych w środku tygodnia
- Zajęć szkoły niedzielnej
- Uczniostwa typu jeden na jeden
- Małych grup
- I w wielu innych sytuacjach, ograniczonych jedynie twoją wyobraźnią
- Grup komórkowych

PYTANIA DO ROZWAŻENIA, POWTÓRZENIA I ZASTOSOWANIA

- Czym różnią się te studia od studiów biblijnych, w których brałeś udział w przeszłości?
- Czy ta metoda pomogła ci osobiście w uczeniu się? Czy twoim zdaniem byłaby ona skuteczna dla tych, których uczysz lub prowadzisz? Jeśli tak, to dlaczego? Jeśli nie, to dlaczego?

PLAN DZIAŁANIA

Od ciebie zależy wykorzystanie narzędzi, którymi obecnie dysponujesz. Należy do nich ocena twoich zdolności do prowadzenia studium i wykorzystania ich do wzbogacenia zarówno swego osobistego duchowego wzrostu, jak i swojej służby.

STUDIUM BIBLII
DODATEK

10A

Fragmenty do opracowania
drogą indukcyjnego
studium Biblii

Podane niżej fragmenty można wykorzystać do opracowania indukcyjnych studiów biblijnych na temat podstawowych koncepcji chrześcijańskiego życia i wiary. Uczestnik może posłużyć się nimi na spotkaniach z nowymi wierzącymi, grupami komórkowymi, z jedną osobą itp.

Autorytet Biblii Obj. 1:1-3 Łuk. 24:27-48 Ps. 119:94-118 Ps. 119:159-168 2 Piotra 1:19-21 1 Piotra 1:24-25 2 Tym. 3:14-17	Ewangelizacja Mar. 5:1-20 1 Piotra 3:15-16 2 Kor. 3:1-3 Dz. Ap. 22:1-21 Dz. Ap. 4:1-20 Dz. Ap. 18:24-28 Mar. 16:9-20	Wybaczenie 1 Mojż. 45:4-15 Ps. 103:2-18 Mat. 6:12-15 Łuk. 15:11-32 Efez. 4:31-32 Mar. 11:24-26 Mat. 18:21-35
Modlitwa Ps. 55 Mat. 26:36-44 Mat. 6:5-13 Mat. 5:44-48 Jak. 5:13-18 Mar. 11:20-26 Rzym. 8:26-28	Dawanie 2 Kor. 8:1-5 2 Kor. 9:6-11 Mar. 10:17-23 1 Jana 3:16-18 Mar. 4:24-25 Mat. 6:1-4 1 Kor. 16:1-2	Nowe życie w Chrystusie 2 Kor. 5:16-21 Jana 15:5-8 Gal. 3:26-28 Rzym. 8:1-11 Filip. 3:7-11 Rzym. 6:3-11 Kol. 3:1-4
Studium Biblii 5 Mojż. 17:18-20 Ps. 1 Łuk. 4:1-13 Łuk. 4:14-21 Joz. 1:7-9 Przep. 2:1-5 4:20-22	Pokusa Rzym. 6:1-14 Łuk. 4:1-13 Hebr. 2:17-18 1 Kor. 10:13 Gal. 6:1-11 Obj. 3:7-11 Jak. 1:12-15	Samodyscyplina Przep. 6:6-11 1 Piotra 1:13-16 Jana 14:21 Rzym. 12:1-3 Kol. 3:15-17 Jak. 1:19-25 Łuk. 6:47-49
Boży plan dla naszego życia Filip. 4:6-7 Przep. 3:5-6 Przep. 16 Kazn. 2:1-26 Mat. 4:18-23 Łuk. 22:39-42 Jak. 4:1-10	Skrucha Łuk. 5:29-32 Łuk. 13:1-9 2 Piotra 3:8-9 Iza. 1:10-20 1 Jana 1:8-10 Dz. Ap. 26:20 Jon. 3:1-10	Spółeczność chrześcijańska 1 Tes. 5:11-15 Łuk. 22:24-27 Hebr. 10:24-25 Efez. 1:15-23 Rzym. 12:3-16 Dz. Ap. 12:5-19 Dz. Ap. 2:38-47

